

us feud.
157.

J. Fend. 2778. a

JACOBI FRID. LUDOVICI,
Jurium Licentiati & Professoris Publici
Extraordinarii,

COLLEGIUM
JURIS FEUDALIS,

Potiores quæstiones in hoc jure con-
troverfas succinctis thesibus inclusas & ad nor-
mam genuinorum jurisprudentiæ prin-
cipiorum decisas exhibens,

IN ILLUSTRIS ACADEMIA FRIDERICIANA
PUBLICIS DISPUTATIONIBUS
ventilatum.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Apud CHRISTOPH. ANDR. ZEITLERUM, Acad. Typ. 1701.

JACOBI FRID. EUDOWICI

Primum Licentiatum & Professoris Publici
Juris Civilis

COLLEGIUM

JURIS FIDEI

Primum Licentiatum & Professoris Publici
Juris Civilis
Primum Licentiatum & Professoris Publici
Juris Civilis
Primum Licentiatum & Professoris Publici
Juris Civilis

IN INSTITUTI ACADEMIAE FRIEDERICIANAE
PUBLICIS DISPUTATIONIBUS
Veritas

Apud CHRISTOPH. ANDR. ZETTERUM, Acad. Typ. 1701.
MILIT. MAC DEBNERNE

PER-ILLUSTRIBUS ATQUE EXCELLENTISSIMIS
DOMINIS,

DN. JOHANNI FRI-
DERICO BACHOV,

LIBERO BARONI AB ECHT,

Hereditario Domino in Dobitzsch, Romschitz, Heu-
kendorf, &c. &c.

S. Cæs. Majest. Consiliario Aulico & Sere-
nissimi Ducis Saxo-Gothani Consilii
Status Directori, &c. &c.

DN. GEORGIO DIE-
TERICO PFLUGK,

Hereditario Domino in Posterstein & Volmers-
hagen, &c. &c.

Serenissimi Ducis Saxo-Gothani Consiliario
intimo atq; Cancellario, nec non Con-
silio Aulici Jenensis Vice-Præsidi,
&c. &c.

DOMINIS SUIS ET MÆCENATIBUS

BENIGNISSIMIS

FELICITATEM!

Xigum haud est
tempus non præ-
terlapsum, Peril-
lustres atq; excel-
lentissimi Domi-
ni, ex quo Filios
vestros, virtutū Paternarum æmu-
los, ad Academiam nostram trans-
misi-

misistis, ut quæ alibi feliciter jam-
dum ceperant studia, in hac nostra
ulteriùs profecerentur, iisdemq;
ultimam, quod dici solet, manum
superadderent. Affectus eorum,
quò in honesta & liberalia studia fe-
runtur, intentioni Vestræ & voto
per omnia respondit, unde factum,
quod inter alios mihi etiam felici-
tas obtigerit, viam, quâ eundum e-
rat, quoad antenus ipsis monstrandi
eosque in decursu studii sui pro vi-
ribus adjuvandi. Neque verò eo
contenti esse voluerunt, ut in col-
legiis & privatis & privatissimis in-
dustriam suam & studium indefef-

sum^m docentibus comprobarent ;
sed publicis etiam speciminibus
probatum dederunt, quantum in
arte æqui & boni, sive, ut distincti-
vùs dicam, in interpretandi & appli-
candi habitu profecerint. Colle-
gium juris feudalis, quod in præ-
senti VOBIS offero, Per-Illustres
Domini, ipsorum etiam industriae
suos adscribit natales. Neq; enim
mihi unquam in mentem venerat,
controversias juris feudalis publi-
cis disputationibus ventilare, pri-
usquam Eorum hortatu & svasu
ad capiendum hoc consilium in-
ducebar, præcipue cum statim duo
alii

alii illustri & nobili sanguine pro-
gnati juvenes illis sese sociarent,
quod adhuc magis me impellebat,
ne Eorum desiderio me subtrahe-
rem. Ex quo simul causa patescit,
quæ me impulit, ut hoc collegi-
um per-illustri nomini VESTRO in-
scriberem. Scilicet aliæ aliis esse so-
lent causæ, mihi autem nulla alia
fuit, quam ut publicum testimoni-
um perhiberem, qua ratione sco-
pum vestrum in Filiis Vestris asse-
cuti sitis. Neque enim hi, ut inter-
dum solent Respondentes, *in spe*
atque silentio expectarunt lapsum
temporis ad disputandum destina-
ti; sed

ti; sed motas ab opponantibus erū-
ditas objectiones erudite etiam re-
moverunt. Plura non addo, sed
ad Auditores, qui præsentes fue-
runt, provoco. Id saltem à Vobis
ea, qua decet, submissione expeto,
Per-illustres atque Excellentissimi
Domini, ut præsentem conatum
meum benignissime excusetis, me-
que gratia Vestra complecti haud
dedignari velitis. Conservet Vos
FAMILIASQUE VESTRAS SPLENDI-
DISSIMAS Deus ter opt. max. quam
diutissime. Ita voveo

VR. VR. PER-ILLUSTR. EXCELL.

humillimus Cliens

J. F. LUDOVICI

JACOBI FRIDERICI LUDOVICI,
JURIUM LICENTIATI,
PROGRAMMA

De
SCOPO^{ET} UTILITATE
DISPUTATIONUM
ACADEMICARUM,

Jurisprudentiæ intuitu præcipue,
IN ILLVSTRI ACADEMIA FRIDERICIANA
occasione

Collegii cujusdam Juris Feudalis Di-
spulatorii publici
propositum.

TYPIS CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI ACAD. TYPOGR.

Unt ad eum scopum institutæ in Re-
buspublicis scholæ, & præcipuè qui-
dem superiores, quas Academias
appellamus, ut in iisdem animi ho-
minum ita formentur, quò exinde
status publicus futurò tempore sibi
emolumentum aliquod promittere
certò possit. Hoc enim est, quod di-
citur, scholas non solum Reipublicæ,
sed Ecclesiæ quoque esse seminaria. Quemadmodum
autem anima humana duabus præcipuè pollet faculta-
tibus, voluntate & intellectu, quarum utraque & peculi-
arem & assiduam curam exigit: ita quoque in Academiis
diversa institui solent exercitiorum genera, quibus &
huic, & illi probè consuli possit. Latus sese hic nobis a-
periret dicendi campus, si omnes quatuor Facultates,
quæ in Academiis nostris florent, percurrere, & simul,
cujus cura, intellectus an voluntatis? singulis præcipuè
incumbat, ex meritò disquirere vellemus. Sed hoc a sco-
po nostro paulò alienum esset. Ergo intra cancellos
nos continebimus, & quidnam intuitu studii Juridici hac
parte observandum, paucis saltem delibabimus. Sanè ne-
mo quidem negare poterit, Legum Doctores præter in-
tellectus etiam voluntatis emendationem quam maxime
intendere, quia scilicet voluntatem Legislatoris subditis
perspi-

perspicuè explicant, eosdemque ut actiones suas ad hanc ipsam ritè componant, sedulo hortantur; Verum enimverò neque hoc diffitendum est, primariam Jurisprudentiæ operam in eo positam esse, ut mentem Legislatoris dubiam explicet, atque hoc demum facto in applicatione ostendat, quid faciendum sit, quidve omittendum. Et huc collimat Ulpianus, (a) quando jurisprudentiam divinarum atque humanarum rerum notitiam, justis atque injustis scientiam, id est, ex mente *Perillusiris Dn. de Rhetz* (b) *habitu interpretandi & explicandi*, esse contendit. Quodsi verò *habitus* interpretandi & applicandi requiritur in eo, qui JCI nomen affectat; sine dubio ejusmodi exercitiis animus ante omnia est præparandus, quæ ad habitum talem comparandum non leve momentum afferunt. Neque enim invitis & ignorantibus eruditio, quæ nihil est nisi habitus quidam, infunditur, sed indefessis demùm studiis comparari potest. Exercitia ergò requirimus. Sed quænam sunt talia? an Collegia lectoria, an examinatoria, aut quænam demum? Abiit autem, ut vel lectoriis vel examinatoriis collegiis debitam laudem deprehendamus, cum, quod extrâ omne dubium positum esse censemus, ridiculè ageret, qui ad examen disciplinæ alicujus se offerret, cujus tamen principia nondum hausisset, atque adeò collegia lectoria perquam sint necessaria, quemadmodum deinde examinatoria ad repetitionem & attentionem excitandam non parùm conferunt. Interim tamen nec hoc dissimulare possumus, quod nempe Collegia disputatoria habitui interpretandi addiscendo magisque perficiendo quàm maximè conducant. Disputatio enim nihil aliud est, quàm modestum examen, nec non occasio repetendi, meditandi, mentemque suam clarè explicandi. Scio equidem, ut aliàs, ita quoque circa u-

(a) l. 10. §. 2. ff. de J. & J. (b) *Meditat. ad Inst. dissert. 2. §. 17. in fin.*

ca usum disputationum inter se dissentire eruditos. Alii enim omnia disputationibus tribuunt, alii autem, ut videtur, eas nec aliquem usum habere asserunt, inter quos, ni fallor, ipse Lutherus fuit, veritatem disputandô amitti dicens. Ast facilius quidem hanc dissensionem conciliari posse putamus, quam interdum leges in jure Romano sibi contradicentes, quæ in illud ob Compilatorum multitudinem (non dicam enim: incuriam) irrepsere. Nec enim Lutherus, nec alii Viri Eruditi, cum ipso de disputationibus non adeo magnificè sentientes, omnem iisdem usum prorsus denegant, sed maximum solummodo abusum rejiciunt, qui plurimas cathedras inquinavit. Scilicet disputatio in se considerata, nihil aliud est, quam modus, veritatem per amicum colloquium ulterius investigandi, atque simul ea, quæ apparenter obstare videbantur, modeste removendi. Sed quemadmodum in omnibus fere rebus perversi hominum mores abrogatô verô usu aliud quid substituerunt, quod meram depravationem & corruptionem sapit: ita quoque Disputationes sensim ad nutriendam ambitionem vanamque gloriam captandam à plurimis (nec enim de omnibus loquor) adhibitæ fuerunt. Inde natum est proverbium: *Disputationes ad instar bellorum esse*, (c) quo supposito eadem in disputationibus quoque adhibenda esse putarunt, quæ in bellis adversus vim hostium ingruentem in subsidium vocari solent. Videas hinc clamores, vociferationes, risus, injuriosas imputationes, sophismata, verborum captationes, & quæ sunt ejusdem generis alia, imò nonnunquam præter verba etiam verbera. Apprimè hic locum habet vulgatum illud: in bellis resonant. -- Quis verò non damnaret ejusmodi duella in-

(c) v. Exc. Dn. Thomaf. philos. ration. part. 2. c. 5. §. II.

cruenta? quis non assereret, veritatem amitti per ejusmodi Disputationes, quæ nec veritatis investigationem pro scopo habent, sed prostitutionem alterius plerumque intendunt. Aliter autem se res habet, si usum disputationum non ex vitiis personarum disputantium, sed ex ipsa rei indole æstimes. Præter ea enim, quæ jam ante adducta, judicium quoque quam maximè acuitur & opponendo & respondendò. Judicium autem, ut alibi (d) diximus, est anima jureconsulti. In quantum itaque judicium augetur, in tantum quoque prudentiæ juris aliquid accedit. Qui enim speciosas opponentis objectiones juxta methodum bonæ disputationis ritè diluere novit: is quoque in aliis deinde negotiis, in foro & extra illud, sententiam suam, modò justitiam propitiam habeat, contra quasvis adversariorum fraudulentas interpretationes tueri valebit. Qua occasione & hoc adjiciemus, usum disputationum non ad solas Academias earumque cathedras & vitam theoreticam restringendum esse, sed eundem in quolibet vitæ genere sese exserere. Judex dubiam litigantium causam arbitriò suò nunquam dirimet, nisi rationes (id est, medios terminos seu media concludendi) partium ponderare & pro re nata resolvere atque rejicere edoctus est. Eò minùs ergò ad patrocinium aliis præstandum, vel ad causam quoque propriam defendendam aliquis aptus erit, qui fundamenta disputandi ignorat. Neque enim ineptè dixeris, Actorem & reum agendò, excipiendò, re- & duplicando officiò Opponentis & Respondentis, diverso licet respectu, defungi. Unde ipse Libellus per modum syllogismi concipiendus, & Producta partium non sine ratione sub nomine der Disputir-
Gesätze stylo Saxonorum & confinium judiciorum veniunt.

(d) in disp. inaug. de præsumt. bonitatis §. 1. seqq.

niunt. Tandem nec extra forum usus disputandi cessat. Sive enim in conversatione quotidiana aliquid per modum discursus proferas, sive scriptis publicis sententiam tuam orbi erudito communices: certè utrobique firmatione opus erit, non ad stabiliendam solummodò thesin tuam, sed ad removendas quoque aliorum objectiones. Neque tamen putes, nos in ea opinione persistere, ac si discursus & scripta meris syllogismis in Barbara, Celarent, Darapti & Felapton conceptis exornari (aut potius deformari) debeant. Abhorret seculum eruditum ab ejusmodi -- (pædantismo ferè dixissem.) Hoc ergò tantum volumus, asserta & rationes ita comparatas esse debere, ut, si forsan in formam syllogismi redigerentur, quilibet statim connexionem terminorum primo intuitu assequi valeat. Et è contrario: si forsan adversarii assertiones hoc fundamento destituantur, ut tunc statim scopæ ejusmodi dissolutæ ostendi possint. Quæ cum à nemine in dubium justè vocari valeant, eademque secum perpendierint Juvenes illustri prosapia, generis nobilitate, propriarumque virtutum decore maximè conspicui,

DN. JOHANNES FRIDERICUS BACHOVIUS,

Liber Baro ab ECHT,

DN. GEORGIUS CAROLUS PFLUGK,

Eques Misnicus,

DN. HENRICUS WILHELMUS STEUBE,

Eques Mansfeldensis,

DN. HENRICUS WITTE, Regiomonto-Borussus,

ad excolendum eò magis judicium doctrinam juris feudalis publicis disputationibus sub meo præsidio evolvere & repetere unanimiter constituerunt, cujus exercitii initium proximis hisce diebus Deo añuente sunt facturi. Quod laudabile

dabile ipsorum institutum uti non possumus non meritis
encomiis extollere: ita ut MOECENATES, PATRONI, FAU-
TORES & COMMILITONES nostri actus disputatorios præ-
sentia sua illustriores & frequentiores reddere haud de-
dignentur, est, quod ea, qua decet, animi submissione &
observantia devote & enixe rogamus. P.P. Halæ Mag-
deburgicæ d. XX. Martii MDCCI.

COLLEGII JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO I.

sistens theses

De

PRÆCOGNITIS
JURIS FEUDALIS,

quas

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN.

FRIDERICO WILHELMO

REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURG. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRIS ACADEMIA FRIDERICIANA

Eruditorum examini submittit

JOHANNES FRIDERICUS BACHOVIVS

Liber Baro ab ECHT,

P R Æ S I D E

JACOBO FRIDER. LUDOVICI,

Jurium Licentiato,

Ad diem XXII. Martii An. MDCCI. horis locoq; consuetis.

Typis CHRISTOPH. ANDRÆ ZEITLERI, Acad. Typogr.

COLLEGIUM IURIS FRIEDERICI
DISSEPTATIO I

PRAELECTIO
IURIS FRIEDERICI

RECTOR MAGNIFICENTISSIMO
STEPHENNO BINDSE AD QUINQUE
DIE

FRIEDERICO WILHELMO
REGNI BORUSSIAE ET PRUSSIAE ET
SARONIAE HEREDITARIO

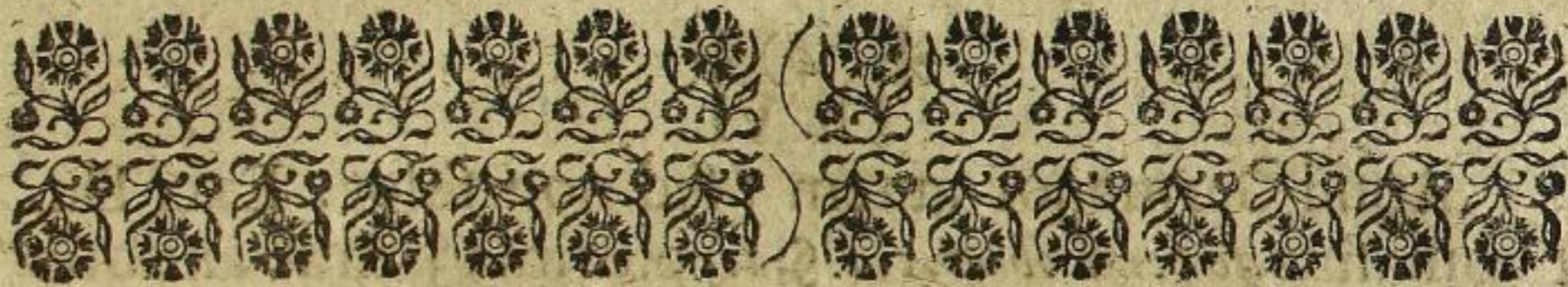
IN ILLUSTRI ACADEMIA FRIEDERICIANA
ERUDITIONIS EXAMINANDUM

JOHANNES FRIEDERICUS BACHOWITZ
LEKTOR AB EGII

FRIEDERICI
JACOBO FRIEDERICH LUDOVICI
JURIS DOCTORI

ANNO DOMINI MDCCCXXXII

Typis CHRISTOPH. ANDREAE ZITTLERI, Aed. Typogr.

Th. I.

Prudencia juris feudalis est habitus leges feudales ritè interpretandi & ad facta controversa applicandi.

Th. II.

Feuda autem & Leges feudales quò tempore & apud quosnam populos primùm cœperint, valde dubium est. Unde prima ferè apud DD. quæstio: *An feuda juri Gentium adscribenda?*

Th. III.

Affirmativa facile patet, modò observes, per *jus Gentium* híc non intelligi speciem juris peculiarem juri naturæ contradistinctam, qualis non datur; sed *mores Gentium*, juri tamen naturæ non contrarios, sed eodem permisso. Neque etiam *omnium* Gentium, sed *quarundam* solummodo.

Th. IV.

Si quæris, quænam autem ex illis Gentibus *omnium* primò feuda constituerit? ignorantiam nostram ingenuè profitemur. Tacent enim Historici, & nos omniscientiâ caremus.

Th. V.

Interim à Romanorum clientibus, veteranis & limitaneis militibus, item à Gallorum Solduriis feudorum originem derivare velle, nulla plane probabilitate nititur. v. Ant. Dadinus Alteserra *de orig. & stat. feud. pro moribus Gallie cap. 1.* quem Dn. Schilter. *codici jur. feud. Alemann. feud.* adjecit.

Apud Germanos autem (sed non solos, Exc. Dn. Thomafius *de feud. oblat. c. 1. §. 1.*) plurima jam ab antiquo feuda fuisse, in dubium justè vocari nequit. Imò omnia ferè feudalem naturam habuisse, non sine probabili efferri potest. Testatur hoc inter alia divisio juris Germanici utriusq; tam Saxonici, quam Franconici, (quod Svevicum nonnullis, Alemannicum autem Dn. Schiltero dicitur) in Land-Recht & Lehn-Recht / quorum prius in contractibus, posterius autem in domini translatione usum habuisse, vel si mavis, prius de titulis, posterius de modis transferendi dominium disposuisse videtur. Ex quo descendere putamus, quod adhuc hodie in Provinciis præcipuè Saxonis & Saxonico jure utentibus bonorum allodialium traditio non nisi judicialiter fieri solet, quod vocant *resignationem judicialem*, der Verkäuffer lästet die Lehn gerichtlich auff / der Käuffer hingegen nimmet die Sache in Lehn und würden. Imo in urbe nostra Hallensi jus civitatis, das Bürgerrecht / per modum investituræ novis civibus confertur per porrectionem pilei, qui modus quoque in rebus salinariis est usitatus.

Th. VII.

Accedunt testimonia Historicorum, quos magnò numero allegat Struvius *S. 1. F. Cap. 1. aphor. 3.* Omnia eo collimant: quod non aliarum nationum, sed soli rerum Germanicarum Scriptores, feudorum mentionem faciunt, & quod etiam hodie feuda ferè in sola Germania ac terris olim à Germanis e. g. Gothis, Vandalis, Francis, Burgundionibus, Anglis, Saxonibus, &c. occupatis sint recepta, in aliis verò (dicerem lubentius: in plurimis aliis, ne obstant feuda Japonensium) provinciis, ubi sedes Germani non habuere, usus feudorum non vigeat.

Quò

* (5) *

Quò sensu admitti potest, quod dicit Hugo Grotius *de Jur. bell. & pac. l. 1. c. 3. §. 23.* Contractum feudalem Germanicarum Gentium esse proprium.

Th. VIII.

Neque ergò mirum, quod Longobardi, (Conringio in *tr. de orig. jur. Germ. Langobardi,*) origine Germani, postquam mortuo Justiniano Italiam ingressi erant, eosdem mores servaverint. Quemadmodum autem omnia veterum Germanorum jura erant non scripta, teste Tacitò: Ita quoque eadem est indoles juris feudalis Longobardici, quod sensim invaluit & tacitò populi consensu vim obligandi accepit. De Longobardis ita Güntherus *lib. 2.*

*Gens astuta, sagax, prudens, industria, solers,
Provida consilio, Legum jurisque perita.*

Conring. *d. tr. c. 23.*

Th. IX.

Ne tamen lapsu temporum planè periret hoc jus, ex postfacto literis est consignatum. Sed à quonam? Dissentiunt Doctores, vel potius nesciunt, & nos cum illis. Communiter Consules Mediolanenses, Gerhardus Nige, ab aliis Cepegistus, & iterum ab aliis Capagistus dictus, & Obertus de Orto pro compilatoribus venditantur. Et afferuntur quidem rationes nonnullæ, quæ hujus assertionis veritatem svadere videntur. Sed adsunt quoque rationes in contrarium, quæ dubitationem injiciunt, v. Dn. Mauritius in *posit. jur. feud. contr. decad. 1. pos. 8.* Optimum est, quod nihil intersit, exactam hujus rei cognitionem habere.

Th. X.

Quemadmodum verò in causis civilibus hoc peculiare (an bonum sit, non dicimus,) habet Germania nostra, ut peregrino jure utatur, Romano scilicet; Ita quoque eadem fata experta est quoad causas feudales.

A 3

Scili-

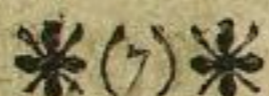
Scilicet jus Longobardicum in Italia natum, adeoque exoticum, in Academias & dehinc in fora Germaniæ est introductum, quod seculô XV. occasione translatarum ex Italia in Germaniam Academiæ factum esse ostendit Conringius *de orig. jur. German. cap. 32.* Illustr. Dn. Strykius *Ex. Jur. Feud. C. 1. qv. 15.*

Th. XI.

Sed nova crux adest. Disquiritur enim, an receptio publica Imperii Lege factâ, an saltem tacentibus & conniventibus Imperatoribus & Principibus Imperii? Si Goldastum consulis, expressa approbatio & receptio affirmanda. Ita enim inquit apud Struvium *in observ. feudal. p. m. 6.* Die Lehn-Rechte seynd gewesen ungeschriebene Gebräuche wie die Land-Rechte bey den uhralten Deutschen / (hactenus bene) und ist erstlich ein Systema derselben gemacht worden von Gerharo Nigro & Oberto de Orto, beyden Burgermeistern zu Meyland / und Kayser Friedrichen dem ersten præsentirt / welcher es denn mit Rath und Consens der Fürsten und Stände des Reichs auff dem Reichstag zu Rongall umb das Jahr 1230. überlesen / revidiret / approbiret / & plenissimum Imperialium Constitutionum robur accommodiret. Sed suspectum alias quoque est testimonium Goldasti, uti Eruditis notum, & hic quoque in ipsa Chronologia statim errorem latere jam alii notarunt. v. Struv. *loc. cit.*

Th. XII.

Alii expressam receptionem ex eo deducunt, quod Antonius Mericutius (aliis Meriputius) de Prato veteri librum juris feudalis Longobardici (quem in *Codice juris Feud. Alemannici* communicavit demùm Dn. Schilter, & verum Autoris nomen, *Mincuccius*, esse ostendit) Imperatori Sigismundo A. 1428. exhibuerit, ejusque confirma-

firmationem impetraverit. Sed hunc errorem jam rejecit Illustr. Dn. Strykius *Ex. jur. feud. c. 1. qv. 16.*

TH. XIII.

Nihil ergò superest, quàm ut cum Conringio *loc. cit. cap. 33. in fin.* statuamus, nullo Germaniæ publico decreto, vel in communi Camerae judicio, vel in aliis foris, feudalia Saxoniae, Sveviae, aliarumque regionum instituta vetera cum hisce Longobardicis difertè permutata esse. Itaque ex sola quadam consuetudine apud nos vim illorum hæctenus obtinere. Licet ex postfacto confirmationem implicitam accessisse non negemus, v. Per Illustr. Dn. de Rhetz *Comment. jur. feud. p. 10. seqq.* Illustr. Dn. Stryk. *c. 1. qv. 17.*

TH. XIV.

Habent proinde vim Legum in Germania hodie consuetudines Longobardicæ, sed non aliam, quam Leges Romanæ, id est, constituunt saltem jus subsidiarium, deficientibus constitutionibus & consuetudinibus Provinciarum specialibus. Quales in Pomerania habentur sub titulo Conclusionum Pomeranicarum.

TH. XV.

Ante omnia tamen in decisione controversiarum ad tenorem literarum investituræ est respiciendum. Ex quibus priores derogant posterioribus, nisi in his ab illis expresse recessum fuerit.

TH. XVI.

Ordinem si in jure feudali (quatenus scilicet illud in corpore juris exhibetur,) quæras, nullum invenies, & ideo ne talem quidem, qualis est in Legibus Romanis, licet & hæc misere cohæreant.

TH. XVII.

Et quod pessimum est, plurimæ in eo reperiuntur
dissen-

diffensiones sive antinomiae, quarum exempla passim recensentur. Quamvis verò has non omnes admittant in jure Romano; in jure tamen feudali tam apertæ in uno eodemque interdum titulo reperiuntur, ut nemo hæcenus, quod sciamus, de iis dubitare ausus fuerit. Si ergò judicium de compilatore desideras, hoc cape: Fuit homo sine judicio, animal scribax quidem, sed fundamentis genuinæ scientiæ destitutum. Imò ne latinam linguam quidem calluit. Unde tota compilatio meris barbarismis scætet.

TH. XVIII.

Sed quisnam ex diversis textibus sibi invicem contradicentibus alteri præferendus erit? Hic labor, hoc opus est. Suppeditant nonnulli regulam, quod quoties antinomia in eodem textu occurrit, opinio reprobata ultimo loco *plerumque* poni soleat. Sed si hoc *plerumque* saltem, non semper fit, nova iterum regula opus est, ex qua prior explicari possit. Unde optimum est remedium Illustris Dn. Strykii *c. 1. qu. 33.* eò semper respiciendum esse, quæ sententia ceteris juris feudalis textibus, aut textu deficiente, rationi juris feudalis sit convenientior. Ex quo Leguleji observare possunt, in jure feudali quoque philosophiam rationalem & doctrinam de interpretatione utramque facere paginam. Clara sanè verba sibi invicem contradicentia hic rem neutiquam conficiunt.

TH. XIX.

Jus feudale communiter in duos libros dividitur, à Cujacio autem in quinque. Tertius ipsius liber 2. F. 23. & quartus 2. F. 25. incipit, uti Dionysius Gothofredus in notis suis exactè observavit. Notandum tamen non omnia horum librorum capitula esse ejusdem valoris. Quæ enim post *tit. 58. lib. 2. juxta edit. vulg.* sequuntur, Cujacius sal-

us saltem ex Ardizone & Alvaroto post receptionem juris feudalis restituit, prout itidem observat Gothofredus. Unde vocantur Capitula extraordinaria.

TH. XX.

Capitulis hisce extraordinariis omnem vim legalem denegamus cum Dn. Mauritio *decad. 1. posit. 10.* Et quidem ex hac ratione, quia autoritas juris feudalis ex receptione dependet. Receptio autem facta est tempore translationum ex Italia in Germaniam Academicarum & tempore Glossatorum. Ergo quaecunque capitula tunc non fuerunt cognita, ea neque fuerunt recepta. At verò capitula extraordinaria omnes Glossatores ignorarunt, unde in Corpore glossato non reperiuntur. Quare & huc pertinet regula alias adhiberi solita: *Quos textus non agnoscit glossa, eos nec agnoscit forum.* Exempla alia habentur in Corpore juris Romani, ubi præcipue in Codice Cujacius, Contius & Antonius Augustinus textus, qui deficere videbantur, ex libris Basilicorum &c. restituerunt, e. g. *l. 2. C. de Aleat. l. 4. C. de in jus voc. l. 12. 13. 14. 15. 16. C. de heret.* qui tamen autoritate in foro destituuntur.

TH. XXI.

Ceterum quamvis jus feudale non ex solis Longobardorum moribus constet, sed nonnulla etiam ex constitutionibus Imperatorum (quò pertinet famosa Constitutio Friderici, *2. F. 27. §. 8.* de furibus laqueo suspendendis) imò & Pontificum decretis admixta habeat, *v. 1. F. 6.* à posteriori tamen parte adhuc simpliciter jus Longobardicum dici potest.

TH. XXII.

Deficiente textu & ratione juris feudalis, ad jus civile recurri & ex eadem decisio desumi potest. Hinc non minus in bonis feudalibus immobilibus minorum alienandis

B

decre-

decretum Magistratus requiritur, quam in allodialibus. Jus feudale enim in relatione ad jus civile est instar exceptionis à regula, quæ hanc firmat in casibus non exceptis, id est, ubi contrarium expresse non est dispositum. Hoc tamen non diffitendum, pleraque, quæ ex jure Rom. ad supplendum jus feudale adduci solent, juris naturalis esse.

Th. XXIII.

E contrario autem jus feudale in causis civilibus locum non habet, nisi in specie receptum fuerit, v. g. in jure protimiseos intra annum & diem exercendo etiam in allodialibus, v. g. à proximo cognato, vicino, socio, &c. Exceptio enim ex Regula quidem supplementum capit, sed Regula non ex eo, quod exceptionis vicem sustinet.

Th. XXIV.

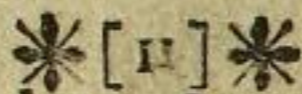
Sed de jure Germanico feudali veteri quæritur, annon & illud adhuc hodie ad decisionem causarum feudalium allegari possit? Putamus, quod sic, præcipue eò casu, ubi ostendi potest, consuetudines Longobardorum vel planè omisisse casum aliquem, vel non quadrare ad mores Germanorum. conf. Illustr. Strykius *Ex. jur. feud. C. 1. qv. 18.* Unde multa liquidius sæpe explicari posse putamus circa feuda nostra, si aliquid saltem temporis juri feudali Germanico investigando infumeretur.

Th. XXV.

In jure feudali & declarativa, & restrictiva & extensiva interpretatio locum invenit. Verba enim legum, qualescunque sint, sine mente nil valent. Mens autem sine hisce interpretationis speciebus investigari nequit. v. Struv. *C. 1. aphor. 16.*

Th. XXVI.

Illud non omittendum, quo referri debeat jus feudale, an ad publicum, an ad privatum jus, an ad neutrum
& pe-

& peculiaris classis eidem sit assignanda? Distinguen-
dum esse censemus inter feuda mediata & immediata.
Jus feudale quatenus de illis agit, ad privatum; quatenus
de his, ad jus publicum est referendum. Fluit hoc ex
fundamento divisionis juris publici & privati, quia in
feudis mediatis privata, in immediatis publica utilitas
directo intenditur.

Th. XXVII.

De eo denique hic quæritur: quo ordine jus feuda-
le addiscendum, utrum ante jus civile, an post illud, an
simul cum eo? Optima methodus esse videtur, ut quia
interdum etiam in jure feudali principia juris Romani
applicanda, juxta *th. 22.* primo vel exacta, vel aliqua ad
minimum juris civilis notitia hauriatur & deinde ad jus
feudale, denique vero ad jus publicum progressus fiat.
Ergo eum, qui institutiones juris sibi familiares reddi-
dit, juris feudalis Auditorem cum fructu jam esse posse
non dubitamus. Non quidem ex eo capite, ac si institu-
tiones sint totius legitimæ scientiæ prima elementa, quod
nobis non persuadet Triboniani assertio in §. 4. . *proem.*

Inst; sed quia in Collegiis institutionalibus defectus
Institutionum à Docentibus communiter sup-
pleri solent.

COLLEGII JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO II.

sistens theses

De

DEFINITIONE

ET

DIVISIONE FEUDI,

quas

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN.

FRIDERICO WILHELMO

REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURg. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRi ACADEMIA FRIDERICIANA

PRÆSIDE

JACOBO FRIDER. LUDOVICI,

Jurium Licentiatò,

Eruditorum examini submittit

GEORGIUS CAROLUS PFLUGK,

Eques Misnicus.

Ad diem XV. April. An. MDCCI. horis locoq; consuetis.

Typis CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, Acad. Typogr.

Comptroller General
of the Treasury
Washington

DEPARTMENT OF THE TREASURY

INTERNAL SECURITY

RECEIVED
GENERAL INVESTIGATION
DIVISION

FRANCIS X. BURNETT

WASHINGTON, D. C.

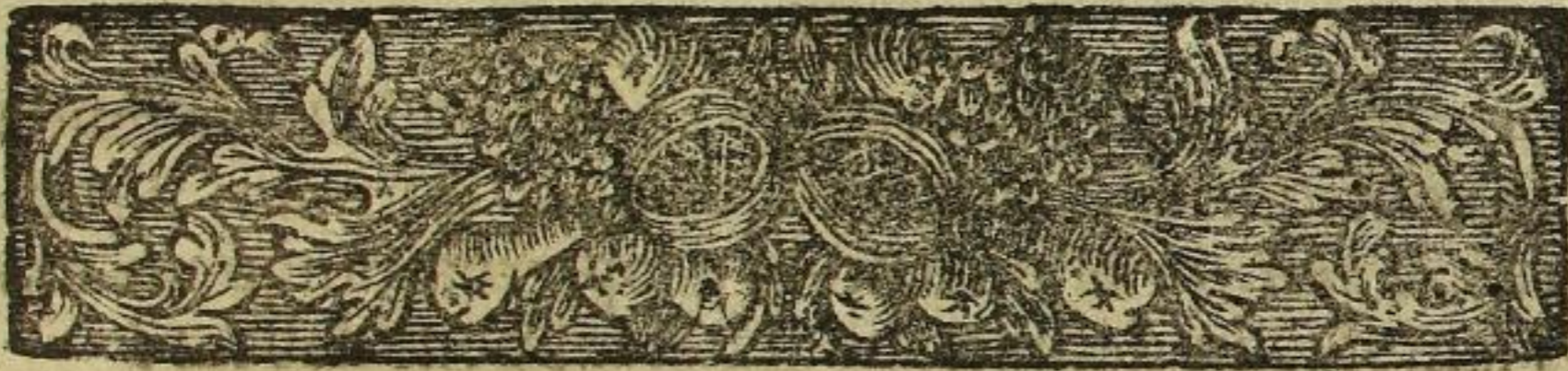
JACOBO HIDALGO

John L. ...

GEORGE CARROLL ...

...

...

TH. 1.

Nvsquam ferè major sese exerit DD. curiositas, quàm in jure feudali in evolvendis vocum definitionibus nominalibus. Quod tamen majorem utilitatem vix habet, quàm si originem vocis: *Mensa*, aliquis eruere anxie sollicitus esset. Verba valent ex pacto, pacta autem sunt arbitraria.

TH. 2.

Quod ipsum *feudi* vocabulum concernit, nonnulli illud à *fūden* (alere) & *thun*: (quemadmodum *stylō* antiquo dicitur *reden thun/liegen thun* &c.) Alii à vocabulo *Feida*, id est hostilitate, unde Germanorum *diffidationes*, *fehde* / *Befehdung*: Alii à *foedere* inter dominum & vasallum inito: alii à *Fe* & *Ode*: alii à *fide*, alii aliunde derivant. Struvius *S. I. F. c. 2. aph. 1.*

TH. 3.

Elige jam, cui dicas, tu mihi sola places. Omnia in conjecturis consistunt. Ex quibus tamen maximam probabilitatem habere videtur illa, quæ à *fide* sive *fe-de* feudum derivat. Fides enim est pars essentialis feudi, quæ illud ab aliis bonorum generibus distingvit. Nec tamen absurdum esset, si aliquis à *feidis* originem vocabuli repetere vellet.

TH. 4.

Circa definitionem realem novæ adsunt tricæ. Sumitur enim feudum tripliciter (1) pro *ipsa re*, (2) pro

contractu feudali & (3) *pro jure*, quod vasallus in feudali re consequitur. Unde disquirunt, quisnam significatus *in dubio* præsumatur & propterea tanquam magis famosus in definitione feudi supponi debeat?

TH. 5.

Alii aliter. Nos in dubio nullum significatum specificè *presumi*, sed totam rem ex substrata materia, sive ex antecedentibus & consequentibus dijudicandam esse putamus. Omnes enim illi tres significatus sunt æquè famosi & æquè proprii. Et ergò interdum feudum quatenus rem, interdum quatenus contractum, interdum quatenus jus vasalli denotat, est definiendum & supponendum.

TH. 6.

Si definitur, quatenus jus vasalli denotat, de genere ejusdem inter se controvertunt DD. Alii describunt, quod sit *Ususfructus quidam*, nisi textu 2. F. 23. *in fin.* & imitantes fortè Tribonianum, qui Legatum describit §. 1. *J. de Legat.* quod sit *donatio quedam*. Et fatendum quidem est, convenire in multis usumfructum & jus vasalli; sed tamen inter se quoque differunt in multis aliis. Quis verò ideò, quia homo & avis in eo conveniunt, quod habent duos pedes, duos oculos, &c. hominem vellet definire, quod sit *avis quedam*.

TH. 7.

Ergò vel rejicienda erit definitio illius textus 2. F. 23. prout definitio Triboniana Legati itidem optimò jure rejicitur. Legislatoris potestas enim ad definitiones præscribendas se non extendit, quia alias ex eodem textu feudi contractus definiendus esset *benevola actio, tribuens gaudium capientibus, capiensque tribuendo: in id, quod facit, prona & sponte sua parata*; Vel si retineri debet, dicendum erit, in dicto textu non intelligi usum-

DISPUTATIO II.

5

usumfructum in sensu juris Romani, sed potius juris Germanici, quem cum Dominio utili convenire evincit Dn. Schilter *Exerc. 17. ad ff. th. 3. seqq.* Longobardi enim origine fuerunt Germani, adeoque probabile est, eos in vocabulorum applicatione ad mores Germanicos respexisse.

TH. 8.

Alii generis locò ponunt vocabulum *Domini utilis*, alii denique *juris simpliciter*, quò etiam inclinat Dn. Titius in dem *Teutschen Lehn-Recht c. 4. §. 9.* Sed hic litem in terminis esse putamus. Sive enim illud jus dominium utile, sive jus simpliciter appelletur, perinde est. Interim quamvis vox *Dominii utilis* non reperitur in jure Longobardico, sed ad imitationem Ictorum Romanorum introducta fit; non tamen ea denominatio à textibus juris Longobardici abhorret, v. 2. *F. 8. ibi: rei autem vasallus hanc habet potestatem, ut tanquam Dominus possit à quolibet possidente sibi quasi vindicare*, ubi voces *tanquam & quasi* dominium omne Vasallo ademptum esse non denotant, sed restrictionem & immutationem in aliquibus solum partibus innuunt, v. Struv. *c. 2. aph. 3. n. 4.*

TH. 9.

Feudum ergò, quatenus pro jure Vasalli accipitur, describendum esse putamus, quod sit *Dominium utile sub lege mutue fidelitatis alicui concessum*. Quam definitionem ideò accuratam esse censemus, quia cum suo definito reciprocari potest, & vice versâ sequentem in modum: Quicumque rem aliquam jure feudi possidet, ille Dominium utile hujus rei habet & ejus intuitu ad fidelitatem est obligatus: & contra: quicumque Dominium utile alicujus rei habet & ejus intuitu

A 3

ad fi-

ad fidelitatem est obligatus, ille hanc rem jure feudi possidet. Conf. Joh. Helvici Sinoldi dicti von Schütz *Collegium Feudale c. 2. n. 6.*

TH. 10.

Ex quo simul consequitur, feudum planè non esse, si *plena* in Vasallum transferatur proprietates, salvò licet jure dominicò quoad fidelitatem, servitia, &c. contra Schraderum, Rosenthalium, Surdum aliosque cum quibus facit Antonius *Disp. feud. 1. th. 2. lit. c.* à quo jam in adjectis notis recessit Exc. Dn. Joh. Sam. Strykius, deficit enim alterum ex essentialibus, id est, possessor plus habet, quàm Vasallo competit.

TH. 11.

Nec est feudum, si alicui res cum pacto antichretico *oppignoretur*, ut propterea vicissim oppignoranti fidelitatem præstet. Jus pignoris enim & jus Domini inter se sunt distinctissima.

TH. 12.

Nec est feudum, (sed jus affine, ut præcedentia) si alicui *servitus* sub lege fidelitatis constituatur. Jus servitutis enim & jus Domini iterum inter se sunt distinctissima. Harum quæstionum utilitas in successione, amissione, aliisque casibus maxima sese exerit.

TH. 13.

Feudum si pro contractu accipitur, definiendum; quod sit *contractus de utili Dominio rei alicujus sub lege fidelitatis in vasallum transferendo*. Sed qualis contractus, an realis, an literalis, an verbalis, an consensualis? imò nullus. Jus feudale enim istas Romanorum divisiones ignorat. Quamvis ergò Consensus in eo utramque paginam faciat, & adeo consensualis dici eatenus possit; hoc tamen non fit in sensu juris Romani & in oppositione ad recensitas illas reliquas species.

TH. 14

TH. 14.

Si denique feudum pro ipsa re accipitur, definiendum, quod sit *res, in qua Vasallo dominium utile sub lege fidelitatis concessum.*

TH. 15.

Quæritur, quidnam in dubio præsumendum, an scilicet res aliqua sit allodialis, an feudalis? Resp. Cum ab initio mundi & primæ occupationis omnia, vel certè plurima allodialia fuerint, & mutatio in facto consistens non præsumatur, certè is, qui feudalem qualitatem præterdit, assertionem suam probare tenebitur. Fundat se etenim in exceptione.

TH. 16.

Prima feudi divisio est in *proprium & improprium*, quorum illud dicitur, quod naturalia salva habet, hoc verò, ubi ex naturalibus vel nonnulla, vel omnia sunt mutata.

TH. 17.

Feudi proprii iterum sunt variæ species, quæ suo tamen modo etiam feudi improprii species fieri possunt. Prima divisio est in feudum *vetus & novum*. Subdivisionem in feudum *antiquum & paternum* non agnoscimus, quia nullum effectum habet, v. 2. F. 50.

TH. 18.

Feudum novum etiam jure antiqui concedi potest, nach Arth und Eigenschafft eines Altväterlichen Stamm Lehns / quo ipso agnati primi acquirentis jus succedendi in tali feudo obtinent. Illustr. Dn. Stryk. *Ex. jur. feud. c. 3. qv. 16. seqq.*

TH. 19.

Non autem è contrario feudum antiquum jure novi, nach Arth und Eigenschafft eines neuen Lehns /
conce-

§ DISPUTATIO II.

concedi potest, quia per ejusmodi concessionem agnatis vasalli jus succedendi ex prima investitura quæsitum adimeretur, invita æquitate.

TH. 20.

Quid si filius à paterna hereditate abstineat, & consensu Agnatorum de feudo noviter investiatur? quæritur, an Agnati jus succedendi amittant & feudum pro novo reputari debeat? Negamus, quia in dubio nemo juri suo renunciasset censetur. *In dubio*, inquam, id est, quamdiu negotium aliam quoque interpretationem rationabilem recipit, qualis hic datur, quia Agnati per consensum suum solummodò *præsente* successione, quæ statim ad eos devoluta fuisset, sese abdicaverunt. Dissentiunt Ifernica, Rosenthal & Struvius *c. 3. apb. 2. n. 5.* unde ad tollendas lites melius est, si addant Agnati clausulam consuetam: *Jedoch der gesammten Hand ohne Schaden.*

TH. 21.

In dubio nec antiquum, nec novum feudum præsumitur, quia juxta *tb. 15.* natura feudalis planè non præsumi solet. Et utrumque æquè in facto consistit. *Illustr. Dn. Stryk. c. 3. qv. 22.*

TH. 22.

Circa divisionem feudi in *nobile & ignobile* controvertitur: an in dubio is, qui feudum nobile accepit, etiam nobilitatem personæ consequatur? Negativa nobis præsertim ex praxi hodierna, ubi speciale diploma, *der Adelsbrieff* / requiritur, verior videtur. Constat enim nonnullos feuda ejusmodi possedisse, qui tamen propterea nobilitatem non sunt consecuti. Et hinc quia nulla est necessaria connexio inter realem & personalem dignitatem, altera ex altera inferri nequit. Dissent.

Dissent. Dn. Mauritius *dec. 2. pos. 2.* ad jus Longobardicum provocans.

TH. 23.

Idem de Regalibus feudis dicendum. Exceptis tamen feudis Ecclesiasticis, quæ dignitatem personalem annexam habent. Unde qui e. g. in Archiepiscopum Moguntinum eligitur, statim quoq; est Elector Imperii, etiamsi nondum confirmatus, vel investitus fuerit, Perillustr. Dn. de Rhetz *Instit. jur. publ. l. 1. Tit. 4. §. 10.* & plurimi apud Schwederum *introd. in jus publ. part. spec. sect. 1. c. 2. §. 9.*

TH. 24.

Feuda quædam regalia in Germania dividi posse, satis testantur Saxonia, Anhaltum & olim quoque Pomerania. Regulam tamen universalem exinde construere non audemus.

TH. 25.

Ex brocardico: *Krumstab schleußt niemand aus/* inferunt nonnulli, quod in feudo ecclesiastico (ab abjecto tali) etiam fœminæ succedant; sed hoc universaliter verum non est, teste experientia in feudis, quæ ab Episcopatibus Germaniæ dependent. Particulariter tamen admittimus illud brocardicum, vide de feudis Fuldensibus Wehneri *Thesaur. pract. voc. Suldisch Lehn.*

TH. 26.

Divisio feudi in *ligium* & *non ligium* nullâ absurditate laborat adeoque non immeritò retinetur. Quamvis enim & in posteriori *liga* sive vinculum adsit; non tamen hoc ita arctum est, uti quidem in priori.

TH. 27.

Feudi extra *curtem*, id est, territorium domini directi

B

recti

recti siti exempla hic Halæ occurrunt, dum nonnullæ Hubæ agrorum a Comite Schwartzburgico recognoscuntur.

TH. 28.

Divisio tamen feudi in illud, quod est *in curte & extra curtem* nullum effectum in decidendis controversiis præbet, præcipuè ubi moribus nostris Pares curiæ in iudicio feudali non adhibentur. Adeoque merè theoretica est.

TH. 29.

Naturalia feudorum quemadmodum à contractantibus infinitis modis variari possunt per pacta adjecta: ita quoque infinita feudorum impropriorum sunt species, quippe quæ ex hac variatione oriuntur.

TH. 30.

Feudum regulariter proficiscitur ex *benevolentia Domini*. Unde ad feuda impropria pertinent *feuda oblata*, juri Longobardico incognita, non æquè Germaniæ nostræ, *auffgetragene Lehne*. De quibus vel pauca, vel nulla reperies apud veteres Feudistas, quibus ultra jura exotica sapere piaculum erat. Nostrò tempore Dn. Hertius & Exc. Dn. Thomafius de iis ex professo egerunt. De feudis Pomeranorum oblatis videri potest Mevius *cons. 44*.

TH. 31.

Ex eadem ratione *feudum emtum* ad impropriorum classem referendum esse censemus. Quamvis enim *officium humanitatis* sit, ut dominus mihi præ aliis feudum vendat; non tamen propterea est *beneficium*. Beneficium siquidem onerosum contradictionem involvit. In textu *1. F. 20*. vel beneficium idem significat, quod feudum: vel autor illius textûs aperte hallucina-

lucina-

lucinat^{us} est, qui in formandis distinctis conceptibus nobis adeo nihil præscribere potest.

TH. 32.

Vasallus regulariter ad servitia obligatur. Ergò feudum *francum* est feudum improprium, in quo etiam fœminæ succedunt, sed non nisi in subsidium. Huc pertinent quoque feuda *consualia*, *quaternata*, *apertura* & *Gastaldie*, in quibus servitia cessant.

TH. 33.

Servitia regulariter sunt indeterminata. Ergò ubi determinatio adest, v. g. in feudis, quæ vocantur *Sattelfreye Güther* (Conringio *de orig. jur. Germ. c. 7. p. 34. Saalfreye*) *Sattelgüther* & *Seslehn*: item in feudo *guardia* seu *castrensi*: ibi feuda ad impropria referri debent.

TH. 34.

Huc pertinent quoque feuda, ubi olim ridicula servitia præstabantur, v. g. in Anglia, ubi Vasallus die natali domini singulis annis coram domino facere debuit *unum saltum*, *unum suffletum* & (sit venia verbo) *unum bumbulum*. Alibi verò, ubi alaudam bouum curru vectam vincamque afferre & ramum viridem portare obstrictus fuit, v. Linnæus *de jur. publ. l. 1. c. 11. n. 97.* & ibi alii citati.

TH. 35.

In feudis regulariter succedunt omnes à primo acquirente descendentes. Unde improprietate laborant Feuda ignobilia, quæ in Pomerania reperiuntur, die *Schulzen/ Krug- und Müller Lehn*/ ubi ex filiis possessoris unus tantum, & regulariter primogenitus succedit, ceteris à jure succedendi in perpetuum exclusis, qui pro hominibus propriis reputantur. Qualia feuda præ-

da præcipuè in districtu Neosedinensi occurrunt.

Th. 36.

Ex hac ratione quoque impropriis accensenda Feuda Sveviæ, ut vulgò traditur, die Schüpfflehn/ quæ ad nullos heredes transeunt. An autem horum feudorum denominatio inde petenda, weil die Erben gleichsam davon geschüpffet werden/ admodum incertum & improbable est, licet aliqui ita statuunt. Melius forte ignorantiam nostram hic profiteri licebit.

Th. 37.

Prætereà quoque soli masculi regulariter succedunt. Unde à proprietate degenerat *feudum fœmininum*, ein Schlair- oder Kuncfel Lehn / à voce Kuncfel / quæ idem significat ac eine Spindel / instrumentum fœminis usitatum. Adhuc magis verò degenerat *feudum hereditarium*, ubi præter fœminas etiam heredes testamentarii admittuntur. Vocatur alias feudum, in quo succeditur *jure Francorum*.

Th. 38.

In feudo hereditario concessio fit *pro se & heredibus quibuscunq;* in feudo autem ex pacto & providentia *pro se & filiis, vel pro se & descendibus masculis*, vel planè nihil adjicitur.

Th. 39.

Sed quid si concessio facta sit *pro se & suis heredibus*, vel *pro se & filiis & heredibus masculis*. Hereditarium nonnulli fieri feudum putant. Sed minùs rectè. Voces enim: *heres, filius, descendens masculus*, in jure feudali synonymicè usurpantur, v. Struv. *Cap. 4. aph. 12.* Anton. *Disp. 1. thes. 8. lit. K.*

Th. 40.

Nec in feudo hereditario, nec in eo, quod est ex pacto

paçto & providentia, filius feudum ab allodio patris separare potest, sed utrumque vel acceptare, vel repudiare tenetur. Dissentit quoad feudum ex pacto & providentia Gail. *lib. 1. obs. 128. in fin.* sed eum & textu & ratione destitui optimè asserit Illustr. Dn. Stryk. *in not. ad Lauterb. de acquir. hered. voc. Feudum patris.*

Th. 41.

Quod si tamen feudum ex pacto & providentia ita explices, ut, illud dicatur, de quo non solum pater, sed & filii simul cum eo sunt investiti, quæ sententia est Illustr. Dn. Strykii *Ex. jur. feud. c. 4. qv. 48. & c. 20. qv. 10. v. Exc. Dn. Joh. Sam. Strykius in not. ad Anton. Disp. 1. th. ult. lit. k.* tunc filio feudum ab allodio separare omninò licebit. Filius enim feudum hòc casu non per patrem accipit, sed ex manu domini immediate.

Th. 42.

Feudum regulariter in re corporali consistit eaq; immobili. Unde improprietate laborant feuda *Soldata, de camera & cavena*, (quæ ultima à voce: *Raven*/derivare velle cum Struvio *cap. 4. aphor. 18. n. 3.* Vasallorum persona indignum videtur. *Rave* enim Germanis est locus, ubi sues saginantur.) Improprium quoque est feudum *in pecunia, sive alia re mobili*, vel etiam in *re incorporali* consistens, quò pertinent jurisdictio, jus venandi ceteraque Regalia per modum feudi sine re corporali concessa.

Th. 43.

Quamvis verò improprium sit feudum in re incorporali consistens, manet tamen feudum verum. Et quamvis hòc casu conceptum domini utilis cum conceptu totius objecti coincidere putet Dn. Beyer *posit. jur. feud. C. 5. pos. 20. 21.* eòdem tamen modò hic domi-

A3

nium

nium directum fingi posse putamus, prout hoc in feudo in pecunia consistente concesserat Vir consultissimus *Cap. 3. pos. 101.* Fictio itque tantum operabitur in hoc casu ficto, quantum alias veritas in casu vero. Quod autem Feudum in ejusmodi rebus consistere possit, ex textu *2. F. 56.* colligitur.

TH. 44.

In feudo fidelitas regulariter juratō promittitur. Remisso itaque hoc juramento, feudum fit improprium. Ipsa tamen fidelitas vasallitica remitti nequit, eo scilicet respectu, ut res nihilominus naturam feudalem retineat.

TH. 45.

Eadem improprietas adest, si renovandæ investituræ necessitas vasallo remittatur: si ob feloniam feudum non amittat, sed propter pactum conventum arbitrariè saltem puniatur: si pro lubitu feudum alienare & oppignorare possit, & quæ sunt similia.

TH. 46.

Improprietas quoque oritur exinde, si omnia quidem naturalia feudorum adsint; sed illis per pactum adhuc aliquid superaddatur, v. g. ut præter servitia quotannis vel quovis biennio, triennio, &c. certa pecuniæ summa domino exsolvatur. Hoc enim est præter naturam feudi.

TH. 47.

Naturalia in dubio adesse præsumuntur. Unde filius e. g. non obstrictus est, ut successionem sibi soli competere probet, sed filia simultaneam successionem prætendens, intentionem suam docere tenetur.

TH. 48.

Uno naturalium mutato, reliqua simul etiam mutata

tata

tata esse non censentur. Unde non sequitur: hoc feudum est emtum, injuratum &c. ergò etiam fœminæ succedunt: ergò etiam pro lubitu alienari potest: ergò etiam servitia non præstanda, &c.

Th. 49.

Nisi regulæ justæ interpretationis aliud svadeant. Sic quando in feudo remittuntur servitia, fœminis quoque defertur successio, quia cessat causa, ob quam fœminæ à successione feudali excludebantur.

Th. 50.

Accidentalia inesse non præsumuntur, sed ex patetis dependent, hæc autem facti sunt. Unde Dominus ultra servitia adhuc certam pecuniæ summam præ-tendens, hanc suam intentionem probare tenetur.

Th. 51.

Feudum *solare*, quod à sole recognoscebant Gentes, nec est feudum proprium, nec improprium. Quando enim de nexu feudali quærimus, homines non referuntur ad Deum, à quo omnia proficiscuntur; sed ad se invicem.

Th. 52.

Unde metaphoricæ sunt locutiones, non juridicæ, quando dicitur: *Omnes homines esse Dei vassallos, & esse saltem Procuratores rerum suarum, non Dominos.* Jurisprudentia enim de eo solum agit, quid homini in relatione ad alios homines competat. Hòc intuitu autem illud vassallagium alteri jus adversus me non concedit.

Th. 53.

Ea denique quæstio hic non est prætermittenda: *Utrum statuta de feudis loquentia, de propriis saltom feudis intelligenda, an ad impropria quoq; pertineant?* Respondemus,

mus,

mus, quod si verum esset principium illud multis Dd. usitatum, statuta strictè esse interpretanda; tunc sine dubio ad sola feuda propria statutorum dispositio restringi deberet. Sed quemadmodum illud principium nobis meritò suspectum videtur: ita cum illis facimus, qui & de propriis & impropriis feudis talia statuta exaudienda esse asserunt, nisi ex circumstantiis de alia disponentium mente appareat. vid. Anton.

disp. feud. 1. thes. 7. lit. c. in f.

COLLEGII JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO III.

sistens theses

De

PERSONIS,
QUÆ CONTRACTUM
FEUDALEM CELEBRA-
RE POSSUNT,

quas

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN.

FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURg. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRi ACADEMIA FRIDERICIANA
P R Æ S I D E

JACOBO FRIDER. LUDOVICI,

Jurium Licentiato,

Eruditorum examini submittit

HENRICUS WILHELMUS STEUBE,

Eques Mansfeldensis.

Ad diem XIII. Maji An. MDCCI. horis locoq; consuetis.

Typis CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI, Acad. Typogr.

Th. I.

Quemadmodum omnes omnino contractus ex ipsa rei natura *ratione modi contrahendi* sunt bilaterales, id est, duæ personæ in iis necessario requiruntur, quæ diversò respectu & *jus* ex iisdem acquirunt, & *obligantur*: ita quoque in contractu feudali idem evenit, unde partim ad *personas feudum concedentes*, partim ad *acquirentes* in hac materia respiciendum.

Th. II.

Quando de *personis feudum concedentibus* quæritur, ante omnia supponendum est, concessionem rei in feudum esse speciem alienationis, alienationem autem non posse fieri, nisi ab eo, qui est Dominus rei concedendæ.

Th. III.

Porro etiam supponendum est, dominium resolvi in duas partes, quarum altera *proprietas*, altera autem *jus utendi* (sive stylo metaphysicò & paululum obscuriore, *ususfructus causalis*) vocatur.

Th. IV.

Adhuc tertio supponendum est, non sufficere ad facultatem alienandi, ut proprietas rei ad alienantem spectet; sed requiri etiam, ut jus utendi alienantis arbitrio & libertati sit relictum.

A 2

Th V.

Illud etenim salus publica haud rarò exigit, ut i-
 psis etiam rerum proprietariis certa meta præfigatur,
 in administratione rerum suarum observanda, ne par-
 tim ipsi bonis suis spoliati Reip. oneri sint, alimenta à
 Magistratu vel concivibus exigentes: partim etiam,
 ne hoc ipsò malitiosis hominibus occasio suppeditetur,
 aliorum simplicitate, vel etiam stupiditate in ipsorum
 detrimentum abutendi.

TH. VI.

Ex quibus suppositis jam ita colligimus: *Quicumque*
non potest plenum rei suæ dominium in alterum transferre, ei
nec dominium utile transferendi potestas competit. Apprimè
 enim huc quadrat vulgatum illud: quicquid juris est in
 toto quoad totum: illud quoque juris est in parte quo-
 ad partem.

TH. VII.

Dicis: At tamen per translationem solius Domi-
 nii utilis tantum præjudicium non patitur Dominus,
 quantum experitur, si re sua plenariè se abdicat: ergò
 ab uno ad alterũ non videtur procedere consequentia;
 Quid verò tum postea? Sufficit, quod *aliquod* præjudici-
 um etiam ex solius Domini utilis translatione oriatur.
 Legislato enim voluit, ut *nullum* nasceretur. Ergò &
 magnum & parvum præjudicium ipsius voluntati con-
 trariatur.

TH. VIII.

Unde tandem fundamanti locò quoad personas
 concedentes sequentem regulam supponimus ex textu
2. F. 3. Novi investitura feudi non ab alio rectè fit, nisi ab eo,
qui legitime suorum bonorum administrationem habet. Qui
enim qualibet ratione aliquid de suis rebus impeditur alienare,
is nec per feudum poterit investituram facere.

TH. IX

TH. IX.

Ex quo textu generali statim apparet, quod in altero illo *l. F. 1. pr.* ad quem communiter hinc etiam provocari solet, non omnes personæ recenseantur, quæ feuda concedere possunt, reliquis exclusis; sed quodibi saltem nonnulla exempla adducantur, de quibus merito prædicatur illud tritum: *positò unò, non excluditur alterum.*

TH. X.

Facile ergò decidi potest quæstio: *An fœmina feudum concedere possit?* Si enim fœmina potest Dominium alicujus rei habere & liberam ejus administrationem, utique etiam rem illam alienare poterit. Unde qui aliam quæstionem negant, illis disputantibus similes esse videntur, qui concessis præmissis conclusionem in dubium vocant. Adde expressum textum *2. F. 3. §. 1. verb. fœminam quoque*, qui per capitulum extraordinarium *2. F. 91.* adhuc illustratur.

TH. XI

Sed quid respondebimus ad *l. 2. ff. de R. 7.* ubi clare dicitur, *fœminas ab omnibus officiis civilibus, vel publicis remotas esse*, ex quo consequi videtur, eas nec dominarum directarum, nec Judicum feudalium personas sustinere posse; Egregium fortassis dubium, si alicujus momenti esset, & si Leges Romanæ tantâ pollerent autoritate, ut textibus juris feudalis expressis & observantiæ derogare possent. Et quid? an putas, quod fœmina eò ipsò officium civile & publicum in sensu juris Romani adipiscatur, si dominium utile rei suæ, retentò directò, alteri concedit? Non credimus.

TH. XII.

Illud interim expeditum est, quod in locis, ubi

A 3

ad o-

ad omnes contractus fœminarum curatores requiruntur, v. g. in Saxonia, Ducatu nostro Magdeburgensi, & provinciis quibusdam aliis: ibi quoque curatoris consensus in concessione feudi exigatur, v. Struv. *S. I. F. Cap. 5. aphor. 3. num. 1.* Dn. Mauritius *posit. jur. feud. Decad. 4. posit. 3.* Quamvis enim & hic fœminæ dominium rerum suarum competat; alterum tamen requisitum *thes. 8.* deest, libera scilicet bonorum administratio. v. *thes. 5.*

TH. XIII.

Masculos quod attinet, quoniam hi diversi sunt ordinis & dignitatis, ideò DD. etiam distinctè de illis agere consueverunt. Et ita quidem, ut à Papa incipientes in rustico tandem desinant. Sed quantum ad Papam, placent ea, quæ habet Dn. Titius in dem Teutschen Lehn-Recht *cap. 6. §. 4.* Der Römische Pabst/ inquit, gehöret so wenig in die Teutsche Lehn-Rechts Lehre/ als der Türckis. Mustri, wenn Er sich aber in die Teutschen Sachen mischen wil/so muß ihm billig mit gehörigen Gründen begegnet werden.

TH. XIV.

An & quid possit hæc parte Imperator aliq; Principes & Status Imperii, tam seculares, quam ecclesiastici, nec non Vicarii, ad nos non spectat in præsentia, sed in jure publico exponitur. Neque adeò circulo turbabimus, aut extra oleas vagabimur.

TH. XV.

Hoc tamen generaliter observamus, Principem omnia in feudum concedere posse, quorum libera dispositio ipsi competit, e. g. regalia, & multò magis ea, quæ ad patrimonialia ejus bona referuntur, quippe quorum intuitu tanquam privatus consideratur. Excipiuntur verò *bona domanialia*, quæ destinata sunt ad sustentanda-

stentationem Regis & in quibus ipsi adeo non nisi ususfructus competit, proprietates autem totius populi esse censetur. Quamvis enim forte Rex sibi ad vitam suam satis prospectum judicet, & propterea ejusmodi bona alienet, vel in totum, vel ex parte; tamen post ipsum aliò Rege populus opus habet, qui & ipse pro dignitate est sustentandus, v. Pufendorffius *de jur. nat. & gent. l. 8. c. 5. §. 8. & 11.* B. Brunnemann, *conf. l. n. 72. 74.* Christianæus *Vol. 5. Dec. 53.* unde illa post immemorabile etiam tempus revocari vidimus nostris præcipuè temporibus. Add. Mylerus ab Ehrenbach *in Nomologia c. 16. num. 2.*

TH. XVI.

Ex eodem fundamento profluit decisio quæstionis: *An Episcopus, Abbas, aliusque prelatus propria autoritate, id est, sine consensu Capituli, res Ecclesiæ alicui in feudum de novo concedere possit?* Scilicet, ad ejusmodi Prælatum non spectat proprietates rerum Ecclesiæ, sed eas saltem administrat, iisque utitur fruitur, juxta leges in capitulatione ipsi per modum conventionis præscriptas. Deficit ergò requisitum primarium *thes. 8.*

TH. XVII.

Unde simul consequitur, Prælatum in renovatione investituræ feudorum veterum deteriore Ecclesiæ conditionem facere non posse, v. g. ut remittat servitia, ut admittat fœminas ad successionem, &c quia hoc involveret speciem alienationis.

TH. XIX.

Potest verò de novo in feudum concedere rem, quæ infeudari solita fuit. Sed quænam talis est? De eo quidem nullum dubium, si jam antea ejusmodi res actu alicui in feudum concessa fuit. Sed & videtur eam rem pro infeudari solita habendam esse, quæ ab Eccle-
fia

& Magistratus decreto opus est in immobilium concessione, si e.g. creditores solutionem maximè quidem urgent, plenariam tamen additionem bonorum non desiderant, sed infeudatione contenti esse volunt.

TH. XXII.

Ex quo hæc regula extrui potest: *quicumque habet Tutorem vel Curatorem, ille sine hujus consensu feudum concedere nequit. Quod adeo ad surdos & mutos, morbo item fontico laborantes, si hi curatores habeant, similiter applicari potest.*

TH. XXIII.

Quod si verò hæ personæ ultimò loco nominatæ curatores non habeant, & animi sensa vel per verba, vel per evidentia signa declarare valeant; tunc feudi concessio ipsis non est deneganda. Habent enim proprietatem & administrationem rerum suarum liberam.

TH. XXIV.

Idem de *filiis familias* asserendum quoad peculium castrense & quasi, nec non peculium adventitium irregulare, quorum omnium intuitu quoscunque contractus inter vivos ipsi celebrare permiffum, illustr. Dn. Stryk *Ex. jur. feud. C. 5. qu. 28.* Aliud autem quoad profectitium, ubi & proprietas & libera dispositio: nec non quoad adventitium regulare, ubi, licet salva sit proprietas, administrandi tamen facultas deficit.

TH. XXV.

Restat *Rusticus*, de quo inter se non conveniunt DD. an feudum concedere possit? aliis id negantibus, aliis affirmantibus, quos magnò numerò allegatos vide apud Dn. Mauritium *Decad. 4. posit. 2.* Nos juxta fundamenta nostra supposita non possumus non, quin affirmativæ subscribamus. Si enim Rusticus rei alicujus

B

pro-

proprietatem & administrationem liberam habere potest, quod nemo negabit: utique etiam illam rem vel in totum, vel ex parte alienare poterit. Alia autem est quæstio: an multi casus existant, ubi rustici feuda concesserunt? quæ quamvis negetur, jus tamen non variat, v. Per-Illustr. Dn. de Rhetz *Comm. jur. feud. l. 1. tit. 1. p. 124.* Ad Leges civiles, quas nonnulli hîc ingeminare solent, jam sæpius ab aliis est responsum. conf. *F. 7. verb. moderni autem.* Dn. Beyer *c. 4. pos. 5. seqq.* Diversum quidem etiam jure Saxonico veteri obtinuisse videtur, quô disponitur, Daß alle die / so nicht von Ritters- Urth vom Vater und von Eltern geböhren seynd / des Lehen Rechts hüten sollen; Verùm hoc hodie abrogatum esse testantur DD. Finckelth. *Disp. feud. 5. contrav. 13.* Joh. Helv. Sinold. dictus von Schütz *Colleg. jur. feud. C. 5. ab init.* Carpzov. *P. 3. C. 28. D. 5.*

TH. XXVI.

Egregia adhuc addenda est quæstio: *Utrum Monachi & servi (in sensu juris Romani tales) feuda concedere valeant?* nam & hîc occupata est DD. curiositas, v. Anton. *Disp. feud. 2. th. 3. lit. b. in fin. & th. 5. lit. a.* Nos verò resolutionem hujus quæstionis ab hac præjudiciali quæstione dependere existimamus: *Utrum is, qui nec actu aliquid habet, nec etiam aliquid acquirere potest, illud vel in totum, vel ex parte alienare valeat?*

TH. XXVII.

Quæ in jure Longobardico de *Capitaneis*, *Valvasoribus majoribus*, *minoribus & minimis* traduntur, ob diversum Reip. nostræ statum hodiè non nisi per modum similitudinis applicari possunt, atque adeò veram utilitatem non habent. Valdè placent, quæ in hanc rem differit Dn. Titius in dem Teutschen Lehn-Recht *c. 6. §. 37.* Es liegt uns nichts daran / inquit, was die Longobarden

den

Den durch ihre Capitaneos uud Valvasores verstanden haben und können solches ohne unsern Schaden nicht wissen / am wenigsten aber ist nöthig / solche Mahmen auff die Teutschen Reichsstände zu legen / es zeigt solch Fürnehmen einen Legisten klärlich an / denn diese Leute können nicht leben / wenn sie nicht mit dem kurzen Masse der besondern Gesetze die ganze Welt ausmessen. Apprimè profectò hoc etiam quadrat ad eos, qui nomina Magistratum Romanorum ad Status Imperii olim transtulerunt, dum e. g. Electores Præfectis Prætorio comparârunt, quos rectè redarguit Knichen *de Saxon. non provoc. jur. c. 3. n. 34. 35.* & post eum Finckelth, *obs. 1. n. 16.*

TH. XXIIIX.

Melius inde procedunt, qui de origine diversorum feudorum solliciti, historiæ Germanæ evolvendæ operam impendunt. Ubi in jure feudali Alemannico sequentia reperiuntur *c. 1.* Siben Heerschilte / der fürst der König den ersten / die Pfaffen = Fürsten den andern / die Lehen = Fürsten den dritten / die frigen Herren den vierden / die Mittelfrigen den fünfften / der Dienstmann den sechsten / die semper-Lüte den sibenden. Sed hæc fusiùs persequi institutum nostrum non patitur. Nonnulla suppeditat, quæ ad explicationem faciunt Dn. Schilter *in Comm. ad b. l. & Illustr. Dn. Coccejus prud. jur. publ. c. 15.*

TH. XXIX.

Denique & illud principium: *quod quisque per alium facit, per se fecisse putandus est*, in jure feudali locum obtinet. Unde feudum per procuratorem etiam concedi potest, modò speciale mandatum habeat. Quod valeret, licet textus juris Longobardici non adesset, qui tamen adest *2. F. 3. §. 1.*

TH. XXX.

Quoad personas feudum acquirentes hoc fundamentum

tum supponendum est: *quicumque se libere obligare potest, ille quoque ad feudum acquirendum habilis est.*

TH. XXXI.

Ergo & *fœmina, Hermaphroditus, Clericus, cœcus, surdus, mutus, claudicans* & qui sunt similes; modò Dominus concedens hujus conditionis & qualitatis non fuit ignarus, v. 2. F. 3. §. 1. *ibi: nisi ignorantia prætendatur.* Si verò scivit, eatenus juri suo renunciâsse censetur, quod servitia per substitutum præstari possint.

TH. XXXII.

Nec videmus rationem, quæ *rusticum* ab acquisitione feudi excluderet. Est enim obligationis capax. Et præterea servitia tam equestria, quam pedestria præstare potest. Aliud olim apud Longobardos, ubi nobiles tantum milites erant. Unde factum, quod ordo equestris adhuc hodiè vocetur *die Ritterschafft*/ quia veterum exercitus in Italia potissimum equitatu constabat, *Besoldus lib. 1. polit. c. 11. Joh. Helvic. Sinoldus dictus von Schüz colleg. jur. feud. c. 5. p. 68.*

TH. XXXIII.

Impuberes, minores, aliæque personæ, quæ sub cura aliorum existunt, e. g. prodigi, furiosi, &c. liberè se obligare non possunt, ergò nec feudum acquirere sine Tutorum vel Curatorum consensu.

TH. XXXIV.

Non refragatur, quod aliàs acquirere possunt, si titulo lucrativo aliquid in eos transfertur, e. g. donationem acceptare, &c. quia tunc cessat causa, ob quam Tutores & curatores constituuntur, quæ hæc est, ne damnum patiantur pupilli. Manifesta enim adest disparitatis ratio. Feudi concessio non est mera donatio, v. *Dissert. preced. th. 6.* sed acquirens feudum ad servitia præ-

præstanda vicissim obligatur, ubi interdum plus oneris, quàm commodi subesse potest. Quamvis enim servitia pro feudi quantitate communiter determinari soleant; potest tamen casus fortuitus id operari, ut unò alteròve annò ex fructibus feudi parùm vel nihil percipiat Vasallus, ubi nihilominus tamen servitia debentur, quò ipsò non posset non Vasallus in rebus aliis, quæ allodii titulò ad ipsum spectant, damnum incurrere.

TH. XXXV.

Nec obstat, quod tamen ex praxi præcipuè hodiernâ servitia sumtibus domini præstentur; Nihilominus enim Vasallus sumtus eos ferre tenetur, quæ ad expeditionem suscipiendam pertinent, v. g. equum & omnem apparatus, die *Mundirung* / comparare debet.

TH. XXXVI.

An & is, qui in majore dignitatis gradu constitutus, ab inferiore feudum acquirere potest? Quidni? Est enim & hâc ratione obligationis capax. Et potest quis diversò respectu diversa etiam jura habere. Quamvis itaque textus 2. F. 100. tanquam capitulum extraordinarium non valde probet; res tamen & sine omni textu est expedita. Ita Rex Daniæ à Ducibus Brunsvicensibus & Lunæburgensibus feudi titulò tenet *das ganze Stadt-und Budjadinger Land* / prout formula investituræ A. 1668. factæ ab Illustri Dn. Strykio in *append. exam. jur. feudal.* communicata ostendit. Alia exempla habet Dn. Titius C. 6. §. 54.

TH. XXXVII.

Hæreticos, Bannitos, excommunicatos & infames feuda *ob impedimentum à prohibitionem legis proveniens* acquirere non posse, plurium interpretum communis quasi assertio est, de qua tamen paulò accuratiùs dispiciendum.

Quantum ad *haereticos*, in imperio Germanico uni ex tribus Religionibus, Lutheranæ, Reformatæ vel Pontificiæ addicti pro talibus non habentur quoad effectus civiles. Quoad reliquos secus, sed hoc quidem ex principio papistico, quod homines qualibet ratione vel directò, vel per indirectum ad Religionem cogi posse supponit & juxta principia Evangelica meritò emendandum.

TH. XXXIX.

Bannitos feuda non posse acquirere in eo scilicet territorio, ex quo sunt proscripti, rectè dicitur. Reputantur enim pro hostibus, qui omnium emolumentorum in terra hostili sunt incapaces.

TH. XL.

Excommunicatos ab acquisitione feudorum excludere, iterum flosculus papisticus est meritò reformandus. Quod si enim excommunicatio pœna spiritualis est, prout venditatur, mediis violentis & brachio seculari non debet executioni dari. Optimè Zieglerus *ad Lancellot. l. 3. Tit. 2. §. 13.* excommunicatio non privat quemquam dominio, aut jure naturali, gentium aut civili, sed facit tantum excommunicatum NB. à beneficiis Ecclesiæ propriis. Add. Brunnem. *in jur. eccles. l. 2. c. 19. §. 11.*

TH. XLI.

Quoad *infames* sequentes reperimus rationes, quibus evincere nituntur DD. eos feudorum esse incapaces, (1) quia infames nullas dignitates acquirere possunt, ergò nec dignitatem feudalem, Anton. *Disp. feud. 2. th. 6. lit. f. in fin.* (2) quia persona infamis in curia Domini, ubi omnia solenniter fiunt, stare nequit, & (3) in causis feudalibus plerumque tantum convasalli testes producuntur,

cuntur, infames autem testes esse nequeunt, quia fidem non merentur. Sinold. *Colleg. jur. feud. C. s. p. 68. 69.*

TH. XLII.

Sed nullius valoris hæ rationes esse videntur. *Primo* enim concessio feudi vel fit à privato, vel à Principe. Hic casu feudum non infert dignitatem aliquam, & sic rat. i. non stringit. Hic casu autem Princeps per concessionem feudi & simul dignitatis, de infamia dispensasse censetur. Deinde curia domini, solennis hodiè non amplius obtinet, atq; non soli convasalli, sed alii etiam ad testimonium adhibentur, unde ratio 2. & 3. cessat, de quo suis locis fusiùs dicetur.

TH. XLIII.

De *servis* quærunt DD. sed nullos habemus amplius, adeoq; inutiliter quærunt. Quod si autem haberemus, expeditum esset, eos non sibi, sed Domino acquirere, quicquid illis etiam feudi nomine obveniret. Habentur enim cum Dominis pro una eademq; persona. Idem de *Monachis* dicendum, ob votum paupertatis præstitum, qui Monasterio acquirunt.

Th. XLIV.

Deniq; quemadmodum concessio feudi per *procuratorem* fieri potest, v. *thes. 29.* ita quoq; ejusdem acquisitio. Cum hac tamen differentia, quod quando ipsa fidelitatis promissio, præcipuè jurata facienda, hæc non aliter *nisi consentiente Domino* per procuratorem fieri queat. Scilicet, in concessione feudi vasallus interesse aliquod docere nequit, quare eadem præcisè ab ipso Domino fieri debeat; bene tamen Dominus in casu posteriori. Multi enim reperiuntur homines tantæ malitiæ, ut se juramento parum vel plane non obligari existiment, si illud per mandatarium præstitum fuit. Quod si ergò dominus ex circumstantiis ejusmodi vel malitiam, vel levitatem in
vasallo

vafallo deprehendat, utiq; juramenti præstationem in propria persona à Vafallo faciendam exigere potest.

TH. XLV.

Solent DD. ubi de personis feudalem contractum celebrantibus agunt, simul etiam materiam *de Tutela & Cura feudali* inferere; sed cum hic nihil diversum habeat jus feudale à jure civili, eò unicò exceptò, quod in feudis etiam dentur Curatores legitimi, secus ac in allodialibus; neque etiam operæ pretium erit ea repetere, quæ ex jure civili jam innotuerunt.

TH. XLVI.

Circa feudorum oblationem idè fundamentum est repetendum, quod antea supposuimus. Scilicet *quicumq; liberam bonorum suorum habet administrationem & dispositionem, is eadem alteri in feudum offerre potest. Et vicissim: quicumq; facultate se libere obligandi gaudet, is feuda ab altero oblata recipere valet.* Ex quibus generalibus fundamentis quæstiones speciales facillimò negotiò decisionem capere possunt.

TH. XLVII.

Duos saltem tangemus casus. Quæritur: *an Ganerbi bona sua alteri in feudum offerre possint?* Et respondetur negandò, quia libera dispositione in præjudicium Ganerbiolorum reliquorū non pollent, ob pactum Ganerbinatò semel initum.

TH. XLVIII.

Quæritur deinde: *an subditus bona sua extraneo Principi aut privato, offerre possit?* quod utrumq; negamus, quia contra subjectionem impingere videtur, ab extraneo protectionem quærere. Aliud autem, si Princeps offerentis consentiat. Aliud quoq;, si subditus ab extraneo feudum datum acquirat, hoc enim fit feudum non ligium, & ratio diversitatis adest. De aliis quæstionibus huc pertinentibus ex professo egit Excell. Dn. Thomasius in *diss. de feud. oblat. c. 2.* qui videri potest.

* (o) *

COLLEGIJ JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO IV
sistens theses

De

**CONTRACTU
FEUDALI ET IPSIUS
OBJECTO,**

quas

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN.

FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURG. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRIS ACADEMIA FRIDERICIANA
P R Æ S I D E

JACOBO FRIDER. LUDOVICI,

Jurium Licentiato,

Eruditorum examini submittit

HENRICUS WITTE,

Regiomonto-Borussus.

Ad diem

Jun. An. MDCCI. horis locoq; consuetis.

Typis CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI, Acad. Typogr.

COLLEGIUM HONORIS FRIBURGENSIS
DISPUTATIO IV

offens theses
(1777 De)

CONTRACTU
FUNDAMENTALIS
OFFICIO

RESTORATIONE MAGNIFICENTIAE
RESTITUTIONE MAGNIFICENTIAE

FREDERICUS WILHELMUS
REGNI BOHEMIAE, ELECTORATUS DE BOHEMIA
CAROLUS BAVARIAE, ELECTORATUS DE BOHEMIA
IN AUSTRIA AUSTRIA ET BOHEMIA

JACOBO FRIDERICO LUDOVICO

HENRICUS WITTE

Regionale-Bibliothek
No. 2. MDCCCLXXVII

Typographus Norbertus Albertus

TH. I.

Contractus feudalis, quem definivimus *Disput.*
2. thes. 13. dupliciter considerari potest, primò
quando *perfectus*, & deinde quando *consum-*
matus dicatur.

TH. II.

Quantum ad ejusdem *perfectionem* attinet, nihil
amplius requiritur, quam ut utraque contrahentium
pars consensum suum vel per verba *expresse*, vel per fa-
cta *tacite*, clarè tamen, declaraverit. Id est, ut constet,
alterum feudum concedere, alterum verò idem acci-
pere velle. Sine consensu enim nulla oritur obligatio.

TH. III.

Sapit autem regulariter Contractus feudalis na-
turam donationis, non tamen simplicis, sed sub modo
factæ, præstandorum scilicet invicem à vasallo serviti-
orum & fidelitatis. *v. Disp. 3. th. 34.*

TH. IV.

Potest tamen & per modum emtionis venditio-
nis, permutationis, &c. celebrari. Sed hoc casu à na-
turalibus feudi eatenus receditur, & feudum ex pro-
prio fit improprium. Verum tamen feudum manet.
v. Disp. 2. thes. 31.

TH. V.

Ex ejusmodi contractu perfecto sine dubio jus per-
fectum

fectum nascitur, quod actionem contra alterum contractum adimplere recusantem tribuit. Sed est saltem *jus personale*. Et propterea si res promissa penes tertium existat, contra hunc actio, quæ realis esse debet, minimè conceditur.

TH. VI.

Ut ergò is, cui feudum promissum, jus reale consequatur, contractus feudalis plenè consummatus esse debet, quod in reliquis quoque contractibus ita obtinet. Unde vulgatum illud: *Contractibus res tantum fiunt debite, sed traditionibus nostra*. conf. l. 9. §. 4. ff. de public. in rem act.

TH. VII.

Consummatio contractus feudalis consistit in traditione rei per illum contractum promissæ. Et hæc traditio in jure feudali *investitura* nomine communiter venire solet.

TH. IIX.

Differt autem à traditione rerum allodialium hæc investitura, quod illa sine omni solennitate inter privatos, e. g. emtorem & venditorem, perficiatur; è contrario autem hæc certas quasdam solennitates ex *dispositione juris Longobardici* ad sui subsistentiam requirat.

TH. IX.

Solennitates illæ juris Longobardici in hisce tribus consistunt: (1) ut *signa quedam* adhibeantur, e. g. hasta, 2. F. 2. pr. vexillum, gladius, annulus, &c. Gothofred. *ad cit. loc.* Tholosan. *Synt. jur.* l. 6. c. 14. n. 7. seq. nam sine ejusmodi signis solâ traditionem non sufficere, clarè ostendit textus. l. F. 25. licet hoc casu per præscriptionem possit acquiri feudum, si possessio per justum tempus continuetur, v. 2. F. 33. (2) ut præsentem sint *pares Curie*, 2. F. 32. ad minimum

* (5) *

mum duo, 2. F. 2. & (3) ut feudi investituram Vasallus humiliter atque devote expetat, *arg. 2. F. 23. vers. quomodo enim.* Illustr. Dn. Stryk. *Ex. jur. feud. c. 17. qv. 21.*

TH. X.

Moribus nostris illæ solennitates maximam partem sunt sublatae, præcipuè quoad feuda mediata, quæ à Statibus imperii recognoscuntur. Ibi enim nec signa, nec Pares Curiaë adhibentur, sed tota res, ut alii actus judiciales, à Cancellaria feudali perficitur. Neq; etiam præter consuetam civilitatem à vasallo aliquid exigi solet.

TH. XI.

In feudis, quæ immediatè ab Imperatore dependent, Pares curiaë etiam adhiberi non solent. Sed quando ipse Imperator in propria persona vasallum investit, quod fit in Electoratibus, Ducatibus & Principatibus, *Limnæus de jur. publ. l. 4. c. 7. num. 24.* Consiliarii nonnulli eidem adsistunt. Quando autem Comites & reliqui minores investiendi, actus in Consilio imperiali Aulico celebratur.

TH. XII.

Loco variorum veterum signorum, præcipuè *sceptri & vexilli*, de quibus ita in *speculo Saxonico lib. 3. art. 60.* der Kaysers soll leihen allen Geistlichen Fürsten ihr Recht mit dem Scepter und allen weltlichen Fürsten mit dem Fahnen/ hodie gladius adhibetur, es muß der Vasall nach abgelegter Lehns-Pflicht des blossen Schwerts / welches J. R. M. in Händen hält / Knopff küssen. Obtinet quoque adhuc humillima illa petitio, quæ fit durch dreymahliges niederknien. Hæc duo tamen, quæ modò adduximus de gladii exosculatione & geniculatione, an & tunc observentur, si investitura coram Consilio Aulico, pe-

co peragitur, nescimus. Inclinamus tamen in negativam, cum ex adjunctis illis, quæ reperiuntur in *Ex. jur. feud. Illustr. Strykii*, tale quid cernere non liceat.

TH. XIII.

Concurrunt ergò in hac investitura & *actualis feudi traditio*, & simul *signorum recensitorum adhibitio*. Quid verò, si signa deficient? v. *suprà thes. 9.* Quid si actualis traditio deficiat? Tunc vocatur investitura *impropria* vel *abusiva*, quæ priori, tanquam *proprie sic dictæ*, opponi communiter solet.

TH. XIV.

Circa hanc investituram abusivam (quæ quodammodo cum *traditione symbolica rerum allodialium* comparari potest,) valde controversatur inter DD. *an etiam jus reale tribuat?* perinde ut investitura propria, de qua in *th. 6. & 7.* locuti sumus. Affirmativam tuentur Finckelthaus, *di sp. feud. 7. c. 3.* Duarenus *de feud. c. 7.* Gudelinus *de feud. l. 2. c. 5.* Negativam è contrario propugnat Struv. *in S. 7. F. c. 8. aphor. 9.* cui & nos subscribimus, hac præcipuè ratione moti, quod quidem alias jus civile in subsidium juris feudalis allegari possit, nisi tamen manifesta disparitatis ratio adduci queat. Talis autem hic reperitur. Signa enim sive symbola, de quibus jus civile agit, ad rem spectant, v. g. clavis repositorii, domus, instrumenta, &c. & iisdem res ipsa signata præsens conceditur & apprehenditur. Signa autem juris feudalis ad rem non pertinent, sed *solenntatis tantum causa* adhibentur.

TH. XV.

Investitura alia *simplex* est, alia *simultanea*. Illa vocatur, quando unus de feudo investitur; hæc quando plures. Obtinet verò simultanea de jure Longobardico non nisi certis casibus, quæ recensentur in textibus

bus

bus 1. F. 1. §. 2 1. F. 3. vers. nisi ille, 2. F. 12. §. 18. Hoc enim jure omnis ille, qui à primo acquirente descendit, jura successionis in feudo jam habet, nec ulteriore investitura indiget.

TH. XVI.

Aliter jure Saxonico, ubi nulli Agnati ultimi possessoris succedunt, etiamsi primi acquirentis descendentes sint, nisi ipsis per simultaneam investituram prospectum fuerit. Quam deinde omni casu renovare necesse habent, non minus, quam ille, qui feudo actu utitur fruitur. *Lehnrecht c. 21. inf. §. c. 31. H. Pistor. qv. 19. n. 41. seqq.* Et hæc consuetudo etiam in feudis immediatis recepta esse videtur, *vid. actum investituræ Brandenb. in Exam. jur. feud. cit. verbis*: So lange dieser actus wåhrete / griffen die übrige Fürstliche Gesandte wegen der gesambten Hand an den Mantel / nachdem einer vor dem andern zu der succession berechtiget ist / ubi etiam habetur, quod Legatus Electoralis petierit die gesamte Hand an dero Herren Bettern Landen.

TH. XVII.

Tribuit hæc simultanea investitura condominium, (sine jure tamen utendi quamdiu alter vivit,) & per consequens actionem realem producit, repetendi rem in casu devolutæ successionis à quocunque possessore. Unde differt ab *Expectativa*, sive *superinfestatione*, dem *Angefäll* / der *Anwartung*.

TH. XIX.

Expectativa tantum jus personale tribuit, unde si feudum, in quo *expectativam* concessit dominus, ejus consensu à possessore alienatur; rei vindicatio *expectativo* contra tertium non competit, sed tantum actio ad interesse contra dominum, qui in alienationem consensit,

Th. XIX.

* (8) *
TH. XIX.

Expectativa sine consensu præsentis possessoris rite conceditur. Quod si hic contradicere vellet, vulgato illo alter uti posset: *Exceptio tua non interest repellit omnem agentem.* In textu *l. F. 27. §. si quis* referuntur quidem duæ opiniones sibi hac parte contradicentes; ex quibus tamen posterior, tanquam principiis juris magis conformis, merito præferenda.

TH. XX.

Expectativa pure facta non valet, *l. F. 9.* Sub conditione *feudi aperiendi* generaliter facta, omnem casum, & feloniam & mortis vasalli sine heredibus involvit. Sed quid si sub alterutra hac conditione specialiter expectativam quis sit consecutus? Putamus, quod una alteram neutiquam includat. Id est, casus feloniam eadem mortis non comprehendit, & viceversa. Andr. de Ifernina *in 2. F. 26. §. moribus.* Schrader *de feudis p. 3. c. 2. n. 50.* Vultejo dissentienti respondet Struvius *S. I. F. cap. 7. apb. 5. n. 7.*

TH. XXI.

Si pluribus expectativa intuitu ejusdem feudi concessa fuerit, is potior jure censebitur, qui tempore prior fuit. Nisi alter jam ante ipsum possessionem nactus fuerit, *arg. l. 15. C. de R. V.* ab hoc enim nec Dominus concedens, nec posterior expectativarius rem repetere potest. Non ille, qui facto proprio contravenire nequit. Nec hic, quia actio realis ipsi deficit. Semper tamen reliquis expectivariis, quibus res ipsa tradi non potest, actio ad interesse contra dominum concedentem superest.

TH. XXII.

Porro investitura vel est *prima sive nova*, vel *iterata*,

rata, quæ & *renovatio investitura* appellari consuevit. Illa in novis, hæc in antiquis feudis obtinet. Utraque, præsertim hodiè, eadem requisita & substantialia ut plurimum habet. De jure Longobardico equidem hæc differentia aderat, quod *renovatio investituræ* sine parium curiæ præsentia fieri poterat, secus ac prima investitura. 2. F. 37. in fin. Sed cum hodiè ne quidem in prima illa pares curiæ amplius requiri dixerimus jam supra *thes. II.* illa differentia sua sponte corrui.

TH. XXIII.

Hoc tamen discrimen adhuc hodiè intercedit, quod in nova investitura vasallus se ad juramentum fidelitatis offerre non teneatur, sed domini vocacionem expectare possit; quod in renovatione investituræ aliter se habet. Quoad posterius textus adest 2. F. 24. quoad prius autem talis, quantum nobis constat, deficit. Interim nihilominus salva res est & fundamento non caret opinio D D. v. Rosenthal *de feudis p. 6. conclus. 66. lit. c.* Anton. *disp. feud. 4. th. 8. lit. a. in fin.* Qui enim vult antecedens, is consequens etiam velle censetur. Ergò dum Vasallus feudum acceptat, & simul ad ejus naturalia præstationem juramenti fidelitatis pertinere novit: in hæc quoque consensisse intelligitur. Tacita itaque oblatio adest.

TH. XXIV.

Sed intra quod tempus *renovatio investituræ* petenda erit? *annum & diem* requirunt textus 2. F. 24. & 2. F. 40. *annus* autem & *mensis* præfixus est 1. F. 22. *ab init.* Quænam nunc sententia erit præferenda? Placet eorum opinio, (quæ etiam communis & praxi approbata est,) qui in prioribus textibus *diem* non naturalem, sed civilem intelligunt. Notum enim est, Longobar-

B

dos,

dos origine sua fuisse Germanos. Hos autem per diem longius spatium intellexisse, quam tempus 24. horarum, ipsum jus Saxonicum testatur, quod in materia præscriptionis per vocem *Jahr und Tag* / intelligit *ein Jahr / sechs Wochen und drey Tage* / v. Finckelth. *Obs. 83. n. 2.* Heigius *p. 1. qb. 16. n. 11. § 36. seqq.* Unde aliorum ridiculas conciliationes, Legulejismum maxime sapientes, meritò ridet Dn. Beyer *c. 6. posit. 76. seqq.*

TH. XXV.

Petenda est renovatio investituræ quotiescunque mutatio vel in persona domini, vel in persona vasalli, idque iterum five morte, five alienatione feudi, five felonia contingat.

TH. XXVI.

Quod si mortuò Domino directo plures eidem succedant, ab omnibus conjunctim renovatio investituræ petenda omnibusque conjunctim jurandum. Repræsentant enim hi omnes conjunctim demùm personam defuncti intuitu unius rei.

TH. XXVII.

Porro mortuo uno ex hisce in communiōne viventibus dominis, a liberis ejus renovatio investituræ iterum petenda. His enim nondum juratum fuit, quod tamen fieri debet. Quod si liberos non reliquerit defunctus, juramento novo opus esse non videtur. Jam enim antea omnibus pro indiviso feudum tenentibus juratum fuit. Unde quamvis unus ex illis decedat, firmitati tamen juramenti nihil decedit. Reliqui enim adhuc viventes, quibus pars defuncti accrevit, eum repræsentant. *Frantz. l. 1. resol. 19. n. 22.*

TH. XXIX.

Vasalli defuncti heredes singuli tenentur ad præstatio-

stationem juramenti fidelitatis, sive feudum dividerint, sive non. Aliud autem, si unus tantum consequatur feudum, 2. F. 26. §. omnes filii.

TH. XXIX.

Pluribus feudum possidentibus vel pro diviso, vel pro indiviso, & uno ex illis mortuo, ejus liberi itidem ad renovationem petendam sunt obstricti. Interest enim domini, ut & de horum fidelitate certior reddatur.

TH. XXX.

Quod si liberos non reliquerit defunctus, distinguunt, an ipse cum reliquis feudum pro diviso, an pro indiviso possederit. Posteriori casu renovationem investituræ non exigunt, benè tamen priori, Berlich. p. 2. Conclus. 53. num. 36. Struv. S. I. F. C. 10. apb. 3. n. 2. quia tunc intuitu partis, quam defunctus possedit, reliqui nondum jurarunt.

TH. XXXI.

Interdum unus nomine omnium renovationem investituræ petit, qui vocatur *der Lehn-Träger* & consensu domini est constituendus. Hoc casu ad mutationes in ejus persona factas solummodo respicitur & tunc renovatio investituræ exigitur.

TH. XXXII.

Pro investitura à Vasallo *Laudemium* præstatur, die *Lehnwahr*/das *Lehngeld*/ quod in jure feudali Longobardico tamen fundamentum non habet, sed per mores saltem Germaniæ est introductum.

TH. XXXIII.

Ejus quantitas non est universaliter determinata, sed pro diversitate locorum ipsa variat. Unde ad statuta & mores cujusvis loci respiciendum. Ita in Saxonia vicesima pars pretii feudi: in Marchia pro quo-

vis equo feudali 25. thaleri solvuntur, Illustr. Dn. Stryk.
c. 17. qv. 28.

TH. XXXIV.

Solvitur autem illud Laudemium in recognitionem & grati animi testimonium pro beneficio noviter accepto. Unde facile iudicium ferri potest de quaestione: *an & illud eo casu sit solvendum, si mutatio in persona domini contigerit?* item: *an hi quoque ad Laudemium teneantur, qui jus succedendi ex prima investitura habent?* sive, *qui primi acquirentis sunt descendentes?* Scilicet negandæ sunt illæ quaestiones, quia neutro casu de novo aliquid acquiritur. In praxi tamen communiter contrarium observatur, quia causa Laudemii est causa favorabilis intuitu domini, quæ juxta prætensam illam regulam juris est extendenda.

TH. XXXV.

Objectum contractus feudalis sunt regulariter *res corporales & immobiles*, prout dictum in *disp. 2. thes. 42. 43.* Interdum tamen & *res incorporales atque mobiles.* Quæcunque enim res utilitatem aliquam afferre potest alteri, in ea quoque feudum rectè constituitur. At verò illa utilitas non solum in immobilibus, sed mobilibus quoque; non solum in corporalibus, sed & incorporalibus, v. g. *jure piscandi, venandi, pascendi, jurisdictione, &c.* deprehenditur.

TH. XXXVI.

Cujuscunque rei plenum dominium alteri concedi nequit, illa quoque res ipsi in feudum dari non potest. Rationem repete ex *Disp. præced. thes. 6.*

TH. XXXVII.

Ita *res sacra* non potest plenè alienari; ergò nec ex parte. Quod si vero supponantur *casus summae necessitatis*

* (13) *

cesfitatis, de quibus Brunnem. *de jur. Eccles. l. 2. c. 2. §. 6.*
tunc & feudi constitutio procedit & omnimoda alienatio.

TH. XXXIIX.

Bonorum ecclesiasticorum alienatio non modo in casu
necessitatis, sed *evidentis quoque utilitatis* permittitur,
v. Schilteri *instit. jur. Canon. l. 2. Tit. 6. §. 16.* ergo & tunc
feudi constitutio concessa erit, adhibitis tamen illis, quæ
aliàs requiruntur, v. *Id. loc. cit. §. 17.*

TH. XXXIX.

Murorum & portarum hodiè non est ea *sanctitas*, qua-
lis erat juxta superstitionem Gentilismi. Inhabitan-
tur enim & portæ & muri passim. Quæritur ergo: *an-*
non ejusmodi inhabitandi jus feudi titulo alicui concedi queat?
Nil prohibere videtur. Idem de *sepulchris hereditariis*
judicium esto, modo vasallus eadem non ad usus pro-
fanos applicet.

TH. XL.

Res universitatis commercio privatorum quidem
sunt eatenus exemptæ, ut privatus eas alienare neque-
at: toti tamen Universitati potestas alienandi & in feu-
dum dandi denegari nequit. Nec enim amplius apud
nos est Status democraticus, qui non patiebatur apud
Romanos, ut privati ejusmodi res acquirerent & for-
san formam Reip. immutare præsumerent.

TH. XLI.

Quærunt communiter: *an etiam res aliena in feu-*
dum concedi possit? & hanc quæstionem rectè quidem af-
firmant, sed quisnam controversiæ status propriè sit,
accuratè non exprimunt. Talis ergo casus supponen-
dus: Possedit Titius hætenus prædium aliquod illud-
que ad patrem suum olim spectasse adeoque ad se jure
successionis devenisse bona fide, sed erronee credit.

B 3

Con-

Concedit hoc Sempronio in feudum. Sempronius illud acceptat, sed deinde servitia ejus intuitu præstare tamdiu recusat, donec Titius probaverit, prædii dominium ad se reverà spectasse. Quæritur: an hæc Sempronii exceptio sit valida? & respondetur negando. Regeret enim Titius, Sempronii non interesse, an ipse dominus fuerit, annon. Quod si enim res in feudum concessa evincatur, Sempronio actionem ad præstandam evictionem contra Titium salvam esse, 2. F. 8.

TH. XLII.

Jurisdictionem quoque in feudum concedi posse, supra *thes. 35.* dictum est. Sed cum duæ sint ejusdem species, *superior s. alta & inferior sive bassa*, die unter und Ober-Gerichte / maxima controversia inter D D. agitur, an utraque, an inferior saltem concessa videatur, si in instrumento investituræ hæc formalia reperiantur: Es solle der Vasall mit den Gerichten oder der Jurisdiction belehnet seyn.

TH. XLIII.

Inferiorem saltem concessam esse asserit Struvius *Cap. 6. apb. 18. n. 4.* pro utraque pugnat Carpzovius *p. 2. C. 40. Def. 6.* judicium plane suspendit Dn. Beyer *pos. jur. feud. c. 5. pos. 27.* qui tamen postmodum in *pos. ff. ad tit. de jurisdic. pos. 49.* Carpzovii sententiæ accessit. Nobis placet sententia Struvii, quam etiam fovet Illustr. Dn. Stryk. *Ex. jur. feud. c. 8. qv. 24.* & Knichen *de pact. investit. p. 2. c. 1. n. 54.*

TH. XLIV.

Res ex indole præsumtionum facile patescit. Hæ autem, quando de factis humanis ambiguis quæritur, in natura humana fundamentum habere debent. Jam ergo, quemadmodum gratuita concessio plane non præ-

præsumitur ob amorem habendi omnibus, vel certe plurimis hominibus insitum: ita quoq; quando quæritur: *an multum, an parum saltem concessum fuerit?* hoc posterius ex eodem fundamento præsumendum erit. Applicatio ad casum propositum facile fieri potest. Nec est, quod à privato ad Principem consequentiam non procedere dicas; Princeps enim eandem naturam humanam habet, quæ apud privatum deprehenditur, adeoq; & iisdem affectibus subjacet, qui per lapsum protoplastorum omnes homines invaserunt.

TH. XLV.

Deinde Vasallus, non dominus, sibi imputare debet, quod non fuerit clarius locutus, adeoque etiam contra Vasallum facienda interpretatio. Jurisdictio enim omnimoda non est necessarium prædii alicujus connexum, sed sæpiuscule ab eodem separata reperitur. Ergo vasallus aliquid prætendit peculiare, quod ex concessione prædii in feudum regulariter non profluit, & per consequens mentem suam perspicue aperire debuisset. Annon enim ipsi innotuit vulgatum illud: *Propositum in mente retentum nihil operatur.*

TH. XLVI.

At dicis; Vox mit den Gerichten/mit der Jurisdiction, est generalis, ergo omnes species sub se comprehendit; Concederem hoc, si Ictus non ultra clara verba procedere deberet, & nisi ante adducta liquido ostenderent, genus hic omnes species sub se non comprehendere.

TH. XLVII.

Idem in quæstionibus *de jure venandi* obtinere persuasi sumus, quod scilicet in dubio venatio tantum inferior concessa censeari debeat. Late Finckelth. *obs.* 41. Idem quoq; intuitu regaliū aliorum juris, quæ quavis generaliter

liter

liter concessa sint, ultra minora tamē extendi nequeunt, Rosenthal *de feud. c. 5. concl. 13. n. 11. Illustr. Dn. Stryk. c. 9. qv. 26.*

TH. XLIX. Sed ubi manet brocardicum: *beneficia Principum quā latisimè esse interpretanda?* Putamus illud falsitate laborare. At vero in *l. 3. ff. de Const. Princ.* illud reperitur? Javolenus, Ictus, ejus autor est, & ex hoc in Pandectas transtulit Tribonianus; Quid vero nobis cum Javoleno & Triboniano. Imperator jusfit Tribonianum ut Leges colligeret, non autem ut regulas interpretandi exhiberet, & sic Logicum ageret. Dum itaque ille limites mandati prætergressus, nobis quoq; ipsius auctoritatem hac parte deprecari concessum erit. Aliās enim & hoc credere nos oporteret, *jus naturæ esse, quod natura omnia animalia docuit ex pr. 7. de I. N. G. & C.*

TH. XLIX. Et ne nobis periculosam aliquam novitatem hic imputes, evolve B. Brunnemannum, qui in *Comment. ad d. l. 3. n. 6.* sequentem in modum differit: In iis, quæ specialiter ad Principem pertinent jure Regalium, v. g. in venationibus, quæ hodie ad Regalia pertinent, quicquid contra disputetur, ibi beneficia stricte intelligenda, ne successori præjudicetur, v. g. concessa venatione majorum ferarum, non est concessa venatio per bombardas, sed tantum per canes & retia, Carpzov. *p. 3. dec. 287.*

TH. L. De eo ultimo loco quæritur: *an ipsum jus piscandi, venandi & c. ad regalia pertineat, & per consequens in feudum concedatur, an saltem redditus piscationum, venationum, & c.?* Posterius solummodo concedit Anton. *disp. feud. 3. th. 8. lit. f.* leges juris Romani allegans, juxta quas jus piscandi omnibus commune est, tum in mari, tum in fluminibus. Quemadmodum verò Vir Excellentissimus, Dn. Joh. Sam. Strykius in *notis ad d. l.* jam observavit, à statu Romanorū populari ad statum nostrum Monarchicū argumentū duci non posse: Ita nos illam Antonii miseram subtilitatem risu dignam judicamus. Quid enim juvat singulis adhuc jus piscandi adscribere, ex quo nullam utilitatem percipere aut sperare unquam possunt. Mirum planè illud jus est, quod effectu juris destituitur.

COLLEGII JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO V

sistens theses

De

PRÆSCRIPTIO-
NE ET SUCCESSIONE
FEUDALI,

quas

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN.

FRIDERICO WILHELMO,
REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURG. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRIS ACADEMIA FRIDERICIANA

Eruditorum examini submittit

JOHANNES FRIDERICUS BACHOVIVS
Liber Baro ab ECHT,

P R Æ S I D E

JACOBO FRIDER. LUDOVICI,

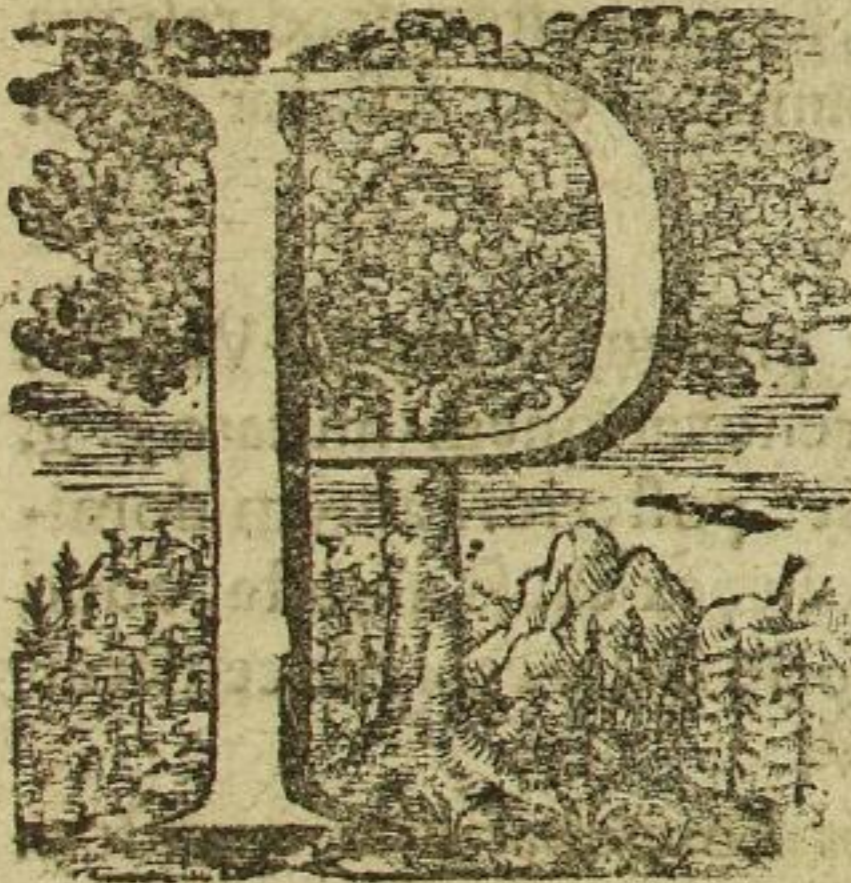
Jurium Licentiatto,

Ad diem XV. Jul. An. MDCCI. horis locoq; consuetis.

Typis CHRISTOPH. ANDREAE ZEITLERI, Acad. Typogr.

TH. I.

Ræscriptio feudalis vel consideratur *tanquam modus feudum de novo constituendi* & sic pristinam rei allodialis naturam immutandi, quale feudum **INFORME** vocant: vel *tanquam modus transferendi feudum*, quod jam antea tale fuit, *ab uno Vasallo in alium*. Utraque consideratio ad doctrinam juris feudalis pertinet.

TH. II.

Prior præscriptionis species iterum duplicem respectum involvit. Aut enim acquirō in re alterius allodiali *dominium directum* & sic dimidium proprietatis ipsi detraho, quippe quam antea integram habebat: aut *dominium utile* mihi accedit, id est, & dimidia proprietatis & jus utendi, quorum neutrum alias ad me spectabat. Et sic postquam utroque casu divisa est proprietatis, res allodialis novam qualitatem feudalem induit.

TH. III.

Requiritur ante omnia *possessio*, sine qua nulla præscriptio concipi potest. Et talis quidem, ut habeam in-

tentionem, rem *tanquam feudalem* mihi habendi. Cum autem hanc intentionem, ut internum quid, nemo hariolari possit; factum aliquod externum accedere debet, quod animum possidentis declaret.

TH. IV.

Ita, qui dominium directum præscribere intendit, servitia, renovationem investituræ, & reliqua, ad quæ Vassalli alias tenentur, à possessore exigit. Et è contrario, qui utile dominium vult acquirere, servitia offert & ad reliqua præstanda se promptum paratumque esse testatur, v. 2. F. 26. §. *si quis*.

TH. V.

Quod si verò priori casu prætensus novus Vassallus servitia deneget & investituræ renovationem mutato e. g. domino prætense petere recuset: posteriori autem dominus oblata servitia acceptare nolit, ex causa adjecta, quod offerens non sit Vassallus; præscriptio *interrupta* esse censetur.

TH. VI.

De *bona fide* quidem Leges Longobardicæ, quantum nobis constat, nihil disponunt. Interim tamen eandem juxta juris Canonici dispositionem in *c. fin. X. de præscript.* & in præscriptione feudali necessariam esse persuasi sumus. Malitiis enim hominum res alienas scienter sibi arrogantium nullibi est indulgendum. Quamvis communis præsumtio bonitatis in dubio hic quoque pro possessore militet.

TH. VII.

De *titulo* anceps est quæstio eaque communiter à DD. obscure proposita. Unde ita tenendum. Titulus hic nihil aliud est, quam præcedens conventio sive contractus, vi cujus dominium rei, sive plenum illud sit, sive minus plenum, in nos transfertur. Constat autem contractus duplici modo perfici posse & consensu *expresso*, & *tacito*. Jam
si quæ-

DISPUTATIO V.

si quæras, an in præscriptione expressa conventio, id est uno verbo, investitura requiratur? sine dubio negativè respondendum erit, quia tunc nulla plane præscriptione opus esset. Quod si autem eò tendas, annon tacitus alterius consensus & sic tacita conventio adesse debeat? affirmativè respondeo. Quò etiam recidit, quod vulgò dicunt, *in feudis patientiam esse loco tituli* ex textu 2. F. 33. Struv. S. I. F. c. 8. *aphor. 12. n. ult.* & scientiam domini requiri, v. Exc. Dn. Joh. Sam. Stryk *in addit. ad Anton. disp. feud. 5. th. 3. lit. 9.*

TH. IIX.

Quod attinet ad *res*, quæ præscribuntur, nihil novi hic statuendum, sed ex *preced. disp.* solum subsumendum & inferendum erit: *quæcunque res non potest per expressam investituram in aliquem transferri, ea nec potest acquiri per investituram tacitam*, id est præscriptionem. Unde exulant res commercio privatorum exemptæ & vitio reali, e. g. furti vel violentiæ, affectæ.

TH. IX.

Debet autem possessio, de qua diximus *thes. 3. § 4.* continuari per *tempus 30 annorum*, idque sine distinctione, an res sit mobilis, an immobilis, quia jus feudale nullam differentiam hac parte constituit, quemadmodum & alias omnes actiones reales, personales & ex delicto provenientes, ex dispositione hujus juris 30 annis indistinctè præscribuntur, prout latè declarat Illustr. Dn. Stryk *de investig. action. Sect. 3. Membr. 3. Axiom. 5.* add. Vultejus *de feudis c. 9. n. 5.* Exceptio est quoad *bona ecclesie & regalia*, quæ tacente jure feudali ex jure communi æstimantur, Dn. Mauritius *pos. jur. feud. Dec. 7. pos. 10.*

TH. X.

Currunt illi 30. anni ab eo tempore, ubi quis rem a-

nimo eam in feudum habendi primum possidere cœpit. Unde dissentimus a Rosenthalio *de feud. c. 6. Concl. 77. num. 2. & 3.* Ferrar. Montan *lib. 3. feud. c. 5. §. ubi monendi* aliisque citatis ab Antonio *Disp. feud. 5. tb. 3. lit. g.* qui præscriptionem demum à die præstiti servitii (v. *suprà thes. 4.*) inchoandam esse autumant. Sed minus rectè. Exhibitio enim servitiorum non est ipsa possessio, sed tantum ejusdem declaratio. Hæc autem & intuitu temporis præteriti fieri potest. Id est, testatur vasallus eo ipso, dum servitia præstat, se hæctenus animo Vasalli rem possedisse. Non obstat textus 2. *F. 26 §. si quis.* Contextus enim clare evincit, ejus sensum non esse, quod servitium *ante triginta annos* exhibitum esse debeat; sed quod sufficiat, modò *durante illo 30. annorum spatio* exhibeatur.

TH. XI.

Operosi admodum hic sunt DD. in enodanda quæstione: *an feudum per præscriptionem acquisitum sit feudum proprium, annon?* Quemadmodum autem illa parum in recessu habet, cum etsi poneremus, feudum esse improprium, tamen cetera naturalia omnia manerent salva, v. *Disp. 2. tb. 48. 49.* Ita etiam illi, qui improprietatem adesse propugnant, inter quos Wurmserus *de feud. improp. class. 3. sect. 2.* nullo solido fundamento nituntur. Nullibi enim in jure feudali investitura expressa ad naturalia feudi refertur, quin potius contrarium haud difficulter evincitur ex textu 2. *F. 33.* verbis: *feudum acquiri investitura, successione, vel eo, quod habeatur pro investitura.* Argumenta dissentientium straminea refellit Struv. *c. 8. aph. 12. n. 1.*

TH. XII.

Sequitur præscriptionis species altera, quam indicavimus *thes. 1.* & quæ feudum non de novo constituit, sed ab uno Vasallo in alium transfert. Hæc itidem spatium
30. an-

DISPUTATIO V.

7

30 annorum requirit, ob generalitatem juris feudalis, de qua in *thes. 9.* diximus.

TH. XIII.

Titulum tamen hic expressum requirimus, ex sequenti ratione. In præscriptione, quæ feudum de novo constituit, Dominus per acceptationem servitiorum (*v. thes. 4.*) satis declarabat consensum suum, qui proinde sufficiebat, *v. thes. 7.* tale autem factum hic non deprehenditur. Unde licet thesin nostram ex nullo forsan juris feudalis textu probare possimus; obtinebit tamen & hic illud interpretandi principium: *Ubi deficit legis ratio, ibi quoque cessat ejus dispositio.* v. Illustr. Dn. Stryk. *Ex. jur. feud. c. 11. qv. 13.*

TH. XIV.

Currit & nocet hæc præscriptio ei, cui in præsentis utile dominium competit. Non ergò agnatis, qui e. g. in secunda linea sunt constituti, nisi ab eo tempore, ubi linea prima prorsus defecit, & jus præsens succedendi ipsis obvenit. Antea enim non fuerunt negligentes & tamen in præscriptione principaliter negligentia hominum puniri solet.

TH. XV.

Ex eadem ratione agnatis in tertia linea constitutis præscriptionis terminus demum ab eo tempore currit, quo linea secunda extincta fuit, & sic porro. Idem obtinet intuitu domini, quippe qui præscribentem illum, licet tempus præscriptionis integrum elapsum esset, pro vasallo propterea agnoscere non tenetur, nisi vel verbis, vel factis contrarium declaraverit, e. g. servitia acceptando. Tunc enim personam novi hujus Vasalli approbasse censetur v. Joh. Baptista Caccialup. *Observ. feud. 15.* Textus 2. F. 40. §. *præterea* & 2. F. 55. pr. qui obstare videntur, idem Caccialupus *loc. cit.* de longi temporis præscriptione 10. vel 20. annorum explicat, cum quo præter alios etiam facit Dion.

Gotho-

Gothofred. *ad d d. text.* Verùm illa explicatio nimis frigida videtur, cum jus feudale præscriptionem ejusmodi planè ignoret, *v. thes. 9.* Commodior ergò erit hæc, ut citatos textus de eo casu intelligamus, si dominus nec verbis, nec factis præscribentem pro Vasallo agnovit, quod scilicet tunc nulla contra eum præscriptio currat.

TH. XVI.

Successio feudalis (de qua extat erudita Dn, Schilteri *Commentatio de natura successionis feudalis in calce corporis juris feudalis Alemannici*) est solum *legitima sive ab intestato*, non *pactitia*, nec *testamentaria*, *l. F. 8. pr.* Duæ enim posteriores involvunt speciem alienationis, quæ tamen, ut suo loco dicemus, vasallo prorsus denegatur.

TH. XVII.

Hoc tamen facilè patet, pacta ejusmodi & testamenta valida esse, si Dominus, & in feudis antiquis Agnati, in eadem consenserint. Per horum enim consensum omnis alienatio valida efficitur; ergò & hæc, per argumentum ab universali ad particulare deductum.

TH. XVIII.

Procedunt dicta in feudis propriis. Aliud interdum in impropriis. Dico *interdum*, ne de omnibus feudis impropriis me locutum esse existimes. In omnibus enim neutiquam procedit, sed tunc saltem, si per regulas justæ interpretationis id ex tenore primæ investituræ deduci possit, quod procedit in feudo merè hereditario, non autem e. g. in franco, fœminino, &c. uno enim ex naturalibus mutato, non statim & reliqua mutata censentur, *v. Disp. 2. tb. 48.* Id est, admissis fœminis non statim & heredes testamentarii admissi fuerunt.

TH. XIX.

Ceterùm in successione ab intestato in bona allodialia

lia

DISPUTATIO V.

9

lia tres quidem classes constitui solent, *descendentium*, *ascendentium* & *collateralium*; verum hoc in successione feudali eodem modo non procedit. Res per collationem utriusque hujus successione clarè patebit.

TH. XX.

In allodialibus & masculi & foeminae succedunt ex descendentes. Ad tributa enim, quae allodialium intuitu solvuntur, & haec & illi aequè sunt habiles. At in feudalibus soli succedunt masculi *l. F. 8.* Foeminae enim ad servitia militaria à Vasallis praestanda neutiquam sunt aptae. Narrantur equidem multa de Amazonibus earumque expeditionibus militaribus; sed multi adhuc dubitant de hujus facti veritate v. Exc. Dn. Cellarius *in thes. Fabr. Voc. Amazones.* & licet illa supponeretur, paucissimae tamè foeminae sunt Amazones.

TH. XXI.

Eadem ad servitia militaria inhabilitas *mutos & surdos, caecos, claudos, furiosos, morbo fontico laborantes, clericos & similes* à successione feudali excludit, qui omnes tamen in allodialibus admittuntur, *v. 2. F. 36.* ubi posterior opinio analogiae juris feudalis conveniens praefenda. Blas. Michalor. *tr. de caec. surd. & mut. c. 66. n. 4.*

TH. XXII.

Sed quid si ejusmodi inhabilitas ex postfacto demum superveniat, annon Vasallus possessionem feudi jam adeptam iterum dimittere tenebitur? Negant hoc multi, inter quos Struvius *c. 9. aph 10. n. 5.* cum allegato Rosenthalio & Carpzovio, nec non Antonius *Disp. feud. 6. tb. 10. lit. e.* Nobis autem juxta principia juris Longobardici affirmativa verior videtur. Praeterquam enim, quod Vir Excell. Dn. Joh. Sam. Stryk *in addit. ad d. l. Anton. ex textu l. F. 6. §. 2. & 2. F. 36.* ibi: *retinere non posse*, jam contrarium ostendit: illud quoque ex principiis communibus affirmativam

B

juvat,

juvat, quod quando aliquis ad faciendum est obligatus, (qualis est Vasallus,) casus noceat facienti, Illustr. Dn. Stryk *de invest. act. sect. 1. Membr. 6. §. 51.*

TH. XXIII.

Non obstat ratio Antonii *loc. cit. lit. f.* dicentis, contrariam sententiam æquiores esse & benigniores, cum & alias conjux conjugis navos & vitia tolerare potius & moderate ferre, quàm ob ea ad divortium temerè proclamare debeat; A contractu enim matrimonii, qui ex dispositione divina indissolubilis, ad contractum feudalem non valet consequentia. Ea autem, quæ affert Struvius *loc. cit. licet aliquis sit inhabilis ad succedendum in feudo, eum tamen ex causa post acquisitum feudum casu superveniente illud non amittere*, principium apertè petunt atque sic nihil probant.

TH. XXIV.

Notanter autem dixi in *thes. 22. juxta principia juris Longobardici*. Moribus enim nostris ubi Vasalli in propria persona servitia non præstant, sed equum instructum mittunt, bringen ein Ritter-Pferd auff / aliud dicendum videtur, ob cessantem rationem juris Longobardici.

TH. XXV.

Ergò etiam, *objicis*, ex hypothese tua juxta principia juris Longobardici, *impuberes & minores* in feudo succedere non poterunt, quia ad servitia sunt inhabiles; & nihilominus tamen contrarium disponitur 2. F. 26. §. *si quis decesserit*. Respondeo, distinguendum esse inter ea impedimenta, quæ omnibus omninò hominibus accidunt & sic à domino prævideri potuerunt, simul tamen temporalia sunt: & inter illa, quæ ex accidenti quibusdam saltem obtingunt. Circa priora dispensasse censetur Dominus, non autem circa posteriora, unde ab illis ad hæc non valet consequentia.

TH. XXVI.

TH. XXVI.

Successio descendentium eodem modo se hic habet, ut de jure civili, ex fundamento supposito in *Disp. 1. thes. 22.*

TH. XXVII.

Non autem sufficit, ut quis sit masculus, sed requiritur etiam *legitima natiuitas*, qualis etiam deprehenditur in iis, qui ex personis desponsatis, Struv. *c. 9. aph. 3. n. 13.* & multò magis, qui secundo nuptiarum die sunt nati, wenn Hochzeit und Kindtauffe zugleich ist. Ad benedictionem enim sacerdotalem non respicit jus feudale, sed solum ad consensum.

TH. XXVIII.

Quod si ergò illegitima natiuitas excludit, multò magis exclusio tunc procedet, si planè nulla adest natiuitas, ut in filiis *adoptivis*, 2. *F. 26. §. Adoptivus*, conf. *l. 23. ff. de adopt. ibi: adoptio enim non jus sanguinis*. Filii enim adoptivi possunt quidem esse *Lehns-Erben*/ id est, habiles ad servitia, sed non sunt *Leibs-Lehns-Erben*.

TH. XXIX.

Filios per subsequens matrimonium legitimatos non solum Saxonica, sed & plurimarum aliarum provinciarum praxis admittit, quamvis alias DD. circa explicationem textus 2. *F. 26. §. Naturales* valde dissentiant, v. Dn. Beyer *pos. jur. feud. c. 7. pos. 69. seqq.*

TH. XXX.

Contra legitimatio per Rescriptum Principis facta jus succedendi non tribuit. Nec enim Princeps legitimans domino feudi directo & agnatis præjudicare potest. Aliud ergò, si tale præjudicium cesset, id est, non adessent agnati & Princeps Domini directi personam simul sustineret.

TH. XXXI.

Ceterum sicut ipsa foemina: ita quoque ejus filii à successione feudali excluduntur, 2. *F. II. nemo enim plus*

juris in alterum transmittere potest, quam ipse habet.

TH. XXXII.

Nec quoad fœminas in feudis Ecclesiasticis regulariter exceptionem faciendam esse, jam diximus *Disp. 2. tb. 25.* occasione brocardici: *Krumstab schleust niemand aus.* Adducunt quidem dissentientes Cacheranus, Menochius, alii- que allegati Anton. *Disp. feud. 6. tb. 4. lit. d. ecclesias manu- ali auxilio & armato non indigere, sed lachrymis sese tueri & jejuniis, quibus fœminarum sedulitate & aptitudine se strenue adjuvari posse putent*, quò pertinet vulgatum illud:

Preces & lachrymæ sunt arma Ecclesiæ:

Verùm nescio, an illa arma Rationi Status nostrarum Ecclesiarum in statu florentissimo (præfiscini!) constituta- rum adhuc convenient? Nescio, an ex lachrymis & jejuniis nostrarum fœminarum Ecclesiis magnum auxilium sit ac- cessurum?

TH. XXXIII.

Ascendentes in casu deficientium descendendum in al- lodialibus quidem succedunt, non solùm paterni, sed & ma- terni; ast in feudis plane non admittuntur, *2. F. 50.* scilicet juxta ordinariam feudorum naturam, quæ Vasallo & ejus descendentibus saltem conceduntur. Interim non diffi- cendum est, posse dominum per pacta specialia etiam a- scendentes ad successionem quandoque admittere, quò spe- ctant casus, qui à DD. hic communiter afferri solent. Sed talia non pertinent ad regulam juris feudalis, quæ in syste- matibus juris feudalis tradi debet; verum ex tenore pacto- rum specialium dijudicanda sunt.

TH. XXXIV.

Collaterales ultimi possessoris succedunt in feudis, mo- dò à primo acquirente originem trahant in linea descen- dente *2. F. 11.* Ubi iterum deprehenditur differentia intu-
itu

itu bonorum allodialium, ad quæ omnis admittitur, sive à primo acquirente descendat, sive non, modò cognationem & gradus proximitatem docere possit.

TH. XXXV.

Inutilis autem hic est subtilitas Vultejj *de feud. c. 9. num. 102.* contendentis, omnem in feudis successionem esse descendentium, nullam collateralium. Hoc enim, si quid in recessu haberet, eodem modo & de jure civili procederet, ubi omnes succedentes pariter à communi totius cognationis stipite descendunt. Interim advertere debuisset Vultejus, rationem denominandi diversa heredum genera desumendam esse à *relatione personarum succedentium ad ultimum possessorem*, à quo sane nec in feudalibus, nec in allodialibus, omnes in linea descendente proveniunt. Ita verò evenit, si relicta re in vocabulis magna mysteria aut argutias quærimus. v. Eyben. *Elect. jur. feud. c. 7. §. 8. n. 15. & §. 10. & 12.* Schilter *Comm. de natur. success. feud. c. 3. §. 8.*

TH. XXXVI.

Jure Civili fratres Germani eorumque liberi ob vinculi duplicitatem omnibus reliquis collateralibus præferuntur, *Nov. 118. c. 3.* Aliud jure feudali, ubi ad solum patrem respicitur & sic duplicitas vinculi non consideratur. Unde hic Consanguineus cum Germano simul succedit. *Illustr. Dn. Stryk. Ex. jur. feud. c. 16. qv. 11.*

TH. XXXVII.

Interim tamen, quemadmodum jure civili fratrum defunctorum liberi jure repræsentationis unà cum fratribus ad successionem admittuntur: ita quoque idem jus in successione feudali ipsis competit, per textum 2, *F. 11. §. bis verò deficientibus.*

Quoad reliquos collaterales jus civile solam gradus proximitatem respicit; ast in jure feudali hæc communiter a DD. tradi solet regula: *Primò de linea esse laborandum, & postea demum de gradu*, Zœsius de feudis c. 10. §. 40. unde est, quod dicunt, in feudis obtinere *successionem linealem*.

TH. XXXIX.

Nititur equidem Dn. Schilter in *Comm. de nat. success. feud. c. 3.* communem hanc de successione lineali opinionem tanquam erroneam & falsam removere, unde §. 6. dicit: *successionis speciem, quam Lineam vocant, tam esse incognitam juri feudali communi, quam juri civili Romanorum, & fatendum quoque est, exemplum illud, quod affertur 2. F. 50. eam successionis speciem parum illustrare, cum personæ ibi memoratæ ex sola gradus proximitate succedant; Interim tamen non statim sequi putamus, totam successionem linealem ideo inter non-entia esse referendam, quia exemplum a Compilatore adductum ineptitudine laborat.*

TH. XL.

Ipfa enim ratio & analogia juris feudalis evincit, successionem esse debere linealem. Ad cujus assertionis meliorem declarationem sequentia ex Struvii *S. I. F. c. 9. aph 7. n. 4 & 5.* adducemus, cum neminem deprehenderimus, qui rem melius & clarius proposuerit.

TH. XLI.

Primò supponendum est, lineam esse collectionem personarum ab eodem stipite descendentium. Hunc autem stipitem vel omnibus successoribus feudalibus absolute esse communem, qui vocatur *primus acquirens*: vel quibusdam saltem, secundum quem in plures lineas speciales distinguuntur descendentes a primo acquirente: & juxta hunc

hunc stipitem comunem subordinatum proximiorē vel remotiorē, esse proximiorē vel remotiorē lineam. Ita *linea prima* est eorum, qui veniunt à meo patre: *secunda* istorum, qui ab Avo: *tertia* eorum, qui a proavo descendunt. Et sic porro.

TH. XLII.

Deinde supponendum est, omnem investituram feudi & novam & renovatam ita fieri, ut quis ejusque descendentes de feudo investiantur, & simul, quamdiu hi adsunt, nemo alius ad successionem admittatur, v. *tb. 34.* Quod si ergo ultimo investitus moriatur nullis descendentes relictis, necesse est, ut recurramus ad proximè præcedentem investituram ejus, a quo feudum in defunctum est devolutum, juxta quam investituram admittendi sunt non ipsius collaterales, ut frater, sed descendentes. Quod si vero ex linea ejus, qui proximè est investitus, nulli existant descendentes, ulterius ad ulteriorem investituram est recurrendum idque eousque dum perveniamus ad primum acquirentem in quo subsisti oportet. Cum enim omnes ab eo proveniant, ejus respectu nullæ dantur diversæ lineæ, adeoque omnes lineæ hoc casu æqualiter admittuntur, 2. *F. 50. in fin.* Hæc Struvius, qui præterea casu aliquo perspicue proposito rem adhuc clarius illustrat.

TH. XLIII.

Illud deniq; ex jure Saxonico notandum, quod, cum juxta ejus dispositionem jus successionis collateralium non ex jure sanguinis, sed simultanea investitura descendat, v. *Disp. 4. thes. 16.* per consequens etiam nec ad linearum, nec ad graduum proximitatem ibi respiciatur, sed omnes simul admittantur, qui simultaneæ investituræ jure gaudent. Addi tamen solet clausula in literis investituræ nach rechter Sippzahl / quæ jus succedendi ad normam juris feudalis communis reducit, v. *Carpzov. P. 3. C. 29. Def. 11. § 12.*

TH. XLIV.

Possemus multa adhuc adjicere, quomodo per varia pacta jus succedendi in feudis non solum intuitu collateralium, sed ipsorum etiam descendantium alterari & mutari possit, quò spectant præcipue *matrimonia ad morganicam* contracta, quorum illustre exemplum præbuit matrimonium Caroli Ludovici, Electoris Palatini, Principis fere incomparabilis, cum Loyfa Degenfeldia initum. Sed quoniam ejusmodi pacta infinitis modis variari & propterea omnia recenseri neutiquam possunt; iisdem quoque nos in præsentis non detinebimus.

TH. XLV.

Hoc ergo addidisse sufficiat, matrimonia ad morganicam nihil injusti in se continere, quoniam ex iis, quæ de iure divino ad matrimonia requiruntur, ne minimum quidem mutatur. Neque etiam interest, an sinistra, an dextrae manui ejusmodi uxor iungatur, quia præcedentia pacta & hic dant legem contractui. Confer. de cetero Henric. Salmuth *de matrim. Principis cum virg. nobili*, Linck *de Matrimonio Lege Salica contracto*, aliique.

COLLEGII JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO VI

sistens theses

De

**EFFECTIBUS
EX DOMINIO DIRE-
CTO PROFLUENTIBUS,**

quas
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

**DN. FRIDERICO WIL-
HELMO,**

REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURg. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRi ACADEMIA FRIDERICIANA
P R Æ S I D E

IACOBO FRIDER. LUDOVICI,

Jur. Licent. & Prof. Publ. Extraord.

Eruditorum examini submittit

GEORGIUS CAROLUS PFLUGK,

Eques Misnicus,

Ad d. XX. Augusti MDCCI. horis locoque consuetis.

Typis CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, Acad. Typogr.

TH. I.

Natura rerum feudalium, ut ex præcedentibus patet, à natura rerum allodialium in eo est distincta, quod in hisce proprietates regulariter indivisim & sic plenum Dominium ad Dominum spectet, in illis autem eadem divisa reperiatur, & ita quidem, ut is, ad quem dimidia proprietates sola pertinet, *Dominus directus*; alter verò, qui reliquam dimidiam cum jure utendi conjunctam habet, *Dominus utilis* vocetur.

TH. II.

Ex quo statim apparet intolerabilis plurimorum Doctorum juris feudalis & civilis, etiam modernorum, error dicam? an opinio, qui divisionem Domini tractantes, *Dominium plenum* esse dicunt, quando cum proprietate ususfructus conjunctus: *Minus autem plenum* & in specie *directum*, quando quis solam proprietatem: *Utile autem*, quando quis solum habet ususfructum.

TH. III.

Omnia hic sunt confusa & talia, quæ juris cultores non erudiunt, sed principia totam domini materiam subvertentia iisdem instillant. Unde necessitatem quam maximè flagitare censemus, ut liquidò ostendatur, non solum in quo adductæ definitiones à vero abeant, sed simul etiam, quomodo è contrario eadem accurate formari debeant.

TH. IV.

Repetendum ante omnia est ex *disp. 3. sbes. 3.* dominium

nium resolvi in duas partes, *proprietatem*, quæ *pars essentialis*: & *jus utendi*, quæ *accidentalis* appellatur. Unde inferimus nunc, quod in definitione domini pleni non ad partem accidentalem, sed essentialem primario sit respiciendum. Accidens enim adesse vel abesse potest sine subjecti interitu, vel ipsis libellis Logicis nostris hoc inculcantibus.

TH. V.

Neque ergò rectè dicebatur, dominium plenum esse, *quando cum proprietate ususfructus est conjunctus*. Potest enim ususfructus vel restrictus, vel ad tempus proprietario planè ademptus esse, ita tamen, ut hic nihilominus plenum dominium retineat.

TH. VI.

Sic omnes, qui sub tutela & cura vivunt: omnes, quibus res aliqua sub certo modo vel donata, vel legata: illa re pro lubitu uti nequeunt, sed usum habent restrictum; quis vero dicere vellet, eos non habere plenum Dominium? Sciremus enim libenter, ad quemnam altera domini pars hisce casibus transiisset. Tutoribus & Curatoribus Dominium aliquod nullibi injure tribuitur, sed versari dicuntur circa rem alienam. Et quoties res sub modo donatur, nec donans partem domini sibi reservat, nec tertio cuidam illam concedit. Nulla ergo domini divisio ex hac restrictione oritur.

TH. VII.

Ita, quando rem meam alteri commodo, usus ejusdem ad tempus mihi planè adimitur, & nihilominus tamen plenum dominium retineo, quis enim assereret, commodatarium fieri Dominum utilem? Ita, quando testator Cajo proprietatem ædium, Titio autem earundem ususfructum legat: Cajo jus utendi, quamdiu
Titius

DISPUTATIO VI.

Titius vivit, planè est ademptum, & nihilominus tamen
Cajus plenum dominium retinet.

TH. VIII.

Quod autem retineat Cajus plenum dominium, exinde facile probamus, quia Titius de eo nihil participat, & hoc iterum exinde, quia Titio tanquam usufructuario rei vindicatio, quæ est actio ex Dominio profluens, non competit, v. Frantzkius *de Laudem. c. 14. num. 32. & D D. ad tit. ff. de rei vindic.* Præclare Paulus, Ictus, in *l. 25. ff. de V. S. Rectè*, inquit, *dicimus eum fundum totum nostrum esse, etiam cum usufructus alienus est: quia usufructus non Domini pars, sed servitutis sit: ut via & iter.*

TH. IX.

Quod si enim aliqua domini pars ad usufructuarium transiret; sine dubio utilis rei vindicatio ei concedenda esset, quam concedunt DD. Emphytevticario, Vasallo, superficiario, tanquam *dominis utilibus*, v. *2. F. 8. Lauterbach. Comp. jur. ad tit. ff. de R. V.* Ast talem partem ad eum transire, nullæ Leges, sed contrarium potius disertè affirmant.

TH. X.

Quo supposito jam ulterius statim apparet, reliquas Domini & directi & utilis descriptiones, suprâ *th. II.* recensitas, eadem fâlitate laborare. Scilicet *dominium directum* describatur, quando quis solam habet proprietatem, eamque integram, ut ex opposita domini utilis definitione patescit. Ast dominium ita definitum non esse speciem minùs pleni, sed plenum potius, hætenus evictum est.

TH. XI.

Dominium utile describatur, quando quis solum habet

usumfructum. At *usumfructum* non *Dominii* partem, sed *servitutis* esse adstruximus cum *Icto* Paulo in *thes. IIX.* *Dominium* etenim in *re propria* competit. Sed *ususfructus* describitur, quod sit *jus utendi fruendi rebus alienis, in princ. J. de usufruct.* Annon ergo & rerum alienarum dabitur *dominium*? Non credimus.

TH. XII.

Adde, quod in enumeratione vulgata quinque specierum *juris in re Dominium & servitus* tanquam duæ species à se invicem plane distinctæ recenseantur. Annon ergo sub-species *servitutis*, qualis est *ususfructus*, sub-species *Dominii* esse, sive, ut clarius dicamus, annon inter sub-species bestiarum etiam homo connumerari poterit?

TH. XIII.

Videmus quidem, provocare nonnullos ad *l. 4. ff. de aliment. vel cibariis legat.* & ex hoc textu probare velle, quod sub nomine *ususfructus* *dominium* minus plenum comprehendatur; sed nihil mutamus. Casus in dicta lege talis est: Scripserat testator, *Libertis libertabusque meis, quos vivens in testamento & codicillis manumisi, vel manumittam, dari volo mea prædia, que in Cbio insula habeo: ad hoc ut quæcunque vivente me acceperint, constituantur & cibarii & vestiarii nomine.* Quærebatur: quamnam hæc verba habeant significationem & an *ususfructus*, an *proprietas prædiorum* relicta sit? Respondebat *Modestinus*, ipsa *prædia* esse *libertis* relicta, ut pleno *dominio* hæc habeant & non per solum *usumfructum*.

TH. XIV.

Exinde ita quidem inferre volunt: plenum *Dominium* & *ususfructus* sibi hic opponuntur, & ergo *ususfructus* necessario alteram *Dominii* speciem, utile scilicet *Dominium*

mini-

DISPUTATIO VI.

minium, constituit. Optima consequentia, sed cui nihil præter connexionem deest. Hoc meliore colore forsitan exinde deduceretur, ergo ususfructus est Dominium minus plenum. Sed tamen nec hic juris fundamentum adest. Tunc enim ususfructus simul dominium directum & utile sub se comprehendere deberet, quod absurdum.

TH. XV.

Hinc ut tandem videamus, quænam sit mens Modestini, ita tenendum. Modestinus interrogabatur, an proprietas five plenum dominium, an ususfructus saltem legatus esset? Negabat ultimum, affirmabat prius, sed non dicebat, quod ususfructus sit dominium utile, id quod etiam ex ipsius verbis nullo modo colligi potest. Sed dicis: cur non opposuit usumfructum Dominio in genere; Respondemus, quia de dominio in genere non consulebatur, alias & hoc fecisset.

TH. XVI.

Quod si itaque genuinam utriusque & pleni & minus pleni Domini definitionem desideras, juxta *thes. i.* hanc cape. *Dominium plenum* est, quando quis proprietatem rei alicujus ita possidet, ut alter de eadem nihil participet. An usumfructum simul habeat, an non, perinde est.

TH. XVII.

Dominium minus plenum è contrario juxta eand. *th. i.* definitur, ubi proprietas inter duos est divisa, & ita quidem, ut unus proprietatem dimidiam solus possideat, cui attribuitur *dominium directum*: alter vero reliquam proprietatis partem cum jure utendi conjunctam habet, quod *dominium utile* appellatur. Ususfructus quidem ab hoc ultimo separatus esse nequit, sed tamen
ab hoc

ab hoc dominium non denominatur, cum nihil aliud sit, quam dimidiæ proprietatis, quæ domino utili competit, effectus.

TH. XIIIX.

Diximus in *thes. I.* bonorum allodialium hanc esse naturam, ut regulariter plenum in iis dominium nobis competat. Sed *regulariter* saltem. Dantur enim *bona* quoque *emphytevticaria* & *superficiaria*, in quibus dominium pariter, ut in feudalibus, divisum reperitur.

TH. XIX.

Ne tamen putes, *emphytevticaria* & *superficiaria* eapropter cum feudalibus prorsus convenire & divisionem domini in illis allodialibus eandem habere indolem, quæ in feudalibus reperitur. Jam enim supra *Disput. II. thes. 9. & 44.* ostendimus & deinde adhuc dicemus, partem essentialem feudi esse, ut Vasallus Domino directo intuitu feudi concessi fidelitatem præstat, qualis nec in *emphytevti*, nec in *superficie* exigitur.

TH. XX.

Nec ergo in præsentis solliciti erimus, quidnam juris competat illi, ad quem dominium directum in *emphytevticariis* & *superficiariis* bonis spectat, sic enim extra oleas vagaremur; sed indicabimus saltem, quidnam juris in feudalibus Dominus vi domini directi sibi competentis exercere possit, ne alias existimes, titulum domini directi nudum esse sine mente & efficacia sonum.

TH. XXI.

Quamvis vero affirmari nequeat, quod Dominus in persona Vasalli dominium directum habeat, unde accurate loquendo illud tantum in re feudali ipsi competit; interim tamen hoc extra dubium quoque est, perfo-

personam vasalli domino directo propter acceptam rem feudalem obligatam esse. Unde absurdi non erimus, licet dicamus, Domini directi effectus sese exercere partim in persona Vasalli, partim in ipsa re feudali.

TH. XXII.

Persona Vasalli Domino obstringitur ad fidelitatem, *v. 2. F. 7.* jurat enim Vasallus, daß er seinem Lehnherrn treu/hold und gewärtig/auch nicht in dem Rath/vielweniger bey der That seyn wolle/da wieder denselben gehandelt oder gerathschlaget würde: Er wolle dessen frommen/Ehre und Nutz fördern/Schaden warnen und wenden/nach seinem besten Vermögen/ &c. quamvis hæc formalia pro diversitate locorum sæpius variant.

TH. XXIII.

Obligatur equidem Dominus Vasallo vicissim ad fidelitatem, *2. F. 6. in fin.* unde vulgatum illud: Treuer Herr/treuer Knecht/add. *2. F. 26. vers. Domino.* Verum hoc pro natura societatis inæqualis, cujusmodi est inter Dominum & Vasallum, intelligi debet. Unde optime Illustr. Dn. Stryk. *Ex. jur. feud. c. 2. qv. 22.* Vasallum fidem obsequii, dominum vero fidem defensionis præstare dicit. Servitiorum ergo præstatio à domino exigi nequit, quemadmodum & alias quidem dominus famulo suo ad mercedem solvendam, non autem ad purgandos calceos vicissim est obstrictus.

TH. XXIV.

Ex fidelitate, quam Vasallus Domino præstat, reverentia exhibitio simul profluit, quam diversis casibus illustrare solent DD. Potiores sunt, quod (1) Vasallus Dominum non possit accusare, *2. F. 33. §. similiter.* Quamvis enim publice intersit, delicta revelari; Vasallo tamen cessante, non deficit alter, qui accusatoris vice
B fungi

fungi, possit. Quod tamen rectè limitant, nisi suam, suorum, Principis aut Reip. injuriam persequatur, v. Gothofred. *in not. add. l.*

TH. XXV.

Pertinet huc (2) quod juramentum calumniæ Vassallus à Domino exigere nequeat, & testimonium contra eum in causa criminali (sponte scilicet) dicere non debeat, 2. F. 33. §. 1. Sed quid in causa civili? Nec in hac, si modica sit, eum hoc facere debere habetur *loc. jam cit.* Quamvis verò aliàs Cujacii aliorumque conciliationes in L L. Romanis non admittamus, qui, ubi antinomia subesse videtur, eam per adjectionem vel detractionem particulæ non tollendam esse svadent; hic tamen eidem Cujacio facile assentimus, & pro *modica* legendum esse existimamus *non modica*. Aliàs enim nullus dicti textus sensus ostendit posset. Quod si verò particula negativa interferitur, textus cum communi DD. sententia convenit, qui statuunt, causas civiles prægnantes, id est, non modicas, criminalibus æquiparandas esse.

TH. XXVI.

Casus hucusque recensiti in textibus juris feudalis expressi reperiuntur. Addunt tamen adhuc alios, e.g. quod Vassallus actionem famosam contra Dominum instituere, vel eundem in solidum excutere nequeat, sed ipsi, si ob debitum convenitur, competentia beneficium concedere debeat, argumento à liberto, si contra Patronum agit, desumpto. Sed anne hoc licet Interpretibus? Cur vero non, nam & interpretationem extensivam in jure feudali locum habere adstruximus *Disp. 1. thes. 25.* Regulam, quod odiosa sint restringenda, falsam esse putamus, prout Exc. Dn. Thomafius
contra

contra Placcium jam diu ostendit. Non obstat, quod tamen in casu, si de Donatarii, item de liberorum ingratitude agitur, ultra casus in L.L. expressos progredi non liceat; Resp. fit enim hoc ideo, quia Legislator hic interpretationem extensivam expresse prohibuit, quod facere omnino potest, *v. l. fin. C. de revoc. don. ibi: ex his tantummodò causis. Nov. 115. c. 3. pr. ibi: ut præter ipsas nulli liceat ex alia lege ingritudinis causas opponere,* (ut adeo miremur, potuisse nonnullos ex DD. contra tam claram dispositionem diversæ sententiæ subscribere.) Talis autem prohibitio in jure feudali non reperitur.

TH. XXIIIX.

Reliquas ergo actiones, siue sint personales, siue reales, quæ famam Domini non suggillant, si scilicet verba in factum concipiuntur, licitè instituit Vasallus. Nec enim Dominus reverentiam sibi debitam eo extendere debet, ut jus Vasalli minuat. Imo & Vasallum bona Domini debitoris arrestare posse rectè existimat Carpzov. *P. 1. C. 29. def. 27. v. Rosenthal de feud. Conclus. 33. c. 10. Schrader P. 6. c. 7. num. 15. Struv. S. I. 7. c. 11. aph. 3.* Veniæ impetratio, quam nonnulli veterum Glossatorum fraterculi exigunt, ignorantiam historiæ Romanæ prodit. Nec enim apud nos unquam obtinuit in jus vocatio Romanorum, privata autoritate suscepta, quæ reverentiam in jus vocati lædebat.

Th. XXIX.

Ex Dominio directo porro profluit, quod Dominus à Vasallo *servitia* exigere possit. Quæ regulariter sunt *militaria*, ex indole causæ, ob quam ab initio feuda constituebantur, ut nempe Vasallus Dominum defenderet.

Sunt quoque regulariter *indeterminata* sive incerta, arg. 2. F. 51. *inf.* id est, nec ad certum locum, nec ad certum tempus, nec ad certum modum restricta. Nam & peditibus & equitibus in bello ad propugnandam vim hostium ingruentem indigemus. Nec prævideri potest, quo loco & quo tempore forsitan necessitas assistentiam Vasalli sit efflagitatura. Moribus tamen Germaniæ eatenus restrictio adest, ut Vasalli servitia equestria solum præstent, unde interdum, si integrum feudum in quatuor partes divisum, saltem à quolibet præstatur ein Pferdefuß.

TH. XXXI.

Præstare tenetur Vasallus servitia indistinctè, nec se excusare poterit sub hoc prætextu, quod de justitia belli dubitet. Pro Domino enim militat præsumtio, v. 2. F. 28. Aliud, si Dominus sit bannitus, tunc enim est hostis patriæ & apertè de injustitia belli constat *cit. loc.* Sed quid si sit excommunicatus? Nec hoc casu Vasallum ad servitia obstringit *textus alleg.* Sed hic flosculum papisticum subesse credimus, confer quæ diximus *Disp. 3. thes. 40.* Et falsa sunt, quæ notat Dion. Gothofred. ad *d. loc.* Vasallum per Domini excommunicationem necessitate fidelitatis solvi.

TH. XXXII.

Utrum vero Vasallus servitia sponte offerre debeat, vel an jussu domini expectare possit, clare deciditur & posterius affirmatur 2. F. 37. §. 1. Vasallus enim non potest hariolari, an in hac illave necessitate Dominus ipsius ope indigeat. Forsan enim & alio modo se defendere potest. Clarior adhuc est textus 2. F. 28. §. *ad hoc.* ubi sequens additur exceptio: *Tu tamen scias, quod*

quod si Vasallus sciat Dominium obsideri vel aliter ei mortem imminere: Et cum potuerit, ei non nunciaverit, vel etiam sine nuncio eum non adjuverit, feudo privabitur. Hic enim necessitas pro Domino interpellat. v. Struv. c. 11. aph. 9.

TH. XXXIII.

Quoad sumtus, quæ in servitia impendenda, distinguunt, an Vasallus in territorio, an extra illud serviat, & hoc casu posteriori Dominum ad suppeditandos illos obstrictum esse dicunt, non priori. Provo- cant ad textum 2. F. 107. v. Kohl de servit. feud. p. 6. n. 6. seq. Sed hic textus illis non patrocinator, cum potius indi- stincte Dominum ad sumtus subministrandos adigat, maxime si extra civitatis sue tentoria Vasallus servitia exhi- bet, quæ verba sunt ampliativa, non exclusiva. Imo licet pro iis faceret; capitulum tamen esset extraordinari- um & nihil probans, unde nihilominus contraria sen- tentia tanquam æquior præferenda, quam & consue- tudine receptam dicunt, v. Anton. Disp. feud. 7. th. 6. lit. f. Carpzov. p. 3 c. 28. def. 18. num. 11. Illustr. Dn. Stryk. Ex. jur. feud. c. 18. qu. 25. & de Pomerania in specie Mev. Conf. 44. num. 59. in f.

TH. XXXIV.

Loco Servitiorum ordinariè Dominus pecuni- am exigere nequit à Vasallo. Pacta enim dant Legem contractui. Excipiunt casum, nisi necessitas Reip. aliud exigat, & salus Domini melius per pecuniam, quam ser- vitia ipsa promoveri possit. Quæ præstatio pecuniæ tunc *Adoba* dicitur, ab adunare vel adærare, sive æs- contribuere: item *Hostenditæ*, quasi *Dostendienste*/Dost enim veteribus Germanis idem, quod expeditio v. Matth. de Afflict. Dec. 252. n. 3. Dn. Coccejus pecul. Disp. de *Adoba* c. 1. Struv. c. 11. aph. 5. n. 4. quamvis alii ita derivent,

quod hostenditiæ dicantur quasi aus/ vel Us den dienst/ i. e. pecunia, quâ servitium redimitur, v. Freher. *In comm. ad Constit. Caroli III. Crasfi.* Loccenius *in explicat. voc. feud.* Sed quid juvat in incertis certitudinem quærere, quæ nullius est utilitatis, nisi ut forsitan criticæ curiositati satisfaciatur, v. *Disp. 2. thes. 1.*

TH. XXXV.

Servire tenetur Vasallus contra quemcunque, etiam contra patrem, si hic dominum injuste offendat. Cessat enim tunc obligatio propter delictum patris.

TH. XXXVI.

Non tamen contra antiquiorem dominum, 2. F. 28. §. f. huic enim jam ante & eodem quidem vinculo adstrictus fuit Vasallus. Placet tamen hic limitatio Dn. Titii *in dem teutschen Lehnrecht c. 14. §. 34.* nisi bellum ab antiquiore susceptum notoriè sit injustum. Tunc enim eadem ratio hic militat, quæ in *thes. præc.* quoad patrem adducta fuit.

TH. XXXVII.

Sed an contra Imperatorem? Negatur hoc simpliciter 2. F. 7. Verùm à statu imperii, qui fuit tempore Longobardorum, ad statum modernum non valet consequentia. Unde si Status in juribus & libertate sua turbarentur; etiam contra Imperatorem servitia præstare adstringerentur Statuum Vasalli. Conf. Dn. Titius *loc. cit. §. 35.* Kohl *de serv. feud. p. 3. n. 35.*

TH. XXXIIIX.

Quod si de Dominio directo inter plures sit controversia; illi servitia durante processu præstanda, qui est in possessione vel quasi. Possessor enim pro se habet præsumptionem justitiæ, donec ab adversario contrarium probetur. Si neuter actum possessorium docere

cere

cere valeat, neuter quoque ad commodum possessionis provocare poterit, sed res manebit in suspenso usque ad eventum processus, v. Kohl *de serv. feud. p. 2 n. 89, 91.* Struv. *c. 11. aph 7. n. 5.*

Th. XXXIX.

Servitia ab ipso Vasallo sunt præstanda. Ideo enim ejus persona peculiari & arctiori juramenti vinculo obstringitur. Neque ergo Vasallus substitutum invito Domino obtrudere potest, quia in hoc vinculum illud exulat & per consequens quoque fiducia Domini, quam alias erga vasallum fovet. Unde *2. F. 55. §. 1.* dicitur, quod substitutus *acceptabilis* mitti debeat, id est, cujus fidem dominus exploravit eumque adeo lubens volens loco ipsius Vasalli acceptat.

Th. XL.

Præstanda sunt servitia, sive multos, sive raros, sive plane nullos ex feudo fructus Vasallus perceperit. A Locatione enim conductione ad feudum non valet consequentia.

Th. XLI.

Effectus Domini directi intuitu ipsius rei feudalis est, quod Dominus possit rei vindicatione adversus quemcunque possessorem uti, qui dominium illud in dubium vocat & rem ad se pleno jure spectare præten- dit. Nec iste possessor excipere potest, quod dominium utile pertineat ad alium; hæc enim exceptio de mero tertii jure esset, adeoque excipienti non proficeret. Rittershus. *part. feudal. l. 2. c. 8. qv. 14.* Struv. *c. 16. aph. 2. n. 3.* Unde patet, quod si dominus utilis sive Vasallus cum Domino directo concurrat in vindicatione, illius potior sit conditio ob præcedentem infeudationem & dominium utile concessum,

Th. XLII.

TH. XLII. Pertinet huc, quod invito domino directo Vasallus rem feudalem non possit alienare, de quo in delictis feudalibus. Unde regula vulgata: *quemlibet rerum suarum esse moderatorem & arbitrum*, in allodialibus quidē, sed non simpliciter in feudalibus procedit.

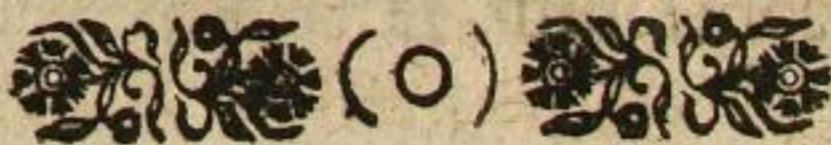
TH. XLIII. Alius effectus domini directi est, quod quoties mutatio vel in persona domini ipsius, vel Vasalli contigerit, investituræ renovatio à successore vel possessore sit petenda, v. *Disp.* 4.

TH. XLIV. Adde & hunc, quod in casum commissæ à Vasallo felonix, vel extinctæ ipsius lineæ masculinæ, spes certa superfit, dominium utile cum directo iterum consolidandi. Unde Corporibus piis, Ecclesiis, scholis, aliisque non indistinctè concedi solent bona feudalia. Corpora enim illa non moriuntur, nec facile concipi poterit casus, ut felonix argui queant. Unde etiam bona ad eadem translata amortizari dicuntur. Habet etenim ecclesia manus mortuas, quæ accipere sciunt, reddere nesciunt. Quo ipso omnis spes consolidationis domino directo auferretur.

TH. XLV. Ad alimenta tamen domino subministranda Vasallum obligatum esse non censemus. Textus 2. *F. 55. §. 1.* ibi: *vel dimidium redditus feudi unius anni domino non subministraverit*, de eo casu saltem loqui videtur, si Vasallus loco servitiorum illos fructus domino persolvit.

TH. XLVI. Nec obstringitur ad debita domini etiam jurata exsolvenda, 2. *F. 26. §. licet*, nec etiam ad redimendum dominum, si captus est. Effectus enim plures non sunt effingendi, nisi qui ex verbis vel liquida ratione juris feudalis profluunt, quod hic non obtinet.

TH. XLVII. Ad dotandam filiam domini an aliquid contribuere teneatur Vasallus, anceps apud DD. est quæstio. Affirmant id ferè omnes, alii quidem ex principiis juris feudalis, alii ex moribus Provinciarum receptis. Sed contra experientiam affirmant. Collecta enim illa, germanicè *Fräuleinsteuer* / etiam ab iis solvitur, qui ne glebam quidem feudalium bonorum possident. Ergò potius hæc obligatio ex vinculo subjectionis, quam feudali deducenda.

COLLEGII JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO VII

sistens theses

De

**EFFECTIBUS
EX DOMINIO UTILI
PROVENIENTIBUS,**

quas

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

**DN. FRIDERICO WIL-
HELMO,**

REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURg. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRi ACADEmIA FRIDERICIANA
PRÆSIDE

JACOBO FRIDER. LUDOVICI,

Jur. Licent. & Prof. Publ. Extraord.

Eruditorum examini submittit

HENRICUS WITTE, Regiom. Borussus.

Ad d. Septemb. MDCCI. horis locoque consuetis.

Typis CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, Acad. Typogr

COLLEGIUM S. MARTINI BRUNNENSIS

DISPUTATIO

de

de

DE REBUS

EX DOMINIO

PROVENIENTIBUS

RECTORI S. MARTINI BRUNNENSIS

DAVID RIBBINS

MDCCCLXXXV

IN BRUNNENSI

IN BRUNNENSI

JACOBO RECTORI

DE REBUS

DE REBUS

de

de

de

TH. I.

Utile Dominium Vasallo vi præcedentis contractus feudalis competens descriptum in *Disp. præc. th. XVII.* quod sit, quando quis cum dimidia proprietatis jus utendi sive usumfructum (causalem) conjunctum habet.

TH. II.

Diximus quoque, usumfructum quidem ab hoc Dominio separari non posse, aliàs enim non maneret Dominium *utile*; interim tamen illum nihilominus non esse partem ipsius principalem, à qua denominationem capit. Scilicet, omne quidem Dominium utile usumfructum illum conjunctum habet, sed non sequitur è contrario, quod omnis, qui usumfructum habet, sit dominus utilis. Si enim sine dimidia proprietatis concipitur, est tantum servitus personalis, *v. d. disp. th. IIX. & XI.* id est, una ex tribus illis speciebus, quæ enumerantur communiter & in Pandectis & in institutionibus. Illustrant non parum ea, quæ de natura domini differuimus hætenus §. 1. I. *de usufruct.* & l. 4. ff. *de usufr.* v. Struv. *S. I. F. c. 2. aph. 3.*

TH. III.

Ne verò existimes, esse hæc merè theoretica & conceptus speculativos; ostendendum nunc porrò à nobis est, dominium utile alios plane producere effectus,

4 DISPUTATIO VII.

Etus, quàm solum usumfructum, quando ad classes servitutum pertinet. Aut, si mavis, plus juris habere dominum utilem, quàm nudum usufructuarium.

TH. IV.

Quæ in *Disp. præc.* enumeravimus, obligationem producebant in Vasallo & *jus intuitu domini*, quibus adhuc alia addi possent, v. g. obligatio ad petendam investituram, &c. In præsentia ea recensēbimus, quæ ad *jura Vasalli* pertinent & ad quæ Vasallo concedenda Dominus obligatur.

TH. V.

Feudum Vasallus à quocunque vindicare potest, 2. F. 8. §. *rei autem*. 2. F. 43. & si cum domino directo concurrit in vindicando, huic præfertur. Usufructuario contra rei vindicatio nunquam conceditur, v. *Disp. præc. tb. IX. & XLI.* De aliis remediis tam petitoriis, quam possessoriis Vasallo competentibus fusè agit Joh. Helvicus Sinoldus dictus von Schütz *Colleg. feud. c. 8. p. m. 135. seqq.*

TH. VI.

Vasallus faciem fundi mutare potest, v. g. vetera ædificia destruendo & nova exstruendo, hortos præparando, &c. modò fundus fiat melior, 2. F. 28. §. *si Vasallus*. Sed usufructuarius ne quidem in melius fundum mutat, nisi consentiente proprietario, l. 13. §. 7. & 8. l. 14. l. 44. & l. 61. ff. *de usufruct.*

TH. VII.

Vasallus jus suum ad omnes descendentes transmittit, modò sint habiles ad præstanda servitia, v. *disp. V. tb. XX. seqq.* Ususfructus autem tanquam servitus personalis ad nullos heredes transit, §. 3. l. *de Usufr.* Imo, licet heredibus simul concessus fuerit; hæc tamen
con-

DISPUTATIO VII.

concessio ultra primum gradum non extenditur, l. 14. C. de Usufr. Proprietas enim alias semper maneret prorsus inutilis.

TH. II. X.

Vasallus vi utilis domini sibi competentis ab onere satisfaciendi in iudicio liberatur, & sic ad classem eorum, quos *possessionatos* vocant, refertur. Aliud autem in usufructuario, l. 15. §. 1. ff. qui satisf. cog. Carpzov. P. 1. C. 5. Def. 20. & 21.

TH. IX.

Vasallus non solum ea percipit, quæ *ex re*, (id est fructus naturales) & *propter rem*, [id est civiles;] sed hæc etiam, quæ *occasione rei* percipiuntur, e. g. thesaurum, Rosenthal. de feud. c. 5. concl. 93. n. 6. Mauritius dec. 13. pos. 1. Sinoldus dictus von Schütz Colleg. feud. c. 8. Illustr. Dn. Stryk. Ex. jur. feud. c. 2. qv. 18. Contra usufructuarius hæc ultima sibi adscribere nequit, quia *fructuum* nomine non veniunt, v. l. 63. §. 3. ff. de A. R. D. Castillo de usufr. c. 37.

TH. X.

Quamvis autem hæc opinio de jure Vasalli intuitu thesauri communis sit; ab ea tamen recessit Martinus Bonacina Disp. 1. punct. 6. qv. 3. n. 8. dimidium thesauri saltem Vasallo, reliquum autem domino directo adscribens. Et hanc Bonacinæ opinionem defendere quoque nisus est Dn. Beyer in pos. jur. feud. c. 8. pos. 68. seqq. Sed nobis communis sententia adhuc placet, unde de rationibus dissentientium paucis videndum erit.

TH. XI.

Dicunt (1) hoc commodum non esse *ordinarium*, adeoque Vasallum illud prætere non posse; Resp. Hoc suppositum videri erroneum, ac si Vasallus saltem ha-

beat commoda ordinaria, id est fructus, quia tunc non plus haberet, quam usufructuarius, quod tamen nemo asseret. Dimidia enim proprietatis, qua pollet vassallus, efficit, ut *omnis feudi utilitas* ad eum pertineat.

TH. XII.

Instant (2) *hoc commodum non accedere rei feudali, sed jam antea in eadem fuisse*; Resp. quia tamen hoc tunc temporis ignorabatur, & deinde saltem apparebat, nihilominus pro accessione habetur. Non esse enim & plane non apparere hactenus in jure sunt synonyma. Et illo fundamento admissio thesaurus nunquam speciem accessionis constitueret, ne quidem si fundus aliquis pleno jure ad nos spectaret, quod tamen sustineri nequit.

TH. XIII.

Addunt (3) *thesaurum acquiri jure proprietatis, & ergo eundem aequaliter inter Dominum directum & Vassallum dividendum esse, quia uterque de proprietate pro dimidia participat*; Resp. Regulam illam: *quicumque aequaliter participant de proprietate, aequaliter quoque utilitatem rei sibi vindicant*, procedere quidem regulariter, v.g. si duobus res aliqua donata, legata, &c. qui tunc aequaliter omnibus domini commodis fruuntur; sed simul tamen eam limitandam esse: *nisi alteri jus percipiendi utilitatem solum & unice competat*, quod in Vassallo deprehenditur. Et ergo dominus directus huic effectui, participandi de utilitate fundi feudalis, qui alias ad ipsum pertinuisset, eo ipso renunciavit, dum de jure utendi sibi nil quicquam reservavit, sed illud Vassallo solum & unice concessit.

TH. XIV.

Quamvis itaque in *thes. IX.* dictum fuerit, usum-
fru-

fructum (quatenus scilicet servitus personalis est) thesaurum non habere conjunctum; ab illo tamen ad præsentem casum non valet consequentia. Hic enim ususfructus non ex jure servitutis, sed domini profluit.

TH. XV.

Vasallus, licet feudo servitutes imponere non possit, nisi in sui & descendendum suorum præjudicium; acquirere tamen easdem in perpetuum potest, 2. F. 8. §. rei autem & §. e contrario. v. 2. F. 28. §. si Vasallus. Aliud in usufructuario, qui illas ne quidem acquirere valet, ut scilicet fundo perpetuò inhæreant, l. 15. §. 7. ff. de usufr.

TH. XVI.

Quæstiones illas: *An Vasallus feudum locare, fructus ex eo perceptos vendere, donare, &c. possit?* resolvit vulgatum illud: Vasallum omnia facere posse, per quod nec Agnatis, nec Domino futuro tempore præjudicium contingit. Tale quid autem hic non deprehenditur.

TH. XVII.

Unde magis è re erit, in quæstiones nonnullas alias paulò intricatiores inquirere. Ex illis hæc quoque est: *An Vasallus de feudo transigere queat?* Licere hoc ipsi expressè dicitur 2. F. 26. §. si Vasallus. Sed nihilominus tamen DD. hic scrupulos movent.

TH. XIX.

Scilicet distinguunt, *an transactio tendat ad feudi conservationem*, id est, ut alter, qui in feudum prætenderat, accepto aliquo à prætensione sua desistat: vel *an per transactionem feudum in tertium illum prætendentem transferatur*. De priori casu loqui dicunt textum allatum, non de posteriori, v. Schrader de feud. P. 8. c. 1. num. 44. Clarus §. feudum. qv. 38. Cujacius de feud. l. 4. tit. 23. aliique apud Struvium c. 12. aph. 8. n. 6.

TH. XIX

TH. XIX.

Nobis verò ista distinctio à mente citati textus paululum aliena videtur. Neque enim verosimile est, illum ad casum priorem, si Vasallus feudum propter transactionem retinet, respexisse, quia de hoc nemo unquam dubitare potuit. Redditur enim eo ipso feudi conditio melior. De eo autem grave dubium superesse poterat, annon feudum per transactionem in alterum transferri queat? & hoc dubium extra controversiam removeare voluit textus sæpè allegatus.

TH. XX.

Fatemur equidem, haud rarò in Legibus & Romanis & Longobardicis decisionem rerum adferri, quæ nullam dubitandi rationem habere videbantur; Interim tamen certum quoque manet, quod in dubio hoc factum esse non præsumatur. Adstipulantur sententiæ nostræ Sinold *Colleg. feud. c. 8. p. m. 123.* & Struv. *c. 12. apb. 8. num. 5.*

TH. XXI.

At verò, instas, juxta hanc tuam opinionem iis contradicis, quæ asserueras *thes. XVI.* Ita enim transigendo conditio Domini & Agnatorum deterior redditur; Resp. Sufficit, quod hoc non fiat ex mera Vasalli voluntate, sed subsit alienatio necessaria, unde etiam à Feloniæ crimine excusatur Vasallus, quia sic dominum contemnere non videtur. Interim libenter largimur Struvio *loc. cit. num. 7.* tutius facere Vasallum, si transactionem non nisi consensu Domini & Agnatorum ineat.

TH. XXII.

Sicuti autem vulgò à transactione ad compromissum argumentum duci solet, v. Lauterb. *ad tit. ff. de recept.*

recept. ibique alleg. ita quoque Vasallum de feudo compromittere posse censemus per textum 2. F. 24. pr. ubi de casu agitur, si de ipso feudo quæstio sit. Diff. Sinold, loc. cit. sed ad hunc locum nihil respondet.

TH. XXIII.

Licita quoque Vasallo est *subinfeudatio* in infinitum, modò feudum in æque habilem & eodem modo transferatur in sub-vasallum, quo illud subinfeudans habuit, 2. F. 34. §. 2. Illustr. Dn. Stryk *Ex. jur. feud. c. 19. qu. 27.* Resoluto autem jure subinfeudantis, jus subvasalli pariter resolvitur, v. Frantzk. *de Laudemiis c. 14. num. 44.* Vocatur ejusmodi subfeudum Germanis *ein Pfisterlehn / Wehner. Obs. pract. hac voc.*

TH. XXVI.

Quæstiones de facultate *refutandi feudum* non quidem accuratè loquendo ad materiam de effectibus domini utilis pertinent; interim tamen cum de illa materia communiter hic tractari soleat, ita tenendum. Quemadmodum quilibet favori suo renunciare potest, modò illa renunciatio non simul vergat in tertii præjudicium: ita quoque Vasallo intuitu feudi idem licitum erit sub eadem tamen restrictione.

TH. XXV.

Refutatio illa fieri potest vel *in manus Domini, vel filiorum, vel Agnatorum à primo acquirente descendendum.* Primo casu ea subsistit, quamdiu Vasallus refutans ejusque descendentes adsunt, quippe qui patris, factum semper præstare tenentur.

TH. XXVI.

Dominus Vasallo refutanti sese hic opponere nequit. Res enim hic perinde se habet, ut in jure civili intuitu Mandatarii mandato renuncianti, v. §. II. f.

B

de man-

de mandat. Uno enim ex Vasallis renunciante non deficit alter, qui ad feudum acceptandum & eadem servitia præstanda promptus est atque paratus. Eadem autem, quæ in *d. §. 11.* exceptio habetur, & hic subjungenda, scilicet, modo renunciatio non fiat intempestive, v. g. si dominus jam sit in procinctu, &c. conf. Illustr. Dn. Stryk *Ex. jur. feud. c. 22. qv. 12.*

TH. XXVII.

Secundo casu quin subsistat, nullum dubium subesse videtur. Et ne quidem Domini consensu hic opus est. Ipsi enim per hanc refutationem nullum omnino præjudicium infertur. Nihil quippe adest, quam, ut ita loquar, successio anticipata.

TH. XXIX.

Tertio casu itidem refutatio simpliciter subsistit, ita ut nec Domini, nec filiorum consensus exigatur. Domino siquidem plus commodi, quam damni ex hac refutatione obvenit, v. 2. *F. 38.* Latè de hac materia agit Sinoldus dictus von Schütz in *Colleg. jur. feud. c. 8.*

Th. XXIX.

Quod si personis planè extraneis, id est, a primo acquirente non descendantibus & sic jure succedendi destitutis, feudum refutetur: decisio paulò aliter formanda erit. Quemadmodum enim nulla alienatio Vasallo ex proprio arbitrio permessa est, sive ea fiat titulo lucrativo, sive oneroso, ne quidem *si judicet pro anima*, id est, ad pias causas feudum leget, (quæ phrasim tamen papismum redolet,) v. 2. *F. 9. §. 1.* ibique Dion. Gothofr. *§. 2. F. 55. pr.* ita nec ejusmodi refutatio, quæ cum donatione per omnia coincidit, sine Domini consensu valet, quin potius Vasallus hunc consensum negligens feloniam committit, v. Schrader *de feud. p. 8. c. 8. n. 11.* Struv. *c. 13. apb. 4.*

Th. XXX.

TH. XXX.

Supposito autem, Vasallum adhibuisse consensum Domini in refutatione feudi; hoc ipso tamen Agnatis jus succedendi, quod ex prima primi acquirentis investitura obtinuerant, non est interversum. Alteri enim per alterum iniqua conditio inferri nequit.

TH. XXXI.

Quamprimum ergò Vasallus refutans ejusque descendentes mortui sunt, Agnatis comperit jus revocandi feudum per utilem hereditatis petitionem & sic *jure successionis*. Neque hic distingvitur, an possessor feudi ex lucrativa, an ex onerosa causa illud acquisiverit. Utroque enim casu restitutio fieri debet, v. 2. F. 26. §. Titius. ita ut casu posteriori pretium non restituatur. Successio enim est gratuita. Illustr. Dn. Stryk. c. 20. qv. 9.

TH. XXXII.

Quod si velint Agnati, ante jus successionis ipsis devolutum statim etiam *jure protimiseos aut retractus* revocare possunt feudum refutatum, idque sive refutatio facta sit in plane extraneum, sive in agnatum in remotiore linea vel gradu etiam constitutum, si scilicet plures in eadem linea dispaes gradu deprehendantur.

TH. XXXIII.

Distingvendum autem hic est, an feudum in tertium ex causa venditi, an ex causa alia, v. g. donati, permutationis, &c. translatum fuerit. Priori casu jus revocandi locum invenit, modò revocans idem pretium restituat & conditiones a tertio oblatas adimpleat, 2. F. 3. §. 1. quod & in iis casibus, ubi de jure civili jus protimiseos & retractus locum habet, ita observatur. Tunc enim refutantis nihil interest, utrum à revocante, an à tertio illo pretium accipiat, in pretium enim

non cadit affectio & proinde revocationi se opponere nequit, v. Anton. *disp. feud. 10. thes. 1. lit. b.*

TH. XXXIV.

Si verò feudum ex causa alia, v.g. donationis aut permutationis, ad extraneum pervenerit, huic revocationi locus non datur, v. Rosenthal *de feud. c. 9. Concl. 52. n. 14.* Sinold. *cit. c. 8.* Revocans enim hic idem præstare nequit. Donatio suscipitur ex speciali affectu erga certam personam. Hic affectus erga revo- antem non deprehenditur in Vasallo refutante. Et in permutatione res illa, quam pro nostra accipimus, affectionis pretium recipit, cui proinde alia à revocante oblata non respondet. Mylerus *ad Rumelin. Diss. 4. ad A. B. p. 2 tb. 27.* & quæ in materia revocandæ emphyteuseos habet Brunnemann. *ad l. 1. C. de fund. patrimonial.*

TH. XXXV.

Revocatio feudi ex jure successionis intra spatium triginta annorum fieri potest, ob ea quæ diximus *Disp. V. thes. IX.* ea autem, quæ ex jure protimiseos aut retractus suscipitur, intra annum à die scientiæ saltem conceditur, 2. F. 26. §. Titius.

TH. XXXVI.

Rectè autem hic distingunt DD. inter scientiam generalem & specialem, & hanc solum nocere dicunt, non illam. Per scientiam enim generalem intelligitur saltem rumor, feudum esse venditum, qui sæpe falsus esse solet. Specialis autem supponit, ut simul de emtore, pretii quantitate & termino solutionis constet, & sic plenaria certitudo adsit. Contra in termino revocationi ex jure successionis præfixo ad scientiam planè non respicitur, Hartm. Pistor. *qv. 12. n. 28 29.* Struv. *S. I. F. c. 13. apb. 21. n. 14.* Anton. *Disp. feud. 10. thes. 6. lit. 6.*

TH. XXXVII.

Solent hic communiter quærere DD: *An* sicut de Vasallo supra diximus *th. XXV. & XXVI.* ita quoque domino *refutatio Domini directi competat?* Nos hic nullam dubitandi rationem subesse deprehendimus. Vasallus enim ambabus manibus hanc proficuum refutationem acceptabit.

TH. XXXIIIX.

Cum in thesi XXIX dictum si, alienandi potestatem Vasallo prorsus esse ademtam; non incommode hic quæritur: an eadem prohibitio ad *oppignorationem* quoq; pertineat? Hic vero distinctè respondendum erit.

Th. XXXIX.

Regulariter principium illud procedit: Quicumque non potest alienare, ille nec oppignorare valet, e. g. maritus intuitu fundi dotalis *pr. 7. quib. alien. lic. l. fin. C. de reb. alien. non alienand.* Et juxta hoc principium eadem quoque utriusque prohibitio deprehenditur *2. F. 59. pr. Dn. Beyer pos. feud. c. 3. pos. 117.* Unde non solum oppignoratio effectu destituitur, sed simul etiam Vasallus feloniam committit & feudo privatur.

Th. XL.

Moribus autem nostris pœna felonix cessat. Et sic valet hypotheca in præjudicium constituentis & ejus filiorum, Vultejus *de feud. c. 10. n. 43.* Illustr. Dn. Stryk *Ex. jur. feud. c. 19. qv. 9.* quorum jure resolutò & hypotheca resolvitur. Quod si Agnati consenserunt, horum quoque intuitu valida est, domino autem non præjudicatur, v. Brunnem. *ad l. 25. ff. de Adopt. n. 6.* ubi contra Carpzovium disputat.

Th. XLI.

Quæritur: An dominus eo ipso in hypothecam consensisse videatur, si dixerit: *Wir confirmiren dies*

B 3

sen

sen Contract? Et rectè responderetur, quod non, quia renunciatio juris sui in dubio non præsumitur. Ita ergò formalia concipienda: Wir confirmiren nicht allein diesen Contract, sondern consentiren auch in die darin geschehene Verpfändung / als der Lehns Herr / Illustr. Dn. Stryk. *Caut. Contr. lect 2.c. 4. §. 3. Carpzov. l. 4. Resp. 29.*

TH. XLII.

Hactenus de commodis, quæ Vasallo ex utili dominio obveniunt. Quoniam vero regula æquitatis est, ut qui commoda habet, incommoda etiam in se suscipiat; ergò & de his nonnulla subjicienda ex iis, quæ à systematicis fusè tractari solent.

TH. XLIII.

Removemus autem onera, ad quæ intuitu Domini obstringitur Vasallus. Hæc enim ad effectus domini directi pertinent & in *Disp. præced.* jam sunt recensita. Illa ergò remanent, quæ intuitu tertii præstanda veniunt.

TH. XLIV.

Ut autem clarius & accuratius procedamus, tota materia in hanc quæstionem resolvitur: *An Vasallus successor debita antecessoris sui solvere teneatur?* Distingvimus.

TH. XLV.

Aut successor est filius antecessoris, aut non. Ille regulariter omnia patris debita persolvit, etiam consensu domini non munita (*v. th. XL.*) Hic regulariter ea non solvit, proprio enim jure succedit, non per defunctum, unde exceptio est, nisi simul sit defuncti heres allodialis.

TH. XLVI.

Debita in utilitatem feudi contracta à quocunque
succes-

successore persolvuntur. Et ad horum classem etiam spectare censemus *residuum pretii*, quo feudum emtum est, licet nonnulli dissentiant adducti à Struvio *c. 14. aph. 2. num. 1.* quorum rationem, quod hoc debitum sit ex contractu, & adeo successorem non obliget, plane nihil stringere existimamus.

TH. XLVII.

Dotalitium, das Leibgeding/Leibzucht/Witthumb/ à quocunque successore Viduæ defuncti est constituendum, non tamen ex dispositione juris Longobardici, sed ex moribus.

TH. XLVIII.

Quantitas ejus ut plurimum talis esse solet, ut vidua quadruplicatas usuras dotis exinde percipere possit; sed hoc ex arbitrio contrahentium dependet, Henelius *de dotalit. c. 6. §. 17.* Myler. ab Ehrenbach *Gamol. Princ. Imp. c. 20. §. 11.* Illustr. Dn. Stryk, *Caut. Contr. S. 3. c. 8. §. 34.*

Th. XLIX.

Dos & alimenta, quæ filiabus ex feudo præstantur, non habent certam determinationem, neque ex dispositione juris Longobardici, sed moribus saltem Germaniæ debentur, v. Mev. *p. 3. dec. 367.*

TH. L.

De Expensis in funerationem Vasalli impendendis, an illæ ab Agnatis succedentibus solvendæ sint? controvertitur inter DD. Negativam tuetur Carpzovius *P. 2. C. 46. Def. ult.* Affirmativæ è contrario subscribit Struvius *c. 14. aph. 20.* ex hac ratione, quod hic summa æquitas subsit & singularis causæ favor, ne defunctus non sine quadam ejus injuria insepultus jaceat, hac tamen limitatione subjecta, *si in allodio tantum non reperia-*
tur,

tur, ex quo illi sumtus desumi possint. Quod si ergo hoc sufficit, successores feudales non sunt gravandi. Placet nobis sententia Struvii, cum regulariter effectus domini esse soleat, ut aliquis ex re, cujus dominium vivus habebat, sepeliatur.

TH. LI.

In illa tamen controversia, an successores teneantur ad solvendum debitum, quod Vasallus ad præstandum servitium militare, apud nos zu *Aussbringung des Lehn-Pferdes* contraxit, subscribimus Carpzovio *l. c. all. def. 34.* sententiam negativam iterum sustinenti. Percepit enim Vasallus fructus ex feudo, ex quibus illos sumtus desumere potuisset & debuisset. Neque hic Vasallus aliquid fecit, quod ad perpetuam feudi utilitatem pertinet. In Marchia tamen Brandenburgensi contrarium statutum esse per Recessum Provinciale testatur Illustr. Dn. Stryk. *Ex. jur. feud. c. 21. qv. 28.*

TH. LII.

Legitimam ex feudo filiabus non debere, facile patet. Quæ enim in jure civili de necessitate relinquendi Legitimam statuuntur, ad feudalia bona non pertinent. Exceptio est, nisi vel Pater omnia bona allodialia in feudum obtulerit domino, vel feudi comparatio titulo oneroso facta, omnem ejus substantiam exhausserit. Quæ enim querela inofficiosæ donationis aliis liberis competit; illa quoque hic obtinet. Priori enim casu Vasallus offerendo donat domino: posteriori autem filiis, v. Struv. *c. 14. apb. 19.*

COLLEGII JURIS FEUDALIS
DISPUTATIO IIX

sistens theses

De

**DELICTIS ET
ACTIONIBUS FEU-
DALIBUS,**

quas

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

**DN. FRIDERICO WIL-
HELMO,**

REGNI BORUSSIÆ, ELECTORATUS ET PROVIN-
CIARUM BRANDENBURg. HEREDE &c. &c.

IN ILLUSTRi ACADEMIA FRIDERICIANA
P R Æ S I D E

JACOBO FRIDER. LUDOVICI,

Jur. Licent. & Prof. Publ. Extraord.

Eruditorum examini submittit

HENRICUS WILHELMUS STEUBE,

Eques Mansfeldicus.

Ad d. Octobr. MDCCI. horis locoque consvetis.

Typis CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, Acad. Typogr

CONTINUED FROM THE PREVIOUS PAGE
DIESEL'S WORKS
1885

DELL'ISTORIA
ACCADEMICA
DALLA

DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA

DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA

JACOBO FREDERICO EDUARDI
DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA

HENRICO WILHELMUS STEINER
DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA

DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA
DELL'ISTORIA

TH. I.

Perlustravimus, hucusque in disputationibus nostris ea, quæ ad contractum feudalem constituendum requiruntur, & quæ eundem semel constitutum tam intuitu domini, quàm vasalli consequuntur. Restat, ut nunc denique etiam subjungamus, quâ ratione quis jure ex hoc contractu quæsito iterum excidere possit, & quænam è contrario actiones alterutri ad jus suum conservandum competant.

TH. II.

Potest autem uterque contrahentium in legem contractûs feudalis impingere, seu, ut stilo communi utamur, FELONIAM committere. Unde etiam de distinctis hisce casibus distinctè agendum erit. Et primò quidem de vasallo.

TH. III.

Ante omnia tamen adhuc observandum, quod Felonia, der Lehnsfehler/Lehnsverbrechen/ communiter à DD. *culpa* nomine venire soleat. Sed hic vocabulum *culpa* aliquatenus abusivè sumitur, aliter atque jure civili, dolum enim sub se comprehendit. Unde hic non inepte applicari posset distinctio alias usitata inter culpam *versutia* & *ignavia*, de qua v. Zasius *l. 1. sing. resp. c. 2. num. 11.*

TH. IV.

Potest etiam suo modo applicari distinctio, quam inter culpam *commissionis* & *omissionis* communiter tradunt,

dunt. Utroque enim modo in legem contractus peccatur, vel si aliquid committitur, quod omittendum; vel si omittitur, quod committendum erat. Et ergo felonia pro duplici hoc respectu considerari poterit, prout etiam communiter fieri solet.

TH. V.

Committit Vasallus aliquid vel *in ipsum Dominum*, vel *in extraneum*. Et priori casu injuria dominum vel *immediate* tangit, vel *mediate*.

TH. VI.

Delicta ipsam Dominum *immediate* tangentia non incommode ad hæc tria capita revocari possunt, ut scilicet dicamus vasallum lædere vel *vitam* domini, vel *famam*, vel *bona* ejus, quibus capitibus aliàs quoq; *inimicitia capitalis* includitur.

TH. VII.

Pertinent huc casus, quos vulgò afferunt, v. gr. si dominum dolose occiderit, aggressus fuerit, (*stilo juris Longobardici assalierit*), impias manus ipsi intulerit, insidias vitæ struxerit, graves item & inhonestas injurias intulerit, *l. F. 5. præcipue* autem *2. F. 24. §. 2. vers. Porro si d. minum*. Quò referri etiam posse putamus *admenationem*, sive manus elevationem ex *l. 15. §. 1. ff. de injur.* item *Das Degen zucken*.

TH. IIX.

Porrò huc refertur, si vasallus cum inimicis domini amicitiam contraxerit, *2. F. 57. add. l. 28. C. de inoff. testam. ibiq; Gothofr.* si eum detulerit & servitia præstare recusaverit, *2. F. 24. §. 2.* si credentiam revelaverit, *1. F. 17.* si in causa criminali & civili non modica contra eum testimonium dixerit, *2. F. 33. §. 1.* si feudum sine consensu domini alienaverit, *2. F. 24. in f.* vel feudum esse dolo-

DISPUTATIO IIX.

dolose negaverit, 2. F. 26. §. *Vasallus si feudum*. si feudum incondite tractet, v. g. sylvas devastet, arg. 2. F. 27. §. 7. actionem famosam contra dominum instituerit, arg. 2. F. 22. §. *Curia*.

TH. IX.

Admittuntur etiam aliæ causæ, licet in textibus juris feudalis non sint expressæ, modò iisdem sint *similes*, aut *maiores*, prout clarè disponitur 2. F. 24. §. 2. *vers. sed quia natura*, ubi hujus rei adjudicatio solerti, discreto & æquitati obsecundare sollicito Judici relinquitur.

TH. X.

Quæritur autem circa materiam de feudo alienato & exinde profluente feloniam, *an alienatio feudi præsumatur, si vasallus omnia bona vendiderit?* Quemadmodum verò in causis pœnalibus præsumptio delicti exclusiva in dubio semper prævalet: ita quoque proposita quæstio rectè negatur 2. F. 26. §. *in generali*, ibiq; Gothofr. Joh. Bapt. Caccialupus *in repet. cap. de feud. cognit. P. 5. num. 30.*

TH. XI.

Eo ipso etiam, dum in th. VII. diximus, vasallum *dolose* dominum occidere non debere: eidem defensionem cum cæde quoque domini conjunctam permiffam esse innuimus, si à domino vita ejus injustè impetatur. Pertinet enim & huc vulgatum illud: *Ubi offensio est prohibita, ibi defensio permiffa censetur*. Aliud tamen, si dominus directus simul Principis personam sustineat. Tunc enim, licet Princeps subditum injustè adoriatur, huic tamen facultas interficiendi illum, nullo jure est concessa.

TH. XII.

Porro vasallus in ipsum dominum *mediate* & *per consequentiam* delinquit, si eum *cucurbitet*, seu uxorem

domini cognoscendo cornibus caput domini exornet, *l. F. 5.* Hic etenim ornatus omnium risui exponit dominum. Unde dicunt DD. quod is, qui tale flagitium committit, dominum habeat pro homine inerte, qui habeat pro capite cucurbitam & peponem pro corde, sive qui pepone magis insulsus sit & dignus cucurbitarum pictor, Rittershus. *part. feud. l. 2. c. 5. n. 92.* Sinold. *Colleg. feud. c. 12. p. m. 209.* quamvis alii aliter hanc vocem explicent.

TH. XIII.

Non verò exigitur, ut adulterium consummatum fuerit, sed & hoc sufficit, modò concumbere se exercuerit, aut cum uxore Domini turpiter lusit, *l. F. 5.* quò referuntur etiam *oscula*, quæ in dubio luxuriosa censentur, etiam in clericis, illustr. Dn. Stryk. *Ex. Jur. feud. c. 23. qu. 15. v. Præsidis Diss. inaug. de Præsumt. bonit. sub Exc. Thomasio habit. §. 16.*

TH. XIV.

Sed quid si nesciverit vasallus, hanc esse uxorem Domini, sciverit autem in genere, eam uxorem alicujus esse? Quin adulterium nihilominus committat, nullum dubium est, *arg. l. 18. §. f. ff. de injur.* Interim tamen, quod feloniam commiserit, dici nequit, quia cessat animus dominum injuriâ afficiendi, qui tamen formam feloniam specificam constituit,

Th. XV.

Si cum vidua domini concumbit vasallus, feloniam non committit, cessat enim ratio in th. XII. adducta, *l. F. 21. §. si quis, ibi: Domino vivente.* Existimant equidem Rosenthal *de feud. c. 10. concl. 27. n. 51.* & Struv. *S. J. F. c. 15. apb. 9. num. 9.* distingui debere, an concubitus intra tempora luctûs peractus fuerit, an postea, ita ut priori casu pœna feloniam adhuc locum inveniat, non autem poste-

DISPUTATIO IIX.

7

posteriori, provocantes ad *l. ii. ff. de his qui not. infam.*
 Verùm, cùm jus feudale hanc distinctionem planè ignoret, eorum sententiæ subscribere non possumus. Eo ipso enim dum jus feudale requirit, concubitum peractum esse *vivente Domino*, omne id, quod domino mortuo accidit, simul removet, conf. Dn. Titius in *dem teutschen Lehn-Recht c. 26. §. 40.*

TH. XVI.

Ad species feloniam refertur, si vasallus cum filia domini, aut cum ejus nepte ex filio, nuru & sorore, si hæc in ædibus domini commoratur & in capillis adhuc existit, seu innupta est, concubuerit, *1. F. 5. pr. 2. F. 24. §. 2.* Sed an tunc quoque, si saltem concubitum attentaverit? Affirmant hoc multi, sed textus citati de eo nihil disponunt. Unde rectius in regula manemus, quæ aliàs in jure traditur, conatum scilicet non puniri pœna ordinaria, Rittershus. *part. feud. l. 2. c. 5. n. 94.*

TH. XVII.

Ad culpam *in extraneum* commissam refertur, si vasallus fratrem suum occiderit, vel nepotem, id est, filium fratris, *1. F. 5.* ea scilicet intentione, ut totam hereditatem habeat, *2. F. 37.* tunc enim circa feudum deliquisse censetur, Illustr. Dn. Stryk. *Ex. jur. feud. c. 23. q. 29.* dum illud modo illicito & malis artibus ad se pertrahere intendit.

TH. XIIX.

Putat equidem Struvius *c. 15. apb. 10. n. 1.* quod in verbis: *ad hoc, ut totam hereditatem habeat*, quæ extant *2. F. 37.* non contineatur restrictio aliqua, sed solum dolosi parricidii descriptio & exemplum, quod ipsum patere dicit & ex aliis textibus, e. g. *1. F. 5.* quibus ista verba non adjiciuntur, sed potius in genere parricidium inter

ter

ter delicta, propter quæ feudum amittitur, refertur; Verum enim verò, quod pace B. Viri dictum sit, hæc omnia contra principia juris genuina asseruntur.

TH. XIX.

Quæro enim, annon occisio fratris aliquando fieri possit, ita tamen, ut ejus hereditatis lucrum me ad hoc non impellat? Quis dubitaret? Multæ enim aliæ inimicitia possunt esse causæ. Quomodo autem his suppositis dici potest, intentionem consequendi hereditatem fratris pertinere ad descriptionem parricidii dolosi, id est, ad ejus essentiam, cum tamen parricidium dolosum sine hac intentione fieri possit. Deinde verba: *ad hoc*, non exemplum indignant, sed restrictionem, quod ipsa constructio ostendit. Et denique, quia alii textus generaliter loquuntur, hic autem 2. F. 37. limitationem adjicit, priores sine dubio ex hoc posteriori explicandi & limitandi erunt, prout regulæ bonæ interpretationis hoc exigunt.

TH. XX.

Si aliquis patrem suum occidat, ut eo citius possessionem feudi acquirat; itidem feudi jura amittit, per ea quæ diximus in thes. IX. reliqua autem homicidia huc non pertinent, ne quidem illud, quando vasallus fratrem domini sui interfecit, 2. F. 37. *ab init.*

TH. XXI.

Denique huc pertinet, si quis convasallum prodat, 2. F. 37. ita enim vox *traditionis* communiter & rectè explicatur. Et per hanc proditorem dominus simul quoque damnum incurrit, unde quoque in *d. text.* hæc verba adjiciuntur, *ut propter proditorem convasallus in curia amplius stare non possit.*

Th. XXII.

TH. XXII.

Quamvis verò dixerimus in *thes. IX.* quod præter causas in textibus juris enumeratas aliæ etiam admittantur, modo majores sint illis, vel saltem similes; illa tamen invalida prorsus est argumentatio, si quis ita inferre vellet: *Quæcunque causa sufficit ad infamiam irrogandam, illa quoque ad privationem feudi est sufficiens, v. 2. F. 24. §. in f.*

TH. XXIII.

Neque enim sequitur, hoc delictum est atrox & nefarium, &c. ergò feudi privationem involvit. Unde facile nunc judicium ferri potest de quæstione: *An propter incestum Vasallus feudo suo privari possit?*

TH. XXIV.

Affirmant illam non pauci, & inter hos quoque Struvius *S. I. F. c. 15. aphor. 10. num. 3.* Sed rationes ab illo adductæ tanti nobis non videntur, ut affirmativæ ejus subscribamus. Erroneum siquidem est, quod incestus sit *equè atrox* crimen, ac parricidium, postquam scilicet *thes. XIX.* monstravimus, jus Longobardicum non loqui de parricidio in genere, sed de tali, quod ob feudum citius consequendum suscipitur. Quis verò hoc ad incestum applicabit?

TH. XXV.

Nec videmus connexionem in eo, quod subjungit, argumento: *Justinianus ob incestum amissionem aliorum bonorum decrevit, E. & incestus amissionem bonorum feudalium involvit.* A bonis enim allodialibus ad feudalium non procedit consequentia. Adde, quod ipse fateatur Struvius, Justinianum hanc constitutionem *Novelle. 12. c. 1.* iterum, ut solebat, per *Nov. 134. c. ult.* abrogasse.

TH. XXVI.

Rectius ergò procedit Struvius, quando circa quæ-

B

stio-

tionem : *An Vasallus adulterium & homicidium committens feudo privetur?* negativam amplectitur *loc. prox. cit. n. 5.* ex ratione subjuncta, quod hic identitas rationis neutiquam adsit. Add. Finckelth. *Disp. feud. 10. thes. 14.*

TH. XXVII.

Id tamen facile concedimus, ob crimen perduellionis à Vasallo commissum, ipsi quoque feuda auferri posse. Hoc enim delictum omnium reliquorum, quam atrocitas etiam sint, est complementum quasi. Quod si ergo Vasallus tunc feudum amittit, si contra dominum directum aliquid machinatur: hoc multo magis tunc obtinebit etiam, si contra Principem insurgit. Scilicet, quia vinculum inter subditum & Principem est magis arctum, quam illud, quod inter Vasallum & Dominum intercedit; hinc sine dubio quoque prioris vinculi violatio majus delictum involvet, quam posterioris, *v. thes. IX.*

TH. XXIIIX.

Ad culpam *omissionis* quid pertineat, ex natura contractus feudalis facile dijudicari poterit. Recensentur inter alios communiter etiam sequentes casus, v.g. si renovationem investituræ intra statutum tempus non petat vasallus *2. F. 24. pr.* si juramentum fidelitatis præstare recuset, *ibid. §. 1.* si servitia deneget, *2. F. 26. §. licet Vasallus.* si machinationes contra dominum ab aliis agitas dolose reticeat: si domino justitiam non faciat, *2. F. 24. §. 2. ibique Gotthofred. in not. lit. c.* si filium, qui dominum offendit, requisitus ad hunc non deducat ad satisfaciendum Domino, *2. F. 55. §. 2.* si domini consensum in alienatione feudi voluntaria negligat, *2. F. 24. inf.* Uno verbo, quando periculum vitæ, famæ, vel bonis domini imminens, ubi poterat, non avertit, *v. Anton. Disp. feud. 11. tb. 8.*

Th. XXIX.

Th. XXIX.

Quæritur: *An Vasallus feudum amittat, si non libera-
vit dominum inclusum, i. e. captum, ubi tamen potuit? & affir-
mative decisa reperitur hæc quæstio 2. F. 24. §. 2. Sed
quid ita fiet cum nostra thes. XLVI. Diss. VI. ubi contra-
rium asseruimus? Nil mutamus. Diximus ibi, quod
Vasallus pro domino captivo lytrum solvere non co-
gatur, & hic nobis textus modo citatus non contradicit.
Exigit saltem, ut Vasallus dominum liberet. Libera-
tio autem non solum lytri solutione, sed pugnando
quoque fieri potest. Si enim & mortuo jam domino
Vasallus exercitum ejus adhuc pugnantem deserere
non debet, Illustr. Dn. Stryk. Ex. jur. feud. c. 23. qv. 37.
multo minus Domino adhuc vivente, licet captivo. Et
quod de lytri solutione non possit intelligi textus cita-
tus, plurima loca parallela evincunt, in specie 2. F. 26. §.
licet Vasallus. ubi Vasallus ne tunc quidem ad aperien-
dam crumenam compellitur, quamvis dominus per-
jurii notam incurrat, ob debitum juratum statim tem-
pore non solutum.*

Th. XXX.

Quod si feloniam ipsum dominum mediatè vel im-
mediatè tangit, feudum ad eum tamdiu transit, quam-
diu Vasallus delinquens ejusque descendentes adsunt.
Si autem in extraneum commissa, Agnati statim ejus
possessionem nanciscuntur, §. 2. F. 24. §. *Denique sæpe.*

Th. XXXI.

Licet autem priori casu Vasallus delinquens ejus-
que descendentes jure feudi excidant; hoc tamen A-
gnatis neutiquam nocet, quippe qui proprium jus ex
prima investitura habent atque adeò ipsis per alterum
iniqua conditio inferri nequit. Statim ergo patet mi-
sera

fera subtilitas Petri Gudelini *de jure feud. p. 5. cap. 4. n. 3.* dicentis, quod Vasallus ingratus non quidem directo agnatis nocere possit, bene tamen per consequentiam.

TH. XXXII.

Alia est quaestio, *an posteriori casu Dominus Vasallo feloniam invitis agnatis remittere possit?* Placet affirmantium sententia, quia non Agnati, sed Dominus jus habet, Vasallo feudum auferendi. Quilibet autem juri suo renunciare potest. Neque hic Agnatis accuratè loquendo damnum infertur, sed lucrum saltem, quod ex anticipata possessione sperabant, intercipitur, quod semper fieri potest.

TH. XXXIII.

Aliud tamen dicendum, si dominus jam contra Vasallum processerit eique per sententiam feudum abjudicaverit. Tunc enim Agnati statim jus perfectum nanciscuntur, quod ipsis invitis iterum auferri nequit. Et de hoc casu rectè explicat Struvius *c. 15. tb. 12. n. 10. textum 2. F. 31.* propter verba: *iterum acquirat*, quæ præcedentem ablationem sine dubio supponunt.

TH. XXXIV:

Dominus & Vasallus ad mutuam fidelitatem obligantur. Unde dominus ob easdem causas dominio directo excidit, ob quas Vasallus dominio utili, *2. F. 26. §. Domino. v. 2. F. 33. §. 1.* modo natura foederis inæqualis inter dominum & Vasallum intercedentis aliud non sva-deat, *v. Disp. VI. tb. XXIII. Anton. disp. II. tb. 1. Sinoldus dictus von Schütz Colleg. feud. c. 12. p. m. 21.*

TH. XXXV.

Quantum ad actiones feudales attinet, illæ vel ad *realium*, vel ad *personalium* classem referendæ veniunt. De prioribus jam suo loco dictum *Disp. VI. thes. XLI. & disp.*

Disp. VII. th. V. quibus hoc assertum generale subjungitur potest: Vasallum eo modo dominium suum utile tueri posse, quo dominus plenus dominium plenum defendit. De personalibus itaque nonnulla addenda erunt.

TH. XXXVI.

Oriuntur hæc ex contractu feudali, & dantur ad implementum illius, quod ex natura dicti contractus debetur, v. g. ad feudum tradendum, evictionem præstandam, laudemium solvendum, &c. Quale vero nomen talibus actionibus tribuendum, an conditionis ex moribus, actionis ex stipulatu, &c. misera & frustranea est subtilitas. Necessitas enim, quæ apud Romanos erat, cujuscunque actionis nomen ob formularum diversitatem specialiter exprimendi, apud nos plane cessat. Sufficere ergo nobis potest, si dicamus, esse *actionem ex contractu feudali*.

TH. XXXVII.

Quod si felonia vel à Vasallo, vel à Domino commissa fuerit, priori casu *condictio causa data, causa non secuta* competit, *l. F. 21.* posteriori casu nomen speciale in jure Longobardico non reperitur, potest ergo *condictio ob non servatum contractum feudalem* Vasallo competens nominari.

TH. XXXIIX.

Quoad Judicem feudalem ita distinguunt: Aut lis est *inter plures convasallos*, & tunc Judex competens est Dominus, *2. F. 55. §. 2.* aut *inter Dominum & Vasallum*, & tunc pares Curiaë judicant, *d. l.* quos priori casu etiam Dominus adhibere debet, si controversia sit de feudo non regali, *l. F. 18.*

TH. XXXIX.

Sed hæc quidem omnia ad mores nostros non quadrant.

drant. Unde nec cum communi DD. schola dicimus, jus Longobardicum hac parte apud nos esse abrogatum, sed potius, illud nunquam receptum fuisse. Illud quidem ex natura negotii profuit, quod si inter convasallos lis existat, dominus Judicis vices sustineat, adeoque & apud nos adhuc locum invenit; sed pares curiæ in dijudicandis feudorum controversiis, nunquam adhibuit Germania. Loquimur autem de feudis mediatis. Quod si ergò Dominum vasallus convenire velit, tunc si dominus persona privata est, causa ad Judicem ordinarium pertinet; si simul est Princeps Imperii, vel convenitur in summis Imperii Tribunalibus: vel in foro, quod elegit Princeps & cui se submisit, v.g. in Saxonia Elector & Duces reliqui Lineæ Albertinæ in Curia Provinciali Lipsiensi: vel certis Consiliariis cognitionem causæ mandat, relaxato prius vinculo, quo ipsi obstricti erant.

TH. XL.

Modus procedendi idem est, qui in causis civilibus, & specialia, quæ jure Longobardico obtinent, iterum in Germania nunquam fuerunt recepta, Illustr. Dn. Stryk *Ex. jur. feud. c. 25. qv. 12. § 23.*

TH. XLI.

Ad probandam ergò feloniam hodiè duo testes sufficiunt, Id. c. 12. qv. 15. licet jus Longobardicum quinque requirat 2. F. 27. Nec ullius momenti hic est ratio Gothofredi *ad d. l.* qui ostendere intendens, dispositionem juris Longobardici in ipsa æquitate naturali esse fundatam, ita subjungit: *Cur tam varie? ingrati crimen patet latisimè, ut quod feudi privatio sequatur. Proinde plures testes exiguntur.* Si enim hæc ratio valeret ad probandum homicidium, &c. adhuc plures testes requireren-

rerentur, quippe quod privationem vitæ involvens adhuc longè latius patet, quam feloniam.

TH. XLII.

Jure Longobardico Vasallus indiciis gravatus non solum ipse juramentum purgatorium præstare tenetur, sed & simul cum ipso duodecim Compurgatores five sacramentales, quorum sex esse debent ex conjunctis, sex reliqui autem extranei esse possunt, 2. F. 33. qui de credulitate jurant.

TH. XLIII.

Idem jure Canonico statutum reperitur, ita tamen, ut hic numerus Compurgatorum sit arbitrarius, v. c. 8. & 10. X. de purg. Canon. Desselius *Errorem. jur. Canon. l. 5. tit. 34. qv. 3.* quem ritum ineptè ex jure Mosaico Ex. 22. v. 8. & 9. deducit Camillus Borellus in *Decis. tit. 53. Conf. Ziegler ad Lancellott. l. 4. Tit. 2. §. 2. verb. & certa Compurgatorum manus.* Rectius ex jure veteri Germanico autem eundem derivat Henric. Giesebertus *Peric. Statutor. Concl. 3.* apud Dn. Beyerum in *posit. ff. tit. de jurejur. pos. iii.* juxta quem Compurgatores erant ipsi testes, articulis probatorialibus hodiernis, interrogatoriis & solennibus testimoniorum rotulis tunc prorsus cessantibus.

TH. XLIV.

Quemadmodum verò mos veterum Germanorum per monomachiam seu duellum: per ferrum candens, prunas & rogam: per aquam denique ferventem se purgandi ab inculpatione criminum protinus ab usu recessit, v. Ziegler *loc. prox. cit. §. 1.* ita quoque in feudalibus Compurgatores illi seu sacramentales prorsus cessant, & is solus, qui indiciis gravatus est, juramentum purgatorium præstat.

TH. XLV

Quemadmodum in causis civilibus Actori incumbit probatio, eaque vel per testes, vel per instrumenta, vel per juramenti delationem fieri potest: ita idem quoque in processu & causis feudalibus locum invenit. Admittuntur quoque eadem exceptiones & contra personas & dicta testium, quæ in civilibus causis opponi consueverunt.

TH. XLVI.

Contra sententiam gravamen involventem quælibet remedia suspensiva tam Vasallo, quam Domino pro re nata competunt, v. g. Appellationis, & in Saxonia Leutationis, alibi Revisionis, supplicationis, restitutionis in integrum &c. Ubi eodem modo, ut alias, causa pertractari solet.

TH. XLVII.

Tandem postquam sententia in rem judicatam transiit, executio sequitur, & ita toti processui, non minus ac Disputationibus nostris feudalibus imponitur

FINIS

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Jus feud 157

